

informator

Oddziału Wrocławskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich

Nr 25
styczeń 2025 r.

Patron Roku SEP 2025 Profesor Kazimierz Kopecki

Stowarzyszenie Elektryków Polskich
Oddział Wrocławski
im. prof. Kazimierza Idaszewskiego
50-020 Wrocław
ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 74

W INFORMATORZE:

- Słowo Prezesa Oddziału
- Od Redakcji
- Patron Roku SEP 2025 – profesor Kazimierz Kopecki 1904 - 1984
- Kalendarium 2024
- Z życia Oddziału, Sekcji, Komisji i Kół
  - Z życia Oddziału i Sekcji
    - Spotkanie noworoczne
    - Euroelektra 2024
    - VII Dyskusyjne Forum Kobiet SEP
    - Seminarium szkoleniowe
    - XI edycja GPW 2024
    - II Sympozjum Sekcji IiUE
    - VII Sympozjum Historia Elektryki
    - Streszczenia referatów na VII SHE
  - Z Życia Komisji
    - Działalność Komisji Historycznej
    - Z działalności Komisji Seniorów (KS) O/Wr SEP i KS NOT
  - Jubileusze kół
    - 50-lecie Koła SEP nr 70
    - 60 lat Koła SEP nr 41
    - 70-lecie Koła SEP nr 16
  - Z życia kół:
    - Koło SEP nr 43 przy ZO
  - Wycieczki kół
    - Wycieczka Koła SEP nr 16 do Hamburga
    - Wycieczka do Włoch Koła SEP nr 16
    - Wycieczka Koła SEP nr 52
    - Wiosenna wycieczka Koła SEP nr 43
    - „Szuwarek 4" – Koło SEP nr 41
    - „Świetlik" – XV rajd Koła SEP nr 41
    - Jesienna wycieczka Koła SEP nr 43
    - Wycieczka Koła SEP nr 16
- Pozostaną w naszej pamięci: O prof. Jerzym Fekeczu i płk mgr inż.Janie Pawle Lewczyku
- Jubileusze zasłużonych elektryków wrocławskich w 2025 roku
- 60 lat działalności Komisji Młodzieży i Studentów O/Wr SEP
- 75- lecie IASE
- Z historii elektrotechniki - izolatory
- Wyniki konkursów.

SŁOWO PREZESA ODDZIAŁU

Koleżanki i Koledzy!

To już 25 numer Informatora Oddziału Wrocławskiego SEP. To srebrny jubileusz naszego wydawnictwa. 25 lat pracy na rzecz naszego Oddziału i tym samym, Stowarzyszenia.

Informator powstał z inicjatywy Kol. Profesora Bogdana Synala prezesa Oddziału w latach 1998-2002 i 2002-2006. Realizacji inicjatywy Profesora podjął się Kol. Zbigniew Lubczyński – prezes Oddziału SEP w kadencjach XXIX, XXX, XXXII i XXXIII – znający Stowarzyszenie i zaangażowany w utrwalanie „ku pamięci' tego, co tworzy z dnia na dzień historię naszego Oddziału. Od numeru pierwszego aż po numer bieżący jest redaktorem naczelnym *Informatora*. Obecnie redakcję tworzą Koleżanka Barbara Kazubek i Kolega Wojciech Michalski.

Informator miał swoich poprzedników, nie było jednak ciągłości wydawania. Wszystkim, którzy tworzyli i nadal tworzą *Informator* należą się słowa uznania i podziękowania, a przede wszystkim Kol. Profesorowi Bogdanowi Synalowi za inicjatywę i inspirację. Oprócz Redakcji słowa podziękowania należą się autorom artykułów publikowanych w *Informatorze* i licznej grupie działaczy dostarczających wiadomości o wydarzeniach, a także autorom zdjęć.

Informator oprócz funkcji informującej spełnia niezwykle ważną rolę dokumentującą działalność Oddziału, sekcji, komisji oddziałowych i kół. Tworzy i utrwala pamięć osób, działaczy, którzy Oddział tworzyli i podejmowali działalność dla jego rozwoju. Stwarza możliwość publikowania informacji o działalności kół, komisji i sekcji, tym samym jest forum wymiany doświadczeń.

Redakcji *Informatora*, a w szczególności Koledze Zbigniewowi Lubczyńskiemu życzymy kolejnych jubileuszy, licznych autorów notatek, zdjęć i artykułów, a przede wszystkim licznych czytelników.

OD REDAKCJI

Z wielką satysfakcją oddajemy w ręce Koleżanek i Kolegów kolejny, jubileuszowy, 25 numer *Informatora* O/Wr SEP. Pierwszy numer został wydany w październiku 2001 roku. Prekursorem tego wydawnictwa było pięć numerów *Biuletynu Oddziału Wrocławskiego SEP* wydanych w latach 90-tych.

Inicjatorem wydawania *Informatora* w sposób profesjonalny, w nowej szacie graficznej, był Kol. Bohdan Synal – ówczesny prezes O/Wr SEP. Napisał On w Słowie Wstępnym do nr 1 *Informatora*: *„Informowanie członków Stowarzyszenia o zakresie, a zwłaszcza wynikach działalności, jest podstawowym obowiązkiem jego władz"*.

W okresie wydawania *Informatora* jego redakcje dokładały wszelkich starań, aby wiernie informować członków naszego Oddziału o najistotniejszych wydarzeniach zaistniałych na wszystkich szczeblach organizacji, począwszy od Kół a skończywszy na Oddziale. Wiele zaistniałych wydarzeń było nie tylko odnotowywanych w dziale *Kalendarium*, ale opisywanych szczegółowo w dziale *Z życia Oddziału, komisji, sekcji i kół*.

W wymienionym dziale opisywano przebiegi Walnych Zgromadzeń Delegatów Oddziału (WZgrDO) i Nadzwyczajnych Walnych Zgromadzeń Delegatów Oddziału (NWZgrDO), podawa-

STOWARZYSZENIE ELEKTRYKÓW POLSKICH
Oddział Wrocławski
im. prof. Kazimierza Idaszewskiego

50-020 Wrocław ul. J. Piłsudskiego 74
Dom Technika NOT, pokój nr 219

tel/fax 71 34-366-41, tel.71 78-18-502
http:/www.sep.wroc.pl, email: sep.wroc@post.pl

konto bankowe Oddziału:
Bank BZ WBK S.A.
29 1090 2398 0000 0001 0279 1221

Prezes Oddziału: mgr inż. Edward Ziaja

Sekretariat:
kierownik biura: **Barbara Kazubek**
główna księgowa**: Joanna Osemlak**
specjalista ds. szkolenia i sekretarz komisji egzaminacyjnych: **Lidia Dudek**
specjalista: **Edyta Zahajkiewicz**

godziny urzędowania:
poniedziałek: 11:00 – 17:00
wtorek, piątek: 9:00 – 14:00
środa, czwartek: 9:00 – 15:00

Ośrodek Szkolenia:
kierownik: **Mieczysław Bednarski**
poniedziałek 16:30-17:30

Ośrodek Egzaminów Kwalifikacyjnych:
przew. Komisji Egz. Nr 061: Jan Rudy
przew. Komisji Egz. Nr 517:
Mieczysław Bednarski
sekretarz: Lidia Dudek

Ośrodek Rzeczoznawstwa:
kierownik: Michał Bereźnicki
poniedziałek: 16:30-18:00

Redakcja Informatora:
Zbigniew Lubczyński – redaktor naczelny
Barbara Kazubek – sekretarz redakcji
Wojciech Michalski - formatowanie

no wyniki wyborów, skład i podział zadań między wybranych członków władz i organów Oddziału. W dziale tym prezentowano także informacje o działalności sekcji, komisji i kół, które przekazywane były do Redakcji przez upoważnione osoby z wymienionych organów. Od pierwszego numeru *Informatora* w każdym z nich znajduje się dział poświęcony wynikom konkursów, m. in. konkursu kół na szczeblu Stowarzyszenia i Oddziału oraz konkursy prac dyplomowych.

Od I Sympozjum Historia Elektryki w roku 2015, redakcja *Informatora* stara się zamieszczać reprinty artykułów zgłaszanych na te Sympozja przez członków naszego Oddziału. Redakcja *Informatora* występuje zawsze o zgodę na takie reprinty do organizatorów poszczególnych *Seminariów*.

Od pierwszego po numer bieżący redakcję *Informatora* tworzą: redaktor naczelny – Kol. Zbigniew Lubczyński i Koleżanka Barbara Kazubek - sekretarz.

Przy realizacji numerów od 5 do 15 do redakcji *Informatora* dołączył Kol. Stefan Bugaj, który zajmował się składem. Z kolei składem *Informatora* nr 16 zajmował się Kol. Jan Pytlarz.

Przy redagowaniu nr 17 uczestniczyli: Kol. Wojciech Michalski, który zajmował się formatowaniem oraz Koledzy Jan Pytlarz i Mateusz Szymczak, którzy zajmowali się składem.

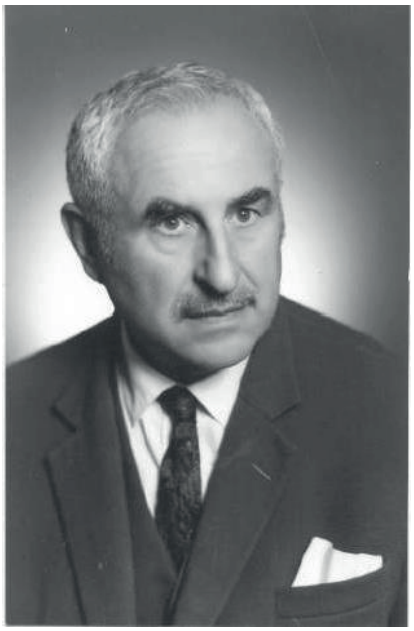
Od numeru 18 redakcję *Informatora* stanowią wspomniani wcześniej Zbigniew Lubczyński – redaktor naczelny, Barbara Kazubek – sekretarz redakcji i Wojciech Michalski – skład, formatowanie i przygotowanie do druku.

Początkowo poszczególne numery *Informatora* wydawano z różnymi datami. Przykładowo pierwsze dwa numery wydano kolejno z datami X 2001 r. i X 2002 r. Numer 3 wydano z datą V 2003 r., a podwójny numer 5 i 6 ma datę IV 2007 r. Od numeru 20 staramy się wydawać *Informator* w styczniu kolejnego roku tak, aby obejmował w całości wydarzenia roku poprzedniego.

Redakcje kolejnych numerów *Informatora* zawsze dokładały wszelkich starań, aby był on atrakcyjny nie tylko merytorycznie ale i graficznie. Nie nam osądzać, czy zaspokajamy gusta naszych Czytelników. Jesteśmy otwarci na krytykę i wszystkie uwagi będziemy brali pod uwagę w kolejnych numerach naszego rocznika.

Redakcja Informatora

PATRON ROKU SEP 2025
PROFESOR KAZIMIERZ KOPECKI
1904 - 1984

Lata przedwojenne

Kazimierz Kopecki urodził się 28 kwietnia 1904 roku w Morawsku (pow. Jarosław), w rodzinie Władysława (pracownika banku, zm. 1923) i Idy Henryki z d. Turnau (zm. 1955). Miał trzech braci i dwie siostry. Z żoną Jadwigą z d. Kucharską (1907-1983) miał dwie córki: Krystynę (zam. Marcinkowską, ur. 1929) i Ewę (zam. Kirkor, ur. 1933).

Świadectwo dojrzałości uzyskał w gimnazjum typu klasycznego w 1922 roku we Lwowie. Studiował na Wydziale Mechaniczno-Elektrycznym Politechniki Lwowskiej w latach 1922-1928. Jeszcze przed ukończeniem studiów został w 1927 roku asystentem w Laboratorium Pomiarów i Maszyn Elektrycznych u prof. K. ldaszewskiego. Po uzyskaniu w 1928 roku dyplomu inżyniera elektryka rozpoczął pracę w Pomorskiej Elektrowni Krajowej „Gródek" w Toruniu, której dyrektorem był inż. Alfons Hoffmann, twórca systemu elektroenergetycznego na Pomorzu.

Zakres działalności tego przedsiębiorstwa obejmował wtedy cały teren Polski na północ od Włocławka, łącznie z Wybrzeżem i nowo wybudowanym portem w Gdyni. Dyr. A. Hoffmann wymagał od młodych pracowników nie tylko rzetelnej pracy inżynierskiej, lecz zobowiązał ich także do działalności naukowej i publikacji. Wynikiem pracy naukowej, prowadzonej przez K. Kopeckiego nad problemami ekonomicznymi elektryfikacji kraju, było opracowanie i wprowadzenie w Polsce taryfy „uniwersalnej", będącej rozszerzeniem taryf dwuczłonowych, które obecnie w tej czy innej formie stosowane są we wszystkich krajach. Wnioski ze swoich prac nad taryfami K. Kopecki referował także na konferencjach międzynarodowych w Brukseli (1936) i Berlinie (1938).

W 1938 roku inż. K. Kopecki objął stanowisko dyrektora Miejskich Zakładów Energetycznych w Toruniu, które zajmował aż do zajęcia miasta przez wojska hitlerowskie we wrześniu 1939 roku. W momencie wybuchu wojny został powołany na komendanta obrony cywilnej miasta Torunia. Wypadki w kampanii wrześniowej na tym terenie rozegrały się błyskawicznie. Po ewakuacji zawierucha wojenna zaniosła go przez Lublin i Tarnopol, aż pod Kursk, skąd powrócił do Lublina, by ostatecznie dalsze lata okupacji przeżyć w Krakowie. Do Torunia wracać już nie mógł, gdyż jego nazwisko umieszczone było na liście poszukiwanych przez Niemców wrogów IlI Rzeszy. Lata wojny spędził więc w Krakowie jako robotnik i odczytywacz liczników w Elektrowni Miejskiej.

Okres powojenny

W kilka zaledwie dni po oswobodzeniu Gdańska w 1945 roku inż. K. Kopecki został włączony przez matematyka dr. Stanisława Turskiego do grupy oddelegowanej przez Ministra Oświaty do Gdańska i wziął udział w odbudowie, uruchomieniu i organizacji Politechniki Gdańskiej. Osobiście kierował pracami nad odnalezieniem i zabezpieczeniem majątku trwałego, niezbędnego do uruchomienia zajęć w uczelni. Trzeba tu przypomnieć, że wobec ogromu zniszczeń powszechnie wyrażano wówczas opinię, iż w ciągu najbliższych lat Politechniki Gdańskiej nie da się odbudować. Jednak dzięki staraniom K. Kopeckiego i grupy jemu podobnych zapaleńców w maju 1945 roku został wydany dekret o przekształceniu Politechniki

Gdańskiej w polską państwową szkołę akademicką.

Kazimierz Kopecki,
druga połowa lat 40.

W listopadzie 1945 r. inż. K. Kopecki objął wykłady na zorganizowanym przez siebie Wydziale Elektrycznym, a w 1946 roku otrzymał nominację na profesora nadzwyczajnego. W latach 1945-1950 był pierwszym dziekanem Wydziału Elektrycznego, który prowadził początkowo cztery specjalności: energetyczną, konstrukcyjną, teletechniczną i radiotechniczną. W latach 1949-1952 był również organizatorem i pierwszym dziekanem Wydziału Elektrycznego Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Gdańsku. W 1950 roku uzyskał stopień doktora nauk technicznych, nadany mu przez Radę Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej na podstawie pracy pt. „Podział strat w zespołach elektroenergetycznych".

Mimo ogromnego obciążenia obowiązkami organizacyjnymi i kierowniczymi na wydziale i w katedrze prof. K. Kopecki prowadził równolegle intensywną pracę naukową. Z lat 50. pochodzą jego dwie poważne prace naukowe - o obliczaniu kosztów w elektroenergetyce i o awaryjności systemów elektroenergetycznych. Wówczas też daje znać o sobie jego bezkompromisowość w dążeniu do prawdy. Prace te, które są dzisiaj fundamentem rachunku gospodarczego w energetyce, w tamtych czasach były przyjmowane niechętnie przez pewne grupy naukowców, bądź wręcz odrzucane. Wprowadzone przez Profesora kategorie ekonomiczne nie dawały się rzekomo pogodzić z zasadami ekonomii politycznej.

Jego pierwszy podręcznik akademicki pt. *Zarys gospodarki elektroenergetycznej*, napisany w latach 1950-51, zawierał rozdział dotyczący zasad obliczania kosztów w elektroenergetyce, do których profesor zaliczał również roczne koszty stałe, obejmujące m.in. koszty oprocentowania kapitału. Z tego powodu ówczesna cenzura nie dopuściła do rozpowszechnienia podręcznika, którego cały nakład po wydrukowaniu w 1952 roku został skonfiskowany. Ocalały tylko nieliczne egzemplarze przesłane do recenzji lub korekty.

W okresie działalności Komitetu Elektryfikacji Polski PAN w latach 1957- 1961 przekonany o słuszności swojego stanowiska profesor opublikował w 1960 roku monografię pt. *Ogólne założenia i metodyka rachunku gospodarczego w pracach planowo-projektowych w elektroenergetyce* będącą rozwinięciem Jego poglądów przedstawionych w *Zarysie...* . W pracy tej po raz pierwszy w Polsce zostały sformułowane kryteria wyboru rozwiązania optymalnego w oparciu o prawidłowy rachunek kosztów i efektów, z uwzględnieniem rozkładów czasowych i dynamiki wzrostu. Dziś z perspektywy lat w pełni można ocenić pionierski charakter tej pracy.

Druga znacząca monografia z tamtego okresu pt. *Rachunek awaryjności i obliczanie rezerw,* zawierająca oryginalną metodę wyznaczania ekonomicznego poziomu rezerwy mocy oraz określania niezawodności wielkich systemów elektroenergetycznych, zapoczątkowała rozważanie tego problemu w szeregu dalszych prac różnych autorów.

Następną grupę prac prof. K. Kopeckiego stanowiły pionierskie opracowania z dziedziny podstaw ciepłownictwa. Jak większość prac profesora łączyły się one blisko z praktycznymi zastosowaniami w energetyce krajowej, zwłaszcza zaś na terenie Pomorza i Wybrzeża, i były związane z koncepcją systemu ciepłowniczego Gdańska i Gdyni oraz ze studiami lokalizacyjnymi nowych elektrociepłowni, o których budowę usilnie się starał.

W 1958 roku K. Kopecki otrzymał tytuł profesora zwyczajnego. Przez 24 lata był w Politechnice Gdańskiej kierownikiem katedry, która od 1945 roku nosiła nazwę Katedry Urządzeń Elektrycznych, Sieci i Gospodarki Elektrycznej, a następnie została przemianowana na Katedrę Elektroenergetyki. W wyniku dalszego intensywnego rozwoju z Katedry tej powstały kolejne jednostki organizacyjne, a mianowicie Katedra Elektrotechniki Przemysłowej (1957) oraz Katedra Automatyki i Ośrodek Obliczeniowy (1966). W 1969 roku przez połączenie kilku katedr utworzono Instytut Elektroenergetyki i Automatyki Politechniki Gdańskiej, którego pierwszym dyrektorem aż do przejścia na emeryturę w 1974 roku był prof. K. Kopecki.

W Politechnice Gdańskiej prof. K. Kopecki pełnił w latach 1951-54 funkcję prorektora ds. nauczania, a w 1954 roku został po raz pierwszy rektorem na okres kilku miesięcy. W latach 1955-56 oraz 1959-60 był prorektorem ds. nauki, po czym został ponownie rektorem i pełnił tę funkcję przez dwie kadencje w latach 1960-66. Jako rektor przyczynił się w znacznym stopniu do powstania nowych obiektów naukowo-dydaktycznych uczelni, w tym m.in. I etapu budynku Wydziału Elektroniki oraz późniejszego Instytutu Okrętowego, a także Ośrodka Sportowego PG, Zespołu Opieki Zdrowotnej i Ośrodka Wypoczynkowego PG w Czarlinie nad jeziorem Jeleń w pow. kościerskim.

Szereg prac profesora pochodzi z okresu jego działalności w Komitecie Badań i Prognoz PAN *Polska 2000* w latach 70. XX w. Do najważniejszych z nich należą: *Prognozowanie techniczne - terminy i określenia* (1970), *Zasoby surowców energetycznych Polski i ich wykorzystanie do 2000 r. na tle bilansu światowego* (1972), *Kapitałochłonność systemów energii użytkowej do 2000 r. na poziomie wytwarzania i przesyłania* (1973) oraz *Wpływ kryzysu energetycznego na zagadnienia surowcowe Polski* (1975).

Prace naukowe prof. K. Kopeckiego dotyczyły głównie ekonomiki energetyki kompleksowej, matematycznych modeli optymalizacyjnych rozwoju i zarządzania wielkimi systemami, prognozowania długoterminowego, niezawodności systemów energetycznych, zagadnień substytucji i doboru nośników energetycznych, źródeł energii szczytowej i ochrony środowiska naturalnego. Tą drogą, a także dzięki kierowaniu licznymi pracami doktorskimi i opiece nad wieloma pracami habilitacyjnymi zostały stworzone podstawy rozwoju nowej gałęzi nauki, jaką w ciągu kilku ostatnich dekad stała się energetyka kompleksowa, obejmująca

swym zasięgiem wszystkie przemiany energetyczne i wszystkie nośniki.

W drugiej połowie lat 70., a więc już po przejściu na emeryturę, prof. K. Kopecki rozwinął szczególnie owocną działalność naukową i organizacyjną jako przewodniczący Komitetu Problemów Energetyki przy Prezydium PAN. Nawiązał współpracę z Syberyjskim Instytutem Energetycznym w Irkucku oraz Międzynarodowym Instytutem Stosowanej Analizy Systemów w Laxenburgu w Austrii, którego Polska była współzałożycielem i członkiem. Wykładał za granicą i wygłaszał referaty na światowych kongresach naukowych. W ramach Wszechnicy PAN wydał dwie książki o charakterze popularnonaukowym: *Człowiek w świecie energii* oraz *Jutro energetyczne Polski.*

Wraz z kierowanym przez siebie zespołem prof. Kopecki opracował w 1978 roku obszerną, dwutomową ekspertyzę dla Prezydium PAN pt. *Zaopatrzenie gospodarki narodowej w surowce ze szczególnym uwzględnieniem metod optymalizacji gospodarki paliwowo-energetycznej oraz krajowej bazy surowcowej*. Korzystały z niej liczne placówki naukowe w całym kraju. W 1982 roku opracował osobiście następną, obszerną ekspertyzę na temat energetyki w okresie kryzysu gospodarczego.

Prof. Kopecki był twórcą wielkiej szkoły naukowej. Spośród wypromowanych przez niego w Politechnice Gdańskiej 15 doktorów ośmiu uzyskało habilitację, a kilku jest obecnie profesorami. Swoich uczniów i następców uczył przede wszystkim myślenia ekonomicznego o sprawach technicznych oraz patrzenia na rozwój energetyki w powiązaniu z rozwojem całej gospodarki; uczył rzetelności naukowej, umiłowania prawdy, umiejętności uczciwej dyskusji i obrony swoich przekonań oraz solidarnej, zespołowej pracy.

Za swoje osiągnięcia naukowe prof. K. Kopecki otrzymał szereg zaszczytnych odznaczeń. W 1970 roku Uniwersytet w Manchester nadał mu godność *Honorary Fellow* będącą odpowiednikiem doktoratu *honoris causa.* Wyróżnienie to przyznano wówczas po raz pierwszy uczonemu spoza krajów zachodnich. Równie zaszczytnym wyróżnieniem prof. K. Kopeckiego było przyznanie mu przez Prezydium PAN w 1973 roku Medalu im. Mikołaja Kopernika za wybitne osiągnięcia naukowe oraz nadanie przez Politechnikę Gdańską w 1975 roku godności doktora *honoris causa.*

Prof. K. Kopecki był członkiem Towarzystwa Przyjaciół Nauki i Sztuki w Gdańsku, a od 1956 roku Gdańskiego Towarzystwa Naukowego, którego był współzałożycielem i współorganizatorem. W latach 1958-62 pełnił funkcję wice-przewodniczącego Wydziału Nauk Technicznych GTN i do końca życia brał aktywny udział w działalności tego Towarzystwa. W Naczelnej Organizacji Technicznej pracował społecznie przez szereg lat jako przewodniczący Polskiego Komitetu Gospodarki Energetycznej. Otrzymał godność członka honorowego Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Był również znanym filatelistą i rzeczoznawcą w tej dziedzinie. Interesował się muzyką i historią sztuki oraz kulturą i historią północno-zachodnich Słowian.

Zakończenie

Profesor Kopecki żył i tworzył w takim okresie historycznym, w którym nieraz trudno było znaleźć zrozumienie dla głoszonych przez Niego poglądów na temat racjonalnej gospodarki energetycznej, opartej na zdrowych zasadach ekonomicznych, w tym m.in. na zasadzie minimalizacji całkowitych kosztów rocznych albo maksymalizacji zysku. Mimo to profesor stworzył w wielu dziedzinach podstawy teoretyczne rozwoju nowej gałęzi nauki, jaką za jego życia stała się energetyka kompleksowa.

Swoim uczniom i współpracownikom imponował dalekowzrocznością i szerokością spojrzenia na problemy energetyki kompleksowej; dawał godny naśladowania przykład ogromną aktywnością we wszystkich dziedzinach swojej wielokierunkowej działalności w badaniach naukowych i opiece nad rozwojem młodych pracowników naukowych, w kształceniu i wychowywaniu młodzieży studiującej, w nieustępliwej walce o rozwój energetyki i lepsze jutro Polski.

Prof. Kopecki zmarł 11 marca 1984 roku. Senat Politechniki Gdańskiej uczcił Jego pamięć na nadzwyczajnym posiedzeniu zorganizowanym wspólnie z Radą Wydziału Elektrycznego. Pogrzeb Profesora odbył się na cmentarzu w Gdańsku-Oliwie z udziałem licznie zgromadzonych jego współpracowników, kolegów i przyjaciół oraz uczniów i wychowanków. W dziesiątą rocznicę śmierci prof. K. Kopeckiego w 1994 roku na Wydziale Elektrycznym Politechniki Gdańskiej odsłonięto tablicę pamiątkową i nazwano gmach wydziału imieniem Profesora Kopeckiego.

Pamiątkowa tablica w gmachu głównym Wydziału Elektrotechniki i Automatyki PG im. prof. Kopeckiego

Literatura

[1] Marecki J., Ratajczak E.: Profesor Kazimierz Kopecki (1904-1984). Zasłużeni dla polskiej elektryki. Wyd. Stowarzyszenie Elektryków Polskich, Oddział Bydgoski - Gdański -Toruński.

[2] Marecki J.: Profesor Kazimierz Kopecki (1904-1984). Wspomnienie. Archiwum Energetyki 1994, nr 3-4, s. 93-96.

[3] Praca zbiorowa: Pionierzy Politechniki Gdańskiej. Wyd. Politechnika Gdańska, Gdańsk 2005, s. 285-292.

[4] Praca zbiorowa: Polacy zasłużeni dla elektryki. Wyd. Polskie Towarzystwo Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej, Warszawa-Gliwice-Opole 2009, s. 299-306.

Powyższy artykuł autorstwa Jacka Mareckiego został opublikowany w książce zatytułowanej „Z kart historii elektryki na Pomorzu" wydanej przez SEP na Wybrzeżu w 2012 roku.

KALENDARIUM

12.01.2024 r.

Spotkanie Noworoczne działaczy O/Wr SEP w budynku NOT.

Więcej na str. 9.

19.01.2024 r.

W gmachu Wydziału Elektrycznego PWr odbyło się posiedzenie Polskiego Komitetu Materiałów Elektrotechnicznych SEP, połączone z wręczeniem nagród laureatom XXXIII konkurs prac dyplomowych im. Profesora Jerzego Ignacego Skowrońskiego.

Więcej na str. 37.

29.01.2024 r.

Posiedzenie Zarządu Oddziału – przyjęto plan działania na 2024 r.

26.02.2024 r.

Podczas posiedzenia Zarządu Oddziału przyjęto terminarz posiedzeń na półrocze b.r. oraz podsumowano i dokonano wyceny punktów do sprawozdań złożonych do konkursu na najlepsze koło SEP w roku 2023.

27.02.2024 r.

W sali Kominkowej w gmachu NOT odbyło się uroczyste zebranie zorganizowane przez Koło SEP nr 70 z okazji 50-tej rocznicy jego działalności.

Więcej na str.16.

1.03.2024 r.

Prezes Edward Ziaja, wiceprezes Krzysztof Nowicki i sekretarz Oddziału Jan Rudy odwiedzili Kol. Jana Lewczyka z okazji Jego jubileuszu 95-lecia urodzin.

1-3.03.2024 r.

Wycieczka Koła SEP nr 16 do Hamburga.

Więcej na str.20

7-8.03.2024 r.

W budynku wrocławskiego NOT zorganizowano zawody II etapu EUROELEKTRA 2024. Na uczestników Olimpiady czekał drobny poczęstunek. Po zakończonych zawodach uczestnicy konkursu wraz z ich opiekunami zostali zaproszeni do siedziby Oddziału Wrocławskiego SEP na spotkanie z Prezesem Oddziału.

Więcej na str. 9.

12.03.2024 r.

Prezes Oddziału uczestniczył w XXXII Opolskich Dniach Elektryki.

18.03.2024 r.

We Wrocławiu odbył się Światowy Dzień Inżyniera. W uroczystości uczestniczyli Koledzy Edward Ziaja, Andrzej Hachoł i Jan Rudy.

25.03.2024 r.

Odbyło się świąteczne posiedzenie ZO, podczas którego podsumowano konkurs kół i podjęto decyzję o zorganizowaniu wycieczki w przyszłym roku.

4.04.2024 r.

Członkowie Komisji Seniorów SEP uczestniczyli w spektaklu „A statek płynie".

08.04.2024. r.

Omówiono wyniki i efekty finansowe agend, porównano I kw. 2024 r. do I kw. 2023 r.

12.04.2024 r.

Jubileusz 60-lecia Koła SEP nr 41 w karczmie „Katarzyna".

Więcej na str. 17.

19-20.04.2024 r.

Koleżanki Edyta Zahajkiewicz i Joanna Osemlak uczestniczyły w VII Dyskusyjnym Forum Kobiet SEP w Piotrkowie Trybunalskim.

Więcej na str.10.

22.04.2024 r.

W IASE odbyło się poszerzone posiedzenie ZO. Przyjęto regulaminy: organizacyjny i wynagradzania pracowników. Uczestnicy zwiedzili wystawę The Mystery of Banksy – A Genius Mind (Tajemnica Banksy'ego – Genialny Umysł). Prezes wręczył dyplomy i nagrody prezesom kół – laureatom konkursu na najlepsze koło SEP w roku 2023.

Uczestnicy spotkania z uwagą wysłuchali referatu okolicznościowego Kol. Wojciecha Okraszewskiego pt. „Techniczne aspekty wojen na morzach i oceanach".

13.05.2024 r.

Na posiedzeniu SIiUrz. El. Kol. Maciej Gwoździewicz zrezygnował z funkcji sekretarza SIiUE. Dokonano wyboru nowego prezydium Kolegium Sekcji – przewodniczącym pozostał Kol. Michał Bereźnicki, wiceprzewodniczącym został Kol. Grzegorz Kosobudzki a Sekretarzem Kol. Andrzej Koźmiński.

10-17.05.2024r.

Koło SEP nr 16 przy KOGENERACJI S.A. zorganizowało wycieczkę do Toskanii (Włochy).

Więcej na str.20.

24.05.2024 r.

W siedzibie NOT Koło SEP nr 16 przy Zespole Elektrociepłowni Wrocławskich Kogeneracja S.A. obchodziło jubileusz 70 lat działalności (1954-2024).

Więcej na str. 18.

22-24.05.2024 r.

XXVIII Sympozjum Naukowo-Techniczne „SEMAG 2024" pt: „*Urządzenia i sieci elektryczne w energetyce i przemyśle wydobywczym – problemy eksploatacyjne*" w Piechowicach koło Szklarskiej Poręby. Uczestniczyło 140 osób. Organizator SAiEG.

24-26.05.2024 r.

Wyjazdowe spotkanie członków Koła SEP nr 52 w Sokołowcu leżącym w krainie wygasłych wulkanów.

W programie wycieczki było zwiedzanie m.in. zamku Grodziec. Niektórzy uczestnicy wycieczki w drodze powrotnej zwiedzili ewangelicki kościół pokoju w Jaworze.

Wejście do kościoła w Jaworze

Więcej na str.21.

23.05.2024 r.

Delegaci O/Wr SEP Koledzy: Edward Ziaja, Andrzej Hachoł, Maciej Gwoździewicz i Andrzej Koźmiński uczestniczyli w posiedzeniu Wrocławskiej Rady Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT.

24.05.2024 r.

Koło SEP nr 16 obchodziło uroczyście jubileusz 70-lecia działalności.

Więcej na str.18.

5.06.2024 r.

Kol. A. Hachoł w zastępstwie Prezesa, uczestniczył w Radzie Prezesów, która miała miejsce w Poznaniu. Wręczono dyplomy i nagrody laureatom konkursu na najlepsze koło SEP.

6 -7.06.2024 r.

III Kongres Elektryki Polskiej – uczestniczyli Koledzy: A. Hachoł, G. Hachoł, E. Ziaja, W. Grotowski, M. Bątkiewicz-Pantuła, J. Krysiak, M. Gwoździewicz, M. Kachel, J. Kozakiewicz i Daniel Koczorowski.

8.06.2024 r.

Koło SEP nr 43 zorganizowało wycieczkę techniczną szlakiem Elektrowni Wodnych do Malczyc.

Więcej na str.22.

10.06.2024 r.

Posiedzenie Prezydium ZO.

11.06.2024 r.

Posiedzenie Komisji Historycznej O/Wr. SEP.

12.06.2024 r.

Posiedzenie SIiUE w jednej z sal w budynku NOT.

W programie omówiono propozycje w zakresie aktualizacji norm:
N SEP-E-002:2003 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Instalacje elektryczne w obiektach mieszkalnych. Podstawy planowania.
N SEP-E-005:2013 Dobór przewodów elektrycznych do zasilania urządzeń przeciwpożarowych, których funkcjonowanie jest niezbędne w czasie pożaru.

15.06.2024 r.

Koło SEP nr 41 działające przy PGE EK PKP we Wrocławiu zorganizowało po raz czwarty spływ pontonowy „Szuwarek", który był jedną z kolejnych imprez organizowanych przez Zarząd Koła.

Więcej na str.23.

22-23.08.2024 r.

Koledzy A. Hachoł. M. Gwoździewicz i J. Krysiak uczestniczyli w spotkaniu dotyczącym organizacji konferencji GPW 2024 w Jeleniej Górze.

10.09.2024 r.

Kol. Andrzej Merło - członek Koła SEP nr 43 - jako jedyny przedstawiciel Oddziału Wrocławskiego, uczestniczył w IX Mistrzostwach Polski SEP w strzelectwie sportowym o Puchar Prezesa SEP, które odbyły się w Bochni k/ Krakowa

13-15.09.2024 r.

Jubileuszowy XV rajd turystyczny „Świetlik" zorganizowany przez koło SEP nr 41.

Więcej na str.23.

19-22.09.2024 r.

W Rzeszowie odbyło się VII Sympozjum Historia Elektryki. Z Oddziału Wrocławskiego uczestniczyli Koledzy: Edward Ziaja, Andrzej Korczewski, Krzysztof Pieńkowski, Wojciech Michalski i Remigiusz Mydlikowski.

Więcej na str.12.

24.09.2024 r.

W sali nr 104 w budynku NOT odbyło się szkolenie dla członków Komisji Kwalifikacyjnych i wykładowców Oddziału Wrocławskiego SEP z następującymi tematami:

1.Wykład prof. Stanisława Czappa - „*Wybrane problemy ochrony przeciwporażeniowej w instalacjach elektrycznych*".

Uczestnicy szkolenia wraz z wykładowcą

2.W drugiej części spotkania omówione zostały aktualne przepisy eksploatacji urządzeń energetycznych i sprawy związane z przygotowaniem Oddziału do powołania następnych składów komisji kwalifikacyjnych.

Więcej na str. 10.

25.09.2024 r.

Odbyło się spotkanie członków Sekcji Instalacji i Urządzeń Elektrycznych z Rzeczoznawcami Oddziału Wrocławskiego SEP.

26.09.2024 r.

Inauguracyjne posiedzenie Komitetu organizacyjnego XLI WZD SEP, które odbędzie się we Wrocławiu w czerwcu 2026 r.
Program spotkania;
1. Omówienie koncepcji organizacji WZD.
2. Podział obowiązków pomiędzy członków Komitetu.
3. Wizja lokalna w Gmachu Głównym Politechniki Wrocławskiej, Centrum Kongresowym oraz obiektach towarzyszących.
4. Wizja lokalna w hotelu (hotelach) z udziałem przedstawiciela agencji iwentowej.
5. Podjęcie decyzji o wyborze miejsca obrad, zakwaterowania oraz organizacji imprez towarzyskich objętych programem WZD.
6. Obiad w restauracji "Polskie Smaki".

1.10.2024 r.

Na zaproszenie JM Rektora P.Wr. Prof. Arkadiusza Wójsa - prezes Edward Ziaja uczestniczył w Inauguracji Roku Akademickiego.

3-5.10.2024 r.

W Ośrodku Szkoleniowo-Badawczym w Nidzicy, Oddział Olsztyński zorganizował VII Radę Prezesów SEP. W posiedzeniu Rady uczestniczyli Koledzy: Edward Ziaja, Andrzej Hachoł i Krzysztof Nowicki.

7.10.2024 r.

Podczas Inauguracji Roku Akademickiego na Wydziale Elektrycznym Politechniki Wrocławskiej prezes Edward Ziaja w towarzystwie Kol. Macieja Gwoździewicza - członka ZO wręczył dyplomy i nagrody laureatom konkursu na najlepszą pracę dyplomową w roku akademickim 2023/2024.

Listy gratulacyjne otrzymali promotorzy nagrodzonych prac dyplomowych.

14.10.2024 r.

Posiedzenie ZO z udziałem prezesów Kół, przewodniczących Sekcji, Komisji i kierowników Agend gospodarczych.

15.10.2024 r.

Sekcja Instalacji i Urządzeń Elektrycznych Wrocławskiego Oddziału SEP zorganizowała Sympozjum „*IUE: Instalacje i Urządzenia Elektryczne*".

Sympozjum odbyło się w Instytucie Automatyki Systemów Elektroenergetycznych we Wrocławiu. Uczestniczyło w nim 60 osób. Patronatem medialnym Sympozjum był miesięcznik Elektro.Info.

Więcej na str.11.

15.10.2024 r.

Dr inż. Andrzej Hachoł, prof. PWr, członek honorowy Stowarzyszenia Elektryków Polskich otrzymał Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. Odznaczenie zostało nadane za wybitne osiągnięcia w pracy naukowo-badawczej i wdrożeniowej.

19.10.2024 r.

Jesienna wycieczka Koła SEP nr 43 do Dzierżoniowa.

Ekspozycja wyrobów Diory

Uczestnicy wycieczki zwiedzili m. in. młyn Hilberta i muzeum DIORY.

Więcej na str.24.

22.10.2024 r.

Jubileusz 75-lecia Instytutu Automatyki Systemów Energetycznych IASE.

Więcej na str.33.

24-27.10.2024 r.

Wycieczka Koła SEP nr 16 na Warmię i Mazury.

Więcej na str.25.

22-23.11.2024 r.

Uczestnicy XI edycji Konferencji Naukowej Generacja-Przesył-Wykorzystanie GPW 2024, 22-23 listopada 2024 Pałac Schaffgotschów w Cieplicach

W zamiejscowym ośrodku PWr w Jeleniej Górze odbyła się XI edycja konferencji naukowej Generacja-Przesył-Wykorzystanie GPW 2024.

Głównymi tematami prelekcji były instalacje fotowoltaiczne oraz magazyny energii. Uczestnicy konferencji GPW 2024 zwiedzili zajezdnię autobusową z silnoprądowymi ładowarkami do autobusów elektrycznych. Organizatorami Konferencji GPW 2024 byli Politechnika Wrocławska, O/Wr SEP, KI-SIELEWSKI sp. z o.o. oraz Schneider Electric Polska.

9.12.2024 r.

Spotkanie opłatkowe seniorów naszego Stowarzyszenia z przedstawicielami Zarządu w jednej z sal restauracji „*Polskie smaki*". Spotkanie prowadził Kol. Ryszard Wójcik – przewodniczący Komisji Seniorów O/Wr SEP.

W spotkaniu uczestniczyło 50 osób.

Więcej na str. 16.

Z ŻYCIA ODDZIAŁU, SEKCJI, KOMISJI I KÓŁ

Z ŻYCIA ODDZIAŁU I SEKCJI

SPOTKANIE NOWOROCZNE W ODDZIALE WROCŁAWSKIM SEP 12.01.2024 R.

W gmachu WR FSNT NOT odbyło się uroczyste noworoczne spotkanie działaczy Oddziału i zaproszonych gości. Uczestników spotkania przywitał Kol. Edward Ziaja – prezes Oddziału.

W spotkaniu udział wzięli m.in: prezes SEP Kol. Sławomir Cieślik, członkowie honorowi SEP: Koledzy Zbigniew Lubczyński i Andrzej Hachoł, przedstawiciele Politechniki Wrocławskiej: profesorowie: Janusz Staszewski, Robert Lis, Damian Nowak i Jan Iżykowski.

Uczestnicy spotkania noworocznego w sali obrad

Wśród gości spotkania byli: Leszek Krawczyk – prezes Wrocławskiej Rady FSNT NOT, Sebastian Kowalski - prezes Oddziału Legnickiego SEP, przedstawiciele członków wspierających: Marek Kuchciak – Dyrektor Tauron Dystrybucja Oddział Wrocławski, Krzysztof Dreko – Prezes ZEC Serwis, Dariusz Święcicki – Prezes Energo Kontrol Sp. Jawna, Krzysztof Kryg – Kogeneracja SA, Jacek Szczepański i Barbara Rogacz – Poltegor, Sławomir Zawada – IASE, Wiesław Jasina – JADAN.

Minutą ciszy uczczono pamięć zmarłych Kolegów.

Prezes WRFSNT NOT w towarzystwie prezesa SEP wręczyli **Złotą Odznakę Honorową NOT** Koleżance Annie Tomczyk i Kolegom: Edwardowi Ziai, Zenonowi Bartyńskiemu i Jackowi Szygulskiemu.

Odznaczeni Złotą OH NOT w towarzystwie Prezesów: SEP i WR FSNT NOT

Srebrną Odznakę Honorową NOT otrzymała Koleżanka Edyta Zahajkiewicz i Koledzy: Marian Cebula i Jarosław Krysiak.

Odznaczeni srebrną OH NOT w towarzystwie Prezesów: SEP i WR FSNT NOT

W dalszym ciągu spotkania prezes Edward Ziaja przedstawił w formie multimedialnej sprawozdanie z działalności Oddziału Wrocławskiego SEP w 2023 r.

Następnie uczestnicy spotkania wysłuchali referatu okolicznościowego Kol. Wojciecha Okraszewskiego pt. *„Techniczne aspekty wojen na morzach i oceanach”*.

Po części oficjalnej Kol. Edward Ziaja zaprosił uczestników spotkania do auli na spotkanie towarzyskie, które uświetnił zespół „The Black”.

EUROELEKTRA 2024 7-8.03.2024

Stowarzyszenie Elektryków Polskich już od 26 lat organizuje ogólnopolską Olimpiadę Wiedzy Technicznej dla uczniów szkół średnich „Euroelektra”. Olimpiada składa się z trzech etapów: I – szkolny, II – okręgowy, organizowany przez 15 ośrodków SEP w Polsce, III – centralny organizowany w roku 2024 przez Politechnikę Opolską. Wszyscy laureaci i finaliści Olimpiady zwolnieni są z części pisemnej egzaminu zawodowego technika, a także otrzymują preferencyjne warunki przy rekrutacji na studia na wybranych uczelniach wyższych. Olimpiada jest wpisana na Ministerialną listę Olimpiad i wspierana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Jak co roku Komisja Młodzieży i Studentów Oddziału Wrocławskiego SEP organizowała okręgowy etap Olimpiady. Od ubiegłej edycji „Euroelektra” została podzielona na trzy olimpiady związane z rożnymi dyscyplinami wiedzy technicznej (elektrycznej, elektronicznej i informatycznej). W tym roku nasz Oddział był organizatorem dwóch Olimpiad na szczeblu okręgowym: Elektromechatron - gdzie pracom komisji okręgowej przewodniczył Kol. Jarosław Krysiak, Polteleinfo - gdzie komisji przewodniczył Kol. Rafał Zdunek.

Zawody II etapu zorganizowano w budynku wrocławskiego NOT w dniach 7 i 8 marca 2024 r.

Uczestnicy II etapu „ELEKTRA 2024

Na uczestników Olimpiady czekał poczęstunek, a po zakończonych zawodach, zaproszono uczestników do naszego Oddziału, gdzie prezes Edward Ziaja ugościł uczestników wraz z ich opiekunami.

VII DYSKUSYJNE FORUM KOBIET SEP 19-20.04.2024

Koleżanki Edyta Zahajkiewicz i Joanna Osemlak z Oddziału Wrocławskiego SEP brały udział w VII Dyskusyjnym Forum Kobiet SEP w Piotrkowie Trybunalskim. Hasłem przewodnim Forum było *„Aktywność kobiet w kierunku zainteresowania młodzieży zawodami elektryka, energetyka*”.

W spotkaniu udział wzięło 56 kobiet z 10 Oddziałów SEP. Konferencję otworzył Kol. Marek Młynarczyk - prezes Oddziału Piotrkowskiego. Następnie głos zabrał Prezes SEP Sławomir Cieślik. Panowie przywitali uczestniczki i oddali im głos.

Jednym ze sponsorów wydarzenia była firma Eko-Wiatr BIS. Przedstawicielka tej firmy ciekawie zaprezentowała jej działalność. Uczestniczki Forum wysłuchali kilka referatów związanych z tematyką forum.

Po obiedzie nastąpiła część dyskusyjna. Na koniec dyskusji podjęto Uchwałę że miejscem kolejnego, VIII Forum Kobiet w roku 2025 będą Gliwice.

Spotkanie było bardzo dobrą okazją do wymiany informacji o pracy i działalności Pań w poszczególnych Oddziałach SEP i nawiązania znajomości.

SEMINARIUM SZKOLENIOWE 24.09.2024

Egzaminatorzy i szkoleniowcy z Oddziału Wrocławskiego SEP wzięli udział w seminarium naukowo-technicznym, które prowadził prof. Stanisław Czapp z Politechniki Gdańskiej. Profesor poruszał tematy związane z nowelizacją aktów prawnych dotyczących instalacji i sieci elektrycznych oraz problemy w instalacjach posiadających dodatkowe źródła energii elektrycznej wraz z akumulatorami energii.

Oddział Wrocławski SEP prowadzi szkolenia i egzaminy kwalifikacyjne dla osób zajmujących się eksploatacją i dozorem urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych na możliwie wysokim poziomie, dlatego kadra szkoleniowców i egzaminatorów bierze u-dział w szkoleniach i seminariach, na których wymienia swoje doświadczenie i najnowszą wiedzę.

Opracował Maciej Gwoździewicz

XI EDYCJA KONFERENCJI NAUKOWEJ GENERACJA-PRZESYŁ- WYKORZYSTANIE 23-25.11.2024 r.

W Zamiejscowym Ośrodku Politechnice Wrocławskiej w Jeleniej Górze odbyła się XI edycja Konferencji Naukowej Generacja-Przesył-Wykorzystanie GPW 2024. Konferencja została objęta Patronatem Honorowym przez Kol. Prezesa SEP Sławomira Cieślika, którego reprezentował Członek Zarządu Głównego Kol. Andrzej Hachoł – Wiceprezes O/Wr SEP.

Przewodnim tematem prelekcji były instalacje fotowoltaiczne oraz magazyny energii. Dzięki uprzejmości prezes Agaty Buśko oraz wiceprezesa Michała Palewicza z Miejskiego Zakładu Komunikacyjnego w Jeleniej Górze, którzy zreferowali doświadczenia własne MZK w Jeleniej Górze w użytkowaniu autobusów elektrycznych, uczestnicy Konferencji GPW 2024 zwiedzili zajezdnię autobusową z silnoprądowymi ładowarkami do autobusów elektrycznych.

Uczestnicy seminarium szkoleniowego

Uczestnicy XI edycji Konferencji Naukowej Generacja-Przesył-Wykorzystanie GPW 2024, 22-23 listopada 2024 Pałac Schaffgotschów w Cieplicach

Tradycyjnie w Konferencji GPW wzięli udział uczestnicy z ukraińskich uniwersytetów technicznych z Kijowa i Dniepru, którzy w tegorocznej edycji Konferencji uczestniczyli zdalnie.

Organizatorami Konferencji GPW 2024 byli: Politechnika Wrocławska, Oddział Wrocławski Stowarzyszenia Elektryków Polskich, KISIELEWSKI sp. z o.o. oraz Schneider Electric Polska.

Opracował: Maciej Gwoździewicz

II SYMPOZJUM SEKCJI INSTALACJI I URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH O/Wr SEP

W dniu 15 października 2024 roku, Sekcja Instalacji i Urządzeń Elektrycznych Wrocławskiego Oddziału SEP zorganizowała Sympozjum pt. „IUE: Instalacje i Urządzenia Elektryczne". Sympozjum odbyło się w Instytucie Automatyki Systemów Elektroenergetycznych we Wrocławiu i uczestniczyło w nim 60 osób. Sympozjum odbyło się pod patronatem medialnym miesięcznika Elektro.Info.

Głównym tematem Sympozjum były problemy związane z projektowaniem, budową i eksploatacją instalacji i systemów związanych z OZE. Obrady zostały poprzedzone wystąpieniem przewodniczącego SIiUE Oddziału Wrocławskiego SEP dr. inż. Michala Bereźnickiego, który powitał uczestników oraz zaprezentował plan obrad Sympozjum.

Obrady Sympozjum zostały podzielone na trzy sesje plenarne. Pierwsza sesja została poświęcona ochronie przeciwpożarowej systemów PV. W tej sesji pierwszy referat wygłosił mgr inż. Tadeusz Markiewicz, właściciel firmy Quality 07 z Warszawy. Referat ten został poświęcony monitoringowi pożarowemu systemów fotowoltaicznych poprzez zastosowanie światłowodowego systemu liniowej detekcji ciepła (LDC) SL.

Drugi referat przedstawił mgr inż. Łukasz Gorgolewski – rzeczoznawca budowlany, członek CK SIiUE, a także członek KNiP SEP. Wystąpienie poświęcone zostało przeciwpożarowemu wyłącznikowi prądu z instalacjami fotowoltaicznymi.

Z kolei mgr inż. Łukasz Gorgolewski przedstawił regulacje prawne i normatywne, a także omówił zadanie przeciwpożarowego wyłącznika prądu PWP, jako elementu instalacji elektrycznej, jego działanie i wymogi stosowania.

Drugą sesję plenarną rozpoczęto wystąpieniem mgr inż. Doroty Kołakowskiej (SONEL S.A.), która zaprezentowała firmę przedstawiając jej ofertę, a także zaprosiła do odwiedzenia towarzyszącej Sympozjum wystawy produktów SONEL.

Pierwszy referat w II sesji został wygłoszony przez mgr. inż. Mariusza Zająca, pracownika Instytutu Automatyki Systemów Elektroenergetycznych we Wrocławiu i dotyczył problematyki projektowania złożonych systemów OZE na przykładzie instalacji fotowoltaicznej o mocy 0,8 MW połączonej z agregatem wodorowym w Gaju Oławskim oraz sąsiednim projektem farmy o mocy 4×10 MW oraz farmą wiatrową o łącznej mocy 22 MW i projektowanymi magazynami energii elektrycznej.

Drugi referat w II sesji plenarnej pt. *„Baterie akumulatorów stosowane w magazynach energii. Warunki bezpiecznej eksploatacji i czynniki wpływające na ich żywotność"* został wygłoszony przez redaktora naczelnego elektro.info, rzeczoznawcę budowlanego mgr inż. Juliana Wiatra. W swoim referacie omówił on podstawowe typy akumulatorów stosowanych w zasilaczach UPS, a także zagrożenia wybuchowe stwarzane przez wodór uchodzący z akumulatorów podczas eksploatacji, przyczyny zapalania się akumulatorów litowo-jonowych i skutki lekceważenia wysokiej temperatury baterii, ich nieodpowiedniej konserwacji oraz braku właściwej wentylacji przedziału bateryjnego.

Trzecia sesja plenarna została poświęcona na wykorzystaniu energii elektrycznej. Pierwszy referat w tej sesji wygłosił mgr inż. Bartosz Pruchnik, doktorant i pracownik naukowo-dydaktyczny PWrj. Treść referatu została poświęcona wykorzystaniu generatorów energii elektrycznej budowanych w skali nano dla zasilenia urządzeń małej mocy (tzw. *Energy arvesting*). W referacie tym przedstawiono problematykę związaną z badaniami *„Energy-harwesterów"* oraz ich wytwarzaniem.

Uczestnicy II Sympozjum Instalacji i Urządzeń Elektrycznych

Ostatni wykład na Sympozjum został wygłoszony przez dr. hab. inż. Roberta Lisa, prof. PWr, pracownika naukowo-dydaktycznego Politechniki Wrocławskiej. Dotyczył on retencji energii elektrycznej w kształtowaniu elastyczności systemu dystrybucyjnego. Profesor omówił zdolność magazynowania energii, która w dobie wzrastającego udziału odnawialnych źródeł energii (OZE), takich jak energia wiatrowa czy słoneczna, które charakteryzują się zmienną i nieprzewidywalną produkcją, retencja energii staje się strategicznym narzędziem stabilizacji systemu elektroenergetycznego.

Wszyscy uczestnicy Sympozjum otrzymali od redakcji Elektro.Info dwa ostatnie numery, które rozdawane były wraz z materiałami konferencyjnymi. Spośród uczestników rozlosowane zostały trzy pozycje książkowe autorstwa mgr. inż. Juliana Wiatra i ufundowane przez redakcję miesięcznika Elektro.Info.

Obrady Sympozjum zakończyło wystąpienie przewodniczącego SIiUE Wrocławskiego Oddziału SEP, dr. inż. Michała Bereźnickiego, który podziękował prelegentom, uczestnikom, zespołowi organizacyjnemu, a także sponsorom. Sympozjum zakończyło się wspólnym obiadem, na który zaproszeni zostali wszyscy uczestnicy.

Po Sympozjum odbyło się zebranie Centralnego Kolegium Sekcji Instalacji Urządzeń Elektrycznych, któremu przewodniczył przewodniczący CK Sekcji mgr inż. Andrzej Kieliszek. Podczas obrad poruszone zostały m. in. zagadnienia potrzeby aktualizowania norm SEP oraz bezpieczeństwa w budowie i eksploatacji instalacji fotowoltaicznych.

przygotował: dr inż. Michał Bereźnicki

VII SYMPOZJUM HISTORIA ELEKTRYKI W RZESZOWIE

VII Sympozjum Historia Elektryki zorganizowane przez Rzeszowski Oddział SEP odbyło się w dniach 19÷22.09.2024 r. w Politechnice Rzeszowskiej. Patronem Sympozjum został ksiądz Józef Herman Osiński – pionier polskiej elektrotechniki.

Komitetowi Organizacyjnemu przewodniczyli Kolega Bolesław Pałac oraz Koleżanka Anna Szlachta. Przewodniczącym Komitetu Naukowego Sympozjum był Kol. Dariusz Świsulski. Centralną Komisję Historyczną SEP reprezentował jej przewodniczący Kol. Piotr Szymczak. Wśród wielu zaproszonych gości były osoby reprezentujące uczelnie Rzeszowa, organizacje techniczne zrzeszone w NOT, władze miejskie i wojewódzkie oraz liczna delegacja lwowskich elektryków. W Komitecie Organizacyjnym działali pracownicy Wydziału Elektrotechniki i Informatyki Politechniki Rzeszowskiej.

Oddział Wrocławski Stowarzyszenia Elektryków Polskich reprezentowali: Kol. Edward Ziaja – prezes Oddziału oraz Koledzy: Andrzej Korczewski, Wojciech Michalski, Remigiusz Mydlikowski i Krzysztof Pieńkowski.

W toku Sympozjum reprezentanci O/Wr SEP wygłosili sześć referatów. Pięć referatów zostało wygłoszonych przez członków naszej Komisji Historycznej Oddziału. Natomiast szósty referat wygłosił Kol. Remigiusz Mydlikowski z Koła SEP nr 52. Tytuły referatów i ich streszczenia zamieszczono na stronie 13.

Celem omawianego Sympozjum – podobnie jak sześciu poprzednich - było upowszechnienie dorobku, historii oraz podkreślenie roli niezwykłych, zasłużonych postaci dla rozwoju elektryki w Polsce.

Uczestnicy konferencji mieli okazję zapoznać się z najstarszym fragmentem miasta uczestnicząc w spacerze z przewodnikiem po Rzeszowie, a także zwiedzili Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej.

Podczas obrad w dziewięciu sesjach planarnych przedstawiono 45 referatów ukazujących historię szkolnictwa i instytutów badawczych, energetyki i przemysłu elektrotechnicznego, biografie wybitnych elektryków oraz działalność stowarzyszenia elektryków. Zrecenzowane prace zostały opublikowane w Zeszytach Naukowych Wydziału Elektrotechniki i Automatyki Politechniki Gdańskiej (nr 77/2024). Index Autorów zawiera 51 pozycji. Na okładce zeszytu z pracami z VII Sympozjum w Rzeszowie jest grafika z ks. Józefem Hermanem Osińskim i panoramą Rzeszowa, będąca logo tegorocznego SHE. W Sympozjum uczestniczyli przedstawiciele wielu oddziałów Stowarzyszenia, a także delegacja ze Lwowa.

Obrady konferencji odbywały się równolegle w dwóch salach budynku A Wydziału Elektrotechniki i Informatyki Politechniki Rzeszowskiej. W holu tego budynku prezentowana była wystawa „*Elektryka Polska od rozbiorów do początków III RP*”, dofinansowana ze środków Biura „Niepodległa” w ramach Programu Dotacyjnego „Niepodległa”. Wystawa przedstawiała wkład Polaków wnoszony przez 240 lat w rozwój elektryki oraz kluczowe momenty w historii elektryki polskiej, a także ich wpływ na naukę, przemysł oraz kształcenie kadr.

Patronat Honorowy nad VII SHE objęli: J.M. prof. dr hab. inż. Piotr Koszelnik – rektor Politechniki Rzeszowskiej, J.M. prof. dr hab. Adam Reich - rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego, Teresa Kubas-Hul - wojewoda Podkarpacki, Władysław Ortyl – Marszałek Woje-

województwa Podkarpackiego, Konrad Fijołek - Prezydent Miasta Rzeszowa oraz Dariusz Iwaneczko - Dyrektor Instytutu Pamięci Narodowej Oddziału w Rzeszowie. Patronat Medialny sprawowały: Telewizja Polska S.A. Oddział w Rzeszowie, Polskie Radio Rzeszów, Wiadomości Elektrotechniczne, Tydzień w SEP, Spektrum – Biuletyn organizacyjny i naukowo-techniczny SEP. Partnerami wydarzenia były PGE Dystrybucja SA oraz Elektromontaż Rzeszów SA."

Kolejne VIII Sympozjum Historia Elektryki odbędzie się za dwa lata w Radomiu.

Opracowano na podstawie informacji na stronie internetowej konferencji.:
https://she2024.seprzeszow.pl

STRESZCZENIA REFERATÓW WYGŁOSZONYCH NA VII SYMPOZJUM HISTORIA ELEKTRYKI PRZEZ KOLEGÓW Z O/Wr SEP

1. Andrzej Korczewski

Przemysł teletechniczny w II Rzeczypospolitej

W referacie przedstawiono powstanie i rozwój w latach 1918–1939 zakładów przemysłowych dostarczających sprzęt do budowy i eksploatacji łączności, głównie przewodowej, w sieciach publicznych: Poczty Polskiej i koncesjonowanych, Polskich Kolei Państwowych oraz użytkowanych przez wojsko.

2. Andrzej Korczewski i Zbigniew Lubczyński

Jubilaci roku 2025 – Wybitni elektrycy wrocławscy

W referacie przedstawiono działania Oddziału Wrocławskiego SEP służące upamiętnieniu najwybitniejszych elektryków wrocławskich oraz obchody jubileuszy planowane w 2025 r. Zaprezentowano sylwetki następujących Jubilatów: Jarosława Kuryłowicza (1905 – 1990), Pawła Jana Nowackiego (1905-1979), Mariana Suskiego (1905-1993), Tadeusza Tomankiewicza (1915-1969), Jerzego Bromirskiego (1915-1989), Konstantego Wołkowińskiego (1915-1987), Mariana Piekarskiego (1925-2010) i Mariana Cegielskiego (1925-2012).

3. Krzysztof Pieńkowski

Upamiętnienie zasłużonych elektryków wrocławskich

W referacie przedstawiono różne formy upamiętnienia zasłużonych elektryków wrocławskich. Omówiono działania dotyczące tych upamiętnień, które zostały zrealizowane przez władze Politechniki Wrocławskiej, Oddział Wrocławski Stowarzyszenia Elektryków Polskich oraz przez inne ośrodki naukowe, organizacje i instytucje. Wymieniono szczegółowo formy upamiętnienia za pośrednictwem zbiorczych tablic memoratywnych, nadania nazw imiennych budynkom oraz salom wykładowym i laboratoryjnym, ustanowienia tablic i płyt pamiątkowych, wydania medali, organizacji uroczystości rocznicowych i inne działania. Celem tych form upamiętnienia jest zachowanie w pamięci zasłużonych elektryków wrocławskich oraz ich znaczącego dorobku naukowego i organizacyjnego.

4. Krzysztof Pieńkowski

50 lat działalności koła SEP Nr 69 O/Wr SEP

W referacie przedstawiono historię powstania Koła Nr 69 Oddziału Wrocławskiego SEP utworzonego w latach siedemdziesiątych przy Instytucie Układów Elektromaszynowych Wydziału Elektrycznego Politechniki Wrocławskiej. Opisano ponad 50-letni okres działalności Koła. Wymieniono najważniejsze rodzaje aktywności Koła i działań członków Koła. Podano bardziej szczegółowo funkcje pełnione przez członków Koła we władzach centralnych i władzach Oddziału Wrocławskiego SEP, wymieniono odznaczenia i nagrody uzyskane przez członków Koła oraz najważniejsze osiągnięcia zawodowe wybranych członków Koła. W podsumowaniu dokonano końcowej oceny dokonań Koła podczas ponad 50-letniego okresu działalności Koła.

5. Remigiusz Mydlikowski

60 lat działalności Komisji Młodzieży i Studentów Oddziału Wrocławskiego SEP

Z początkiem 1965 roku w Oddziale Wrocławskim z inicjatywy profesora Mariana Cegielskiego powołano pierwszą w Polsce Oddziałową Komisję Młodzieży i Studentów. Komisja od początku swojej działalności charakteryzowała się dużą aktywnością w środowisku studentów Politechniki Wrocławskiej. Drugim polem działania były wrocławskie szkoły średnie związane z elektrotechniką. Przez lata organizowano konkursy na najlepsze prace dyplomowe, organizowano wycieczki do dolnośląskich i krajowych firm, wiele imprez uaktywniających młodzież i studentów. Jako podsumowanie konkursów na prace dyplomowe, od 2020 wydawana jest monografia ze streszczeniami prac laureatów. Monografia stanowi wyraźny ślad naszej działalności podsumowując coroczne konkursy na Politechnice Wrocławskiej.

6. Wojciech Michalski

Cyfryzacja archiwalnych dokumentów w Oddziale Wrocławskim SEP

Jednym z celów działalności Komisji Historycznej Oddziału Wrocławskiego (O/Wr) SEP jest zachowanie dla następnych pokoleń członków SEP dokumentów zgromadzonych w archiwum na przestrzeni ponad 78 lat działalności Oddziału (zebranie założycielskie O/Wr. SEP odbyło się 5 września 1946 roku). Zachowane dokumenty opisują nie tylko różne formy działalności i aktywności Zarządów minionych kadencji, ale również aktywność Kół, a nawet poszczególnych członków Oddziału. W większości są to dokumenty papierowe podlegające degradacji w miarę upływu czasu.

Obecny poziom techniki komputerowej pozwala na przetworzenie tych dokumentów na wersję cyfrową i odpowiednie ich zarchiwizowanie. Cyfrowy sposób przechowywania dokumentów jest dużo lepszy od przechowywania ich w wersji papierowej. Archiwum cyfrowe zajmuje znacznie mniej miejsca w pomieszczeniu i może być łatwo dostępne, drogą internetową, dla zainteresowanych osób. W referacie opisano w wielkim skrócie historię rozwoju techniki komputerowej do momentu, w którym pojawiły się realne możliwości tworzenia archiwów cyfrowych i to niekoniecznie przez profesjonalistów. Omówiono obecny stan cyfryzacji dokumentów oraz koncepcję Archiwum Cyfrowego realizowaną w O/Wr SEP.

W referacie omówiono zagrożenia dla dokumentów przetworzonych na wersję cyfrową i sposoby ich zabezpieczeń.

Z ŻYCIA KOMISJI

DZIAŁALNOŚĆ KOMISJI HISTORYCZNEJ ODDZIAŁU W 2024 ROKU

W 2024 roku skład Komisja Historyczna Oddziału Wrocławskiego SEP pozostawał bez zmian. W omawianym roku odbyło się 8 posiedzeń zasadniczych i tyle samo roboczych. Te ostatnie dotyczyły porządkowania archiwum i katalogowania jego zawartości.

Dwóch członków Komisji, Koledzy Andrzej Korczewski i Wojciech Michalski są członkami Centralnej Komisji Historycznej SEP.

Od początku roku 2024 r. Komisja podejmowała działania, mające na celu przedstawienie Centralnej Komisji Historycznej jako kandydata na Patrona Roku 2025 prof. Mariana Suskiego w 120 rocznicę Jego urodzin.

Podjęto następujące działania:

- przygotowano i rozpropagowano postać kandydata (kontynuacja działań podjętych w drugiej połowie 2023 r.), w tym na posiedzeniu CKH w Warszawie;
- w styczniu wystąpiono do Zarządu Oddziału z wnioskiem o poparcie Kandydata;
- wystąpiono do Oficyny Wydawniczej Politechniki Wrocławskiej o ofertę na wydanie (w ramach serii „100 książek na stulecie SEP") *Wspomnień* prof. Suskiego. Uzyskano ofertę Wydawnictwa – koszt wydania książki w nakładzie 150 egz. oszacowano na ok. 5500 zł. Sprawa tego wydawnictwa będzie kontynuowana w roku przyszłym.

W związku z VII Sympozjum Historia Elektryki zorganizowanym przez Rzeszowski Oddział SEP członkowie Komisji przygotowali do opublikowania i wygłoszenia następujące artykuły:

1. Wojciech Michalski *Cyfryzacja archiwalnych dokumentów w Oddziale Wrocławskim SEP*;
2. Krzysztof Pieńkowski *Upamiętnienie zasłużonych elektryków wrocławskich*;
3. Andrzej Korczewski *Przemysł teletechniczny II Rzeczpospolitej*;
4. Krzysztof Pieńkowski *25 lat działalności Koła Nr 69 Oddziału Wrocławskiego SEP*;
5. Andrzej Korczewski, Zbigniew Lubczyński *Jubilaci roku 2025 – wybitni elektrycy wrocławscy.*

Komisję Historyczną Oddziału na Sympozjum reprezentowali Koledzy: Edward Ziaja-prezes Oddziału, A. Korczewski. K. Pieńkowski i W. Michalski. Wygłoszone referaty spotkały się z pozytywnym przyjęciem uczestników Sympozjum.

Przystąpiono do prac organizacyjnych nad wydaniem jubileuszowym Monografii *„80 lat Oddziału Wrocławskiego"*. Zaakceptowano założenia treści Monografii, jej szatę zewnętrzną i powołano Komitet Redakcyjny, w skład którego weszli wszyscy członkowie Komisji i Zespół Redakcyjny w składzie: Zbigniew Lubczyński, Barbara Kazubek, Andrzej Korczewski i Wojcieh Michalski.

Omówiono zakres tematyczny wydawnictwa i przydzielono zadania poszczególnym członkom Komisji i Zespołowi Redakcyjnemu.

W czasie spotkań roboczych wiele godzin pracy poświęcili członkowie Komisji na porządkowanie archiwum.

W bieżącym roku udało się uzyskać dodatkową szafę, co umożliwiło prace nad dalszym uporządkowaniem zbiorów. Rozpoczęto inwentaryzację zbiorów. Powrócono do uzupełniania materiałów do kronik Oddziału.

Z DZIAŁALNOŚCI KOMISJI SENIORÓW O/Wr SEP W 2024 ROKU

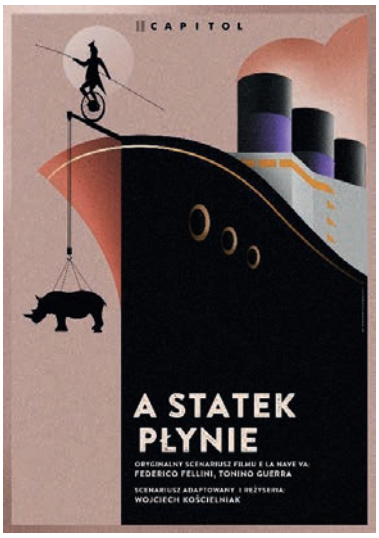
W roku 2024 Komisja Seniorów SEP działała w składzie: Ryszard Wójcik – przewodniczący, Władysław Urbański – zastępca przewodniczącego, Elżbieta Zachemba – sekretarz, Jan Francyk, Barbara Czołowska i Barbara Kazubek.

Główne działania Komisji i kontakty z Seniorami oparte są na telekomunikacji (Internet i telefon).

KALENDARIUM KOMISJI SENIORÓW O/Wr SEP w roku 2024 r.

4 kwietnia 2024 r.

Seniorzy uczestniczyli w spektaklu pt. „A STATEK PŁYNIE" wystawionym przez Teatr Muzyczny CAPITOL.

Historia znana z filmowego arcydzieła Federico Felliniego, reżyseria Wojciecha Kościelniaka, muzyka Mariusza Obijalskiego, scenografia Mariusza Napierały, kostiumy Martyny Kander, choreografia Mateusza Pietrzaka. Ponad 50 osób w obsadzie, orkiestra na żywo, tancerki i tancerze.

Wszystko razem stworzyło widowisko, o którym widzowie piszą: „To chyba będzie mój ulubiony spektakl Capitolu". Dawno nie przeżyłam w teatrze takich emocji", „Naprawdę godny polecenia!", „Musical na wysokim poziomie".

Akcja spektaklu toczy się podczas nietypowej podróży statkiem. Osoby, które wypływają w 1914 roku z Neapolu, mają za zadanie spełnić ostatnie życzenie Edmei Tetui, śpiewaczki operowej uważanej za najwybitniejszą. Nim jednak prochy divy trafią do morza w miejscu przez nią wybranym, na statku będą dziać się zdarzenia niezwykłe, ważne, groteskowe i tragiczne, których świadkiem będzie… dusza Edmei.

2 maja 2024 r.

Członek Komisji Seniorów Kolega Jan Francyk w ramach Zjazdu Absolwentów Pierwszego Liceum Ogólnokształcącego CAROLINUM w Nysie, zorganizował wystawę pt. „Telekomunikacja Satelitarna".

19 października 2024 r.

Jesienna Wycieczka Techniczna do Dzierżoniowa. W wycieczce wzięli udział Seniorzy oraz członkowie Koła nr 43.

Uczestnicy wycieczki do Dzierżoniowa na tle budynku MŁYNU HILBERTA

SPOTKANIE ŚWIĄTECZNE SENIORÓW O/Wr SEP

(opracowała Redakcja Informatora)

Doroczne świąteczne spotkanie przedstawicieli Zarządu O/Wr SEP z seniorami Stowarzyszenia odbyło się 9 grudnia 2024 roku. Miejscem spotkania była restauracja *Polskie Smaki* mieszcząca się w budynku NOT. Spotkanie przebiegało wg następującego

Kol. Ryszard Wójcik otwiera spotkanie

programu:

1. Otwarcie spotkania przez Kol. R. Wójcika – przewodniczącego Komisji Seniorów O/Wr SEP.
2. Przywitanie uczestników spotkania przez prezesa O/Wr SEP
3. Uczczenie minutą ciszy Kolegów, którzy zmarli w ostatnim czasie
4. Informacja o najważniejszych wydarzeniach w Oddziale w 2024 r.
5. Wiceprezes A. Hachoł poinformował o przygotowaniach do uroczystego Walnego Zgromadzenia Stowarzyszenia planowanego na czerwiec 2026 roku.
6. Informacja Komisji Seniorów o wydarzeniach w 2024 r. i planach na 2025 r.
7. Śpiewem *sto lat”* uczczono wspaniałą rocznicę urodzin Kol. Prof. Hanny Karkowskiej.

Jubilatka prof. Hanka Karkowska

8. Życzenia świąteczne i dzielenie się opłatkiem.

Druga część spotkania to tradycyjna, wspólna Wieczerza Wigilijna.

WYDARZENIA KOMISJI SENIORÓW NOT W 2024 ROKU

W skład Zarządu Komisji Seniorów NOT wchodzą Koledzy: Jan Wojtych, Jan Francyk i Ryszard Wójcik.

W skład Zespołu ds. Socjalnych wchodzi Kol. Władysław Urbański.

W skład Zespołu ds. Historycznych wchodzi Kol. Jerzy Nowicki.

K A L E N D A R I U M

9 stycznia 2024 r.

Uroczyste spotkanie Komisji Seniorów NOT. Składanie życzeń noworocznych.

29 stycznia 2024 r.

Spotkanie Noworoczne Zarządu Wrocławskiej Rady Federacji Stowarzyszeń Naukowo Technicznych NOT z udziałem Seniorów SEP.

6 lutego 2024 r.

Komisja Seniorów NOT. Kol. Agnieszka Dubaniowska (SITK RP) wygłosiła prelekcję o dzielnicy Wrocławia OŁBIN.

12 luty 2024 r.

Spotkanie Kobiet pełniących funkcję w strukturach stowarzyszeniowych WR- FSNT NOT. Spotkanie prowadziła wiceprezes Zarządu WR FSNT NOT pani Agnieszka Nawirska-Olszańska. Dyskutowano o obecności i roli kobiet w nauce, biznesie i kulturze społeczności wrocławskiej i dolnośląskiej.

5 marca 2024 r.

Uroczyste posiedzenie Komisji Seniorów NOT z okazji Dzień Kobiet.

8 marca 2024 r.

Kol. Jan Francyk przekazał Koleżankom Seniorkom SEP i NOT życzenia internetowe z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet.

26 marzec 2024 r.

WRFSNT, Komisja Seniorów NOT oraz Dział Organizacyjny NOT zorganizowały wykład dla Seniorów NOT pt. „*Cyberbezpieczeństwo – dlaczego jest istotne i jak chronić siebie w sieci*”. W prezentacji zawarto następujące problemy:

- ataki z wykorzystaniem socjotechnik,
- pobieranie plików z nieautoryzowanych źródeł,
- bankowość internetowa,
- fake’i.

21 maja 2024 r.

Wycieczka Seniorów NOT do Zamku w Oleśnicy.

Wycieczkowicze na zamku w Oleśnicy

27 czerwca 2024 r.

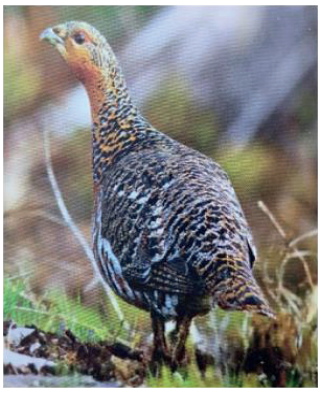
Spotkanie Kobiet NOT. Informacja nt. Wrocławskiej Rady Kobiet (WRK-15os.). WRK powołana została w 2010 r. przez Prezydenta Wrocławia Rafała Dutkiewicza. Jest pierwszą Radą powołaną w Polsce. W 2019 r. Prezydent Jacek Sutryk powołał V Kadencję Rady na lata 2019-2024. Rada Kobiet pełni funkcję doradczą wobec władz miasta.

5 października 2024 r.

Pogrzeb wieloletniego członka Komisji ds. Współpracy z SNT Kol. Marii Mętrak (Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji RP).

17 października 2024 r.

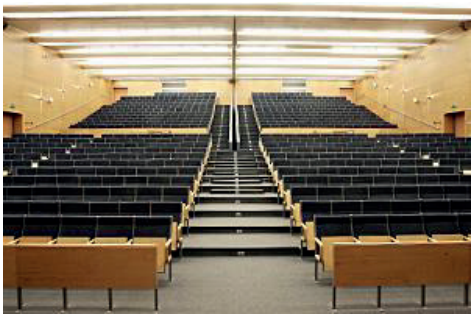
Wycieczka na grzyby w Bory Dolnośląskie do Nadleśnictwa Ruszów. W siedzibie leśników Seniorzy wysłuchali wykładu nt. *Odtworzenia populacji głuszca, nazywanego niegdyś „królewskim ptakiem*".

Dla ochrony głuszca powołano obszar Natura 2000 w Borach Dolnośląskich i na tym obszarze wylęgają się młode w niewoli, gdzie są dozorowane i dokarmiane.

9 listopada 2024 r.

IV Dolnośląski Kongres Kobiet we Wrocławiu w centrum Kongresowym Politechniki Wrocławskiej.

Widok jednej z sal w Centrum Kongresowym PWr

JUBILEUSZE KÓŁ

50-LECIE DZIAŁALNOŚCI KOŁA SEP NR 70 27.02.2024 R.

W sali Kominkowej w gmachu NOT odbyło się uroczyste zebranie zorganizowane przez Koło SEP nr 70 z okazji 50-tej rocznicy działalności. Przewodniczącym zebrania był prezes Koła, Kol. Grzegorz Kosobudzki.

Okolicznościowe przemówienie Kol. Edwarda Ziaji - prezesa O/Wr SEP
Zdjęcie wykonał Kol. Zygmunt Szreter

W spotkaniu uczestniczył Prezes Oddziału Wrocławskiego SEP, Kol. Edward Ziaja i wiceprezes, Kol. Andrzej Hachoł, prodziekan Wydziału Elektrycznego doc. Janusz Staszewski, Kol. Leszek Ładniak (Sekcja Trakcji Elektrycznej), Kol. Leszek Pawlaczyk (K-69 przy PWr). Po uczczeniu minutą ciszy zmarłych Kolegów, prezes Koła przedstawił skrótowo jego historię od momentu powstania do chwili obecnej. Następnie podano tort i wzniesiono okolicznościowy toast, po którym zabrał głos Prezes Oddziału. Po tym wystąpieniu rozpoczęto uroczystą kolację, w trakcie której odbywał się pokaz zdjęć ilustrujących historię Koła. Każdy z uczestników spotkania otrzymał upominek - pendrive z cyfrowym zapisem dokumentów i zdjęć związanych z historią, opracowaną na podstawie wpisów w książkach i kronikach Koła.

Historia Koła zaczęła się jesienią 1973 r, gdy grupa pracowników ówczesnego Instytutu Metrologii Elektrycznej PWr wystąpiła z koncepcją utworzenia koła SEP. W dniu 16.X 1973 r. odbyło się zebranie grupy inicjatywnej w składzie Koledzy: Kazimierz Morawski, Zbigniew Orzeszkowski, Wojciech Fuliński, Jerzy Bartoszewski, Wojciech Grotowski i Zbigniew Rucki. Na tym zebraniu wyrażono oficjalnie postulat zorganizowania nowego koła SEP. W wyniku tego działania w dniu 23.X.1973 r. odbyło się pierwsze zebranie tej grupy, na którym wybrano prezesa i pierwszy Zarząd. Koło otrzymało numer 70 i zostało afiliowane przy Instytucie Metrologii Elektrycznej (IME). Na pierwszą kadencję 1973- 1974 wybrano Zarząd Koła w składzie: prezes – Kol. Kazimierz Morawski, sekretarz – Wojciech Grotowski, skarbnik – Zbigniew Rucki. W chwili powołania Koło liczyło 18 członków.

W obecnej w kadencji 2022 – 2026 w składzie Zarządu Koła są: prezes Grzegorz Kosobudzki, wiceprezes z funkcją Skarbnika Daniel Dusza, sekretarz Janusz Ociepka, członkowie zarządu: Hanka Karkowska i Krzysztof Dyrcz. Na koniec roku 2024 liczba członków Koła wynosi 32 osoby. Koło jest afiliowane przy Politechnice Wrocławskiej, a jego członkowie są związani z kilkoma wydziałami Politechniki, przede wszystkim z Wydz. Elektrycznym i Podstawowych Problemów Techniki i Elektroniki.

W ciągu 50 lat w Kole działało wielu wyróżniających się członków SEP, którzy zajmowali określone funkcje w Oddziale Wrocławskim i Zarządzie Głównym SEP. Można tu wymienić Koleżankę Hankę Karkowską i Kolegów: Andrzeja Hachoła, Jana Zuzoka, Zdzisława Karkowskiego, Jana Francyka, Wojciecha Grotowskiego, i Jerzego Leszczyńskiego.

Działalność Koła SEP nr 70 jako Koła akademickiego polega głównie na udziale członków w pracy naukowej jednostek macierzystych, na organizacji referatów i odczytów naukowo - technicznych, wycieczek do zakładów pracy. W okresie 50 lat w Kole zorganizowano ok. 560 odczytów i referatów, 52 spotkania towarzyskie, 123 wycieczki techniczne. Odbyły się 102 zebrania członków Koła. Członkowie Koła przez wiele lat wygłaszali odczyty w ramach Wrocławskich Dni Nauki i Techniki organizowanych przez WR FSNT NOT. Duże osiągnięcia notuje się w zakresie udziału w konkursach na Najaktywniejsze Koło SEP. W ciągu ostatnich 10 lat Koło uczestniczyło w 9 konkursach na poziomie ogólnopolskim w grupie B, uzyskując raz pierwsze miejsce, 6 razy drugie miejsce, dwa razy trzecie miejsc. W Oddziale Wrocławskim Koło 10 razy zajmowało pierwsze miejsce. Uzyskano wyróżnienia w postaci 4 proporców przechodnich oraz dwóch pucharów na własność (2015, 2018).

Koło posiada wyróżnienia: Złotą Odznaką Honorową SEP (2003), Medal im. Prof. Janusza Groszkowskiego (2013) oraz Medal 60-lecia WR FSNT NOT (2013).

Opracował Janusz Ociepka

60 LAT KOŁA SEP NR 41 12.04.2024

Koło SEP nr 41 działające przy PGE Energetyka Kolejowa S.A. we Wrocławiu zorganizowało obchody 60-lecia.

Spotkanie odbyło się w klimatycznej karczmie „Katarzyna" w Świętej Katarzynie koło Wrocławia. Do organizacji uroczystości wspólne siły połączyli Zarząd Koła SEP nr 41oraz Sekcja Trakcji Elektrycznej Oddziału Wrocławskiego.

Edward Chamioło - prezes Koła otworzył obchody krótkim przemówieniem opowiadając o działalności oraz misji Stowarzyszenia Elektryków Polskich

Uczestnicy jubileuszowego spotkania Koła SEP nr 41

w krzewieniu wiedzy technicznej, a także roli spotkań integracyjnych, jako formy podtrzymywania więzi społecznych.

Następnie zabrali głos zaproszeni goście wice-prezesi oddziału wrocławskiego. Kolega Krzysztof Nowicki, który przedstawił działalność naszego Koła na tle oddziału wrocławskiego, Kolega Andrzej Hachoł wręczył statuetkę „Elektroludki" - miniaturkę wrocławskich krasnali, podsumowując działania Koła. Kolega Andrzej Koźmiński podziękował Zarządowi Koła za aktywne działania w ostatnich latach.

W dalszym ciągu spotkania Kolega Łukasz Strąk wygłosił referat historyczny. Omówił genezę powstania naszego koła oraz jego działania w strukturach SEP przez okres ostatnich 60 lat. Zostały przedstawione osiągnięcia ostatniej dekady, w której zorganizowano prawie 60 różnego rodzaju wydarzeń, w tym wiele imprez cyklicznych, m.in. 14 edycji Rajdu Świetlik, którego pierwsza odsłona odbyła się w 2010 roku nocnym wejściem na Ślężę. Każdego kolejnego roku obieramy nowy kierunek często opuszczając już nasze rodzime województwo dolnośląskie. W tym roku odbędzie się 15 jubileuszowa edycja, na którą serdecznie zapraszamy.

Organizujemy również spływy pontonowe „Szuwarek" czy przejażdżki zabytkowym tramwajem po Wrocławiu „Tramwajowo na Wesoło". Wymienione wyżej wydarzenia to niejako znaki firmowe kojarzone z naszym Kołem. Oczywiście nie zapominamy o przekazywaniu rzetelnej wiedzy technicznej z zakresu elektryki, co jest naszą misją.

Oprócz organizowania dedykowanych spotkań z zakresu techniki, to także każdemu spotkaniu integracyjnemu towarzyszy referat o tematyce elektrycznej. Nie zabrakło też tego i na tym uroczystym spotkaniu, gdzie kolega Leszek Ładniak przewodniczący Sekcji Trakcji Elektrycznej wygłosił bardzo ciekawy mini-wykład na temat Prawa OHMA. Jest to podstawowe prawo dla każdego elektryka, ale o historii jego powstania mało kto wie.

Część oficjalną zamknął Edward Chamioło dziękując wszystkim przybyłym, członkom koła, sympatykom oraz gościom. Za szczególne zaangażowanie w działalność koła niektórym Naszym Kolegom zostały wręczone nagrody książkowe. Na zakończenie głos zabrał Kolega Zbigniew Lubczyński – prezes O/Wr SEP w kadencjach 1981-1987, 1990-1998 oraz przewodniczący Komisji Historycznej w latach 2006-2022, opowiadając o początkach Koła SEP w naszym Zakładzie.

Mniej oficjalną część rozpoczęła obiadokolacja, gdzie zarezerwowano staropolskie dania – specjalność karczmy. Biesiadowanie przy nostalgicznej muzyce trwało do godziny 23:45 z krótką przerwą na jubileuszowy tort. Dyskusji było co nie miara, nawet kwalifikowani pomiarowcy nie potrafili ich zmierzyć, żaden miernik nie był w stanie podać wartości skutecznych gorącej atmosfery.

Na rok 2025 planujemy kolejne imprezy, na które zapraszamy wszystkich Kolegów i sympatyków.

Opracował: Edward Chamioło

JUBILEUSZ 70 LAT KOŁA SEP NR 16 przy ZESPOLE ELEKTROCIEPŁOWNI WROCŁAWSKICH KOGENERACJI S.A. 1954-2024

24 maja 2024 r. w siedzibie NOT we Wrocławiu odbyła się uroczystość 70-lecia Koła SEP nr 16 przy KOGENERACJI S.A. W jubileuszowym spotkaniu zorganizowanym przez Zarząd Koła wzięli udział: wiceprezes KOGENERACJI S.A., przedstawiciele Zarząd O/Wr SEP na czele z jego prezesem oraz licznie przybyli członkowie Koła.

Uczestnicy jubileuszowego spotkania

W trakcie uroczystości omówiono wydarzenia zaistniałe na przełomie wieków XIX i XX, które poprzedziły powstanie w 1919 roku Stowarzyszenia Elektryków Polskich, jako oficjalnej organizacji. Decyzję o założeniu Oddziału SEP we Wrocławiu podjęto na zebraniu organizacyjnym, jakie odbyło się w dniu 24 maja 1946 roku w gmachu Politechniki Wrocławskiej z okazji odczytu wybitnego matematyka prof. dr. Hugona Steinhausa na temat taryf elektrycznych.

Interesująca tematyka tego odczytu ściągnęła do Wrocławia wielu elektryków pracujących na Dolnym Śląsku, co rozpropagowało ideę utworzenia oddziału SEP i przysporzyło Stowarzyszeniu duże grono członków. Na zebraniu wyłoniono Komitet Organizacyjny, któremu powierzono zadanie doprowadzenia do formalnego utworzenia Oddziału SEP we Wrocławiu. Pierwszy okres działalności Wrocławskiego Oddziału SEP to poszukiwanie właściwych form i metod pracy w zmienionych warunkach gospodarczych i społecznych.

Po 1946 r. członkami zwyczajnymi Stowarzyszenia mogli być inżynierowie i technicy pracujący w energetyce zawodowej, przemyśle elektrotechnicznym, telekomunikacji i radiu, a także mistrzowie i inne osoby zajmujące dzięki swym kwalifikacjom stanowiska inżynierów i techników.

W 1954 roku z inicjatywy Kol. Józefa Prószyńskiego - ówczesnego prezesa Oddziału Wrocławskiego SEP, powstało Koło Zakładowe nr 16 przy Elektrowni Wrocław.

W pierwszym okresie swej działalności Koło liczyło 26 członków, a dziś jest to ponad 80 osób. Członkowie Koła aktywnie uczestniczyli w rozwoju i rozbudowie wrocławskiej elektrociepłowni, Od 2005 r. do Koła dołączyli członkowie SEP z EC Czechnica. W 70-letniej działalności Koła z powodzeniem i zaangażowaniem prowadzono działalność związaną z zagadnieniami elektrycznymi i energetycznymi KOGENERACJI S.A.

Za działalność i osiągnięcia w pracy stowarzyszeniowej wielu członków Koła zostało wyróżnionych odznaczeniami i wyróżnieniami.

Koło SEP nr 16 przy KOGENERACJI S.A. w konkursie na najaktywniejsze koło, w grupie kół liczących – ponad 60 członków, w 2023 r. po raz kolejny zdobyło pierwsze miejsce w Oddziale Wrocławskim oraz czwarte miejsce w rywalizacji ogólnopolskiej.

Wieloletnią historię i osiągnięcia Koła tworzyli wszyscy członkowie zaangażowani w pracę stowarzyszeniową, jednak najcenniejszym osiągnięciem jest stworzenie przyjacielskiej i koleżeńskiej atmosfery w pracy zawodowej i społecznej.

Skład władz i organów Koła SEP nr 16 przy KOGENERACJI S.A. w kadencji 2022 -2026: Arkadiusz Repczyński – prezes, Edyta Zahajkiewicz – skarbnik, Małgorzata Jurczyk - sekretarz, Krzysztof Haber, Wiesław Milczarek. Komisja Rewizyjna: Janusz Gondek - przewodniczący, Elżbieta Barańska, Wiesława Piecyk.

Z ŻYCIA KOŁA SEP NR 43 PRZY ZARZĄDZIE ODDZIAŁU

Koło SEP nr 43 na koniec roku 2024 liczyło 78 członków.

W 2024 r. zmarły dwie osoby – Konrad Josiński i Józef Iwaniec.

W 2024 r. w styczniu skreślono 11 osób. W ciągu roku przyjęliśmy 4 nowych członków.

Zarząd Koła pracuje w następującym składzie:
Ryszard Wójcik – prezes Koła
Tomasz Demidowicz – I wiceprezes Koła
Andrzej Merło – II wiceprezes Koła
Aleksander Jarosz – sekretarz Koła
Tadeusz Banaś – skarbnik Koła
Przemysław Belka – członek Zarządu
Michał Jasiński – członek Zarządu
Tadeusz Kurc – członek Zarządu.

W skład Komisji Rewizyjnej wchodzą: Tadeusz Dzięgielewski – przewodniczący, Elżbieta Zachemba – wiceprzewodnicząca i Bronisław Sykulski – sekretarz.

Koło organizowało:

- spotkania, przeważnie połączone z prelekcjami na tematy techniczne, nie tylko ściśle związane z elektrycznością,
- wycieczki techniczne – wiosenną i jesienną,
- opiekę nad Seniorami Koła,
- w grudniu tradycyjne spotkanie przedświąteczne.

Koło systematycznie uczestnicy w Konkursie Kół.

PRELEKCJE ORGANIZOWANE PRZEZ KOŁO NA ZEBRANIACH PLENARNYCH

1. **14 lutego 2024 r.** odbyła się prelekcja:

Antoni Długosz,
Tytuł: *Bezpieczeństwo pracy w energetyce*,

Bezpieczeństwo pracy to dla każdego elektryka podstawa i trzeba ciągle do tego tematu wracać. Kolega Antoni Długosz przypomniał podstawowe zasady postępowania i poparł przypomniane zasady przykładami ze swojej wieloletniej praktyki.

2. **20 kwietnia 2024 r.** odbyła się prelekcja:

Robert Lambert
Tytuł: *Jakość energii elektrycznej i praktyczne sposoby jej poprawy*.

Kolega Robert Lambert na podstawie wykonanych przez siebie ekspertyz pokazał nam praktyczne sposoby pomiarów jakości energii elektrycznej za pomocą aktualnie dostępnych przyrządów pomiarowych.

3. **25 września 2024 r.** odbyła się prelekcja:

dr inż. Agnieszka Mirkowska
Tytuł: *Zjawiska piezoelektryczne w niejednorodnych strukturach dielektrycznych*.

Rozwój i potrzeba badań nad materiałami wykazującymi właściwości piezoelektryczne wynika z ciągłego wzrostu zapotrzebowania na nowe formy odzyskiwania energii elektrycznej. Zastosowanie przetworników elektromechanicznych z optymalnie dobranym materiałem aktywnym pozwala na odzyskanie wystarczającej ilości energii do zasilania prostych urządzeń elektronicznych. Dąży się zatem do wytwarzania struktur piezoelektrycznych o określonych parametrach z wykorzystaniem prostych i tanich technologii. Do takich rozwiązań należą struktury niejednorodne w formie warstw składających się z materiałów dielektrycznych o różnych właściwościach elektrycznych i mechanicznych. Na prelekcji przedstawiony został mechanizm prowadzący do powstania zjawiska piezoelektrycznego niejednorodnych strukturach dielektrycznych, a także zostały omówione konstrukcje i właściwości struktur piezoaktywnych wykonanych na bazie folii elektretowych.

4. **4 listopada 2024 r.** odbyła się prelekcja:

Antoni Długosz
Tytuł: *Michał Doliwo-Dobrowolski – Elektryk – Geniusz i Wynalazca.*

Kolega Antoni Długosz przybliżył fakty z życia i działalności Michała Doliwo-Dobrowolskiego – elektrotechnika, elektryka i wynalazcy pochodzenia polskiego, pioniera techniki prądu trójfazowego.

Zarząd Główny SEP, na wniosek Oddziału Szczecińskiego, ustanowił Medal im. Michała Doliwo-Dobrowolskiego. W Oddziale Wrocławskim SEP medalem tym jest odznaczony Kolega Zbigniew Lubczyński.

Koło zorganizowało dwie wycieczki. Pierwsza, wiosenna, odbyła się 8 czerwca 2024 r. do Elektrowni Wodnej w Malczycach. Druga, jesienna, odbyła się 19 października 2024 r. do Dzierżoniowa. Obie wycieczki opisano w dziale *Wycieczki kół*.

KONTAKT Z SENIORAMI

W Kole SEP nr 43 mamy kilkudziesięciu Seniorów. Część z nich nie jest w stanie brać czynnego udziału w spotkaniach i wycieczkach. Zarząd Koła SEP nr 43 prowadzi akcję odwiedzin u Seniorów.

Jubilat

17 lipca 2024 r. nasz najstarszy Senior – Kolega Zygmunt Mączyński – skończył 101 lat życia. Z tej okazji Seniora odwiedziła delegacja z Komisji Seniorów i Zarządu Koła 43.

UZYSKANE DYPLOMY PRZEZ KOŁO SEP NR 43 W KONKURSIE KÓŁ:

1. Dyplom za udział w „Konkursie na najaktywniejsze Koło SEP” w roku 2023 – grupa T.
2. Dyplom uznania za zajęcie I miejsca w Konkursie o tytuł „Najaktywniejsze Koło SEP” w roku 2023 w grupie T w Oddziale Wrocławskim.

Opracował Kol. Ryszard Wójcik – Prezes Koła

5. WYCIECZKI KÓŁ

WYCIECZKA KOŁA SEP NR 16 DO HAMBURGA

Koło SEP nr 16 przy KOGENERACJI S.A. zorganizowało w dniach od 1 do 3 marca 2024 r. wycieczkę techniczną do Hamburga. W wycieczce uczestniczyło 9 osób.

W piątek 1 marca, po kilkugodzinnej podróży kolejami polskimi i niemieckimi, uczestnicy wycieczki zwiedzili słynny *Miniaturwuderland*, gdzie znajduje się największa na świecie wystawa modeli kolejek elektrycznych i unikalna na skalę światową ekspozycja miniatur, która zachwyca precyzją i wiernością szczegółów. Niemiecka Centrala Turystyki uznała *Wunderland* za najpopularniejszą atrakcję turystyczną w Niemczech, a dla członków SEP była pokazem zastosowania układów sterowania i automatyki precyzyjnej.

Członkowie Koła SEP nr 16 przy KOGENERACJI S.A. na wycieczce w Hamburgu

Kolejny dzień to wielogodzinny spacer po najciekawszych zabytkach miasta wypełniony akcentami technicznymi z wielu dziedzin. Oglądaliśmy urządzenia gospodarki wodnej Portu w Hamburgu, śluzy i tamy na Łabie oraz jej dopływach. Obejrzeliśmy wnętrze łodzi podwodnej U-434 używanej w radzieckiej Flocie Północnej latach 1976 -1991. Jest to autentyczna, w pełni wyposażona łódź podwodna, z której zdjęto uzbrojenie i e-lementy informatyczne. Przespacerowaliśmy się Starym Tunelem pod Łabą *Alter Elbtunnel* oddanym do użytku w 1911 r o długości 426 m, który łączył dzielnicę mieszkalną St. Pauli z dokami i stocznią. Tunel poprowadzono 24 m pod wodą, ciekawym rozwiązaniem były 4 pionowe windy, które zwoziły pojazdy, towary i ludzi do tunelu.

Kolejną atrakcją był rejs po porcie w Hamburgu, gdzie oglądaliśmy gigantyczny wycieczkowiec Aida Nova z poziomu wody. Sobotnia wycieczka zakończyła się w filharmonii *Elbphilharmonie,* z której tarasu widokowego podziwialiśmy wieczorną panoramę Hamburga. Ostatni dzień wycieczki to powrót koleją i autobusem do Wrocławia z krótką przerwą i spacerem po centrum Berlina.

Zarząd Koła SEP nr 16
przy KOGENERACJI S.A

WYCIECZKA DO WŁOCH KOŁA SEP NR 16 PRZY KOGENERACJI SA 10-17.05.2024 r.

W tym roku wybrano kierunek południowy – Półwysep Apeniński, czyli Włochy, a konkretnie Toskanię. Wycieczkę rozpoczęliśmy w piątek dnia 10.05 w porze wieczornej. Po prawie całodobowej podróży o godzinie 16:00 dojechaliśmy do celu naszej wycieczki – miejscowości uzdrowiskowej Montecatini Terme. Spędziliśmy tam 7 noclegów. Była to nasza baza wypadowa po Toskanii i pobliskiej Ligurii. W czasie wolnym chętni mogli wjechać na górę Montecatini Alto. Wjazd odbywał się najstarszą we Włoszech kolejką Funiculare, technicznie przypominającą naszą kolejkę na Gubałówkę.

W niedzielę 11.05, w drugim dniu naszego pobytu wyruszyliśmy do miasteczka San Gimignano, znanego w przeszłości z 72 wież, z których do dziś zostało tylko 14.

Następnie udaliśmy się do Sieny, jednego z najpiękniejszych średniowiecznych miast Italii.

Katedra w Sienie

Zobaczyliśmy wspaniałą katedrę i oszałamiający swoim wyglądem plac Piazza del Campo. Słynie on z wyścigów konnych rozgrywanych pomiędzy kontradami (dzielnicami miasta). Byliśmy też świadkami przemarszu orszaku werblistów jednej z dzielnic miasta, co zrobiło to na nas duże wrażenie.

W poniedziałek 12.05 w trzecim dniu wycieczki pojechaliśmy do sąsiedniego regionu Włoch - Ligurii. W mieście La Spezia zaokrętowaliśmy się i odbyliśmy rejs do miejscowości Portovenere, gdzie mieliśmy czas na zwiedzanie miasteczka i twierdzy. Stamtąd wyruszyliśmy wzdłuż pięknego wybrzeża do pięciu wiosek zwanych Cinque Terre. Niegdyś można było dostać się do nich tylko drogą morską. Miejscowości są położone w wąskich wąwozach. Daje to niezwykły efekt wizualny, ponieważ domy pną się w górę, a niewielka przestrzeń wymusza ich bliskie ułożenie. Dodatkowego uroku dodaje fakt, że domki są różnokolorowe. Na początku XX wieku wybudowano pomiędzy miejscowościami linię kolejową, której większa część przebiega w tunelach. To właśnie tam odbyliśmy swoją podróż włoskimi liniami kolejowymi. Trwała ona 3 minuty, z czego 2 min i 50 sekund przebiegała tunelem.

Wtorek 13.05 zaczęliśmy od wycieczki do Jaskiń Corchia w rejonie słynącym z wydobycia marmuru. Niestety, w międzyczasie okazało się, że jest ona za mała, aby pomieścić 50 turystów naszej wycieczki na raz. Dlatego też została podjęta decyzja o zmianie jaskini. Kolejnym tego dnia zaskoczeniem, był fakt, że nasz trzyosiowy autokar w drodze do nowej jaskini, nie zmieścił się na jednym z zakrętów. Byliśmy zmuszeni czekać na małe autobusy, które

dowiozły nas do celu. Jaskinia była surowa, wąska ale bardzo wysoka.

Następnie odwiedziliśmy Pizę. Miasto znane przede wszystkim z kompleksu Campo del Miracoli i oczywiście słynnej krzywej wieży.

Baptysterium w Pizie

Wieczorem, w lokalnej winnicy, odbyła się włoska kolacja wraz z degustacją win, wędlin, oliwy i serów.

Środa 14.05 to piąty dzień wycieczki. W programie zwiedzania mieliśmy małą miejscowość Lajatico, gdzie urodził się Andrea Bocelli. Znajduje się tam Teatro del Silenzio (teatr ciszy), w którym raz w roku występuje słynny tenor oraz zaproszeni goście.

Następnie zwiedziliśmy miasteczko Vinci, w którym wychował się kolejny wielki artysta – Leonardo da Vinci. Odwiedziliśmy tam bardzo ciekawe muzeum z miniaturami jego wynalazków oraz wystawę jego malarstwa.

W czwartek 15.05 czekała nas wyprawa promem na wyspę Elbę położonej w archipelagu Wysp Toskańskich, gdzie pierwszy raz został zesłany Napoleon. Czas spędziliśmy w stolicy wyspy Portoferarrio, gdzie wspomniany Napoleon zostawił po sobie całą masę pamiątek w postaci budowli, fortyfikacji i rozwiązań urbanistycznych. Według prognoz pogody miał to być najgorszy dzień pod względem panującej aury. Na szczęście na wyspie mieliśmy piękną i słoneczną pogodę. Po dopłynięciu na kontynent i zejściu z promu jeden jedyny raz przydały się parasole.

Piątek 16.05. rano wyruszyliśmy na zwiedzanie znanego ze swoich nietypowych zabytków miasta Lucca. Miasto posiada szerokie mury obronne położone na wale ziemnym. Po zwiedzaniu miasta, w nagrodę za punktualność, Pani Przewodnik zabrała nas do Viareggio nad Morzem Tyrreńskim – kurortu z pięknymi plażami, gdzie mogliśmy się opalać i zażyć kąpieli morskich.

Sobota 17.05 – ostatni dzień naszego pobytu we Włoszech. Do zwiedzania pozostało nam największe miasto Toskanii, a za razem stolicę regionu – Florencję. Autokar zostawiliśmy na dużym parkingu na przedmieściach, a do centrum udaliśmy się tramwajem miejskim. Podróż przypominała trochę drogę z Leśnicy do centrum Wrocławia. We Florencji ilość zabytków, którą warto zobaczyć jest ogromna. Tu poczuliśmy atmosferę Włoch w szczycie sezonu. Wszędzie ciasno i tłoczno, ale mimo tego miasto jest przepiękne. Wieczorem po zjedzeniu tradycyjnego włoskiego obiadu wyruszyliśmy w drogę do Polski.

Uczestnicy wycieczki na tle katedry we Florencji

Kolejna wycieczka pełna wrażeń i pięknych miejsc została zakończona.

Sporządził: Jarosław Zahajkiewicz

K52
Międzywydziałowe Koło Elektroników i Tele-informatyków Politechniki Wrocławskiej

WYJAZDOWE SPOTKANIE CZŁONKÓW KOŁA SEP NR 52 SOKOŁOWIEC

W dniach 24-26 maja odbyła się wyjazdowa „majówka" członków Koła SEP nr 52 do urokliwego miejsca Winnicy Agat w Sokołowcu.

Winnica AGAT

Spotkanie rozpoczęło się w piątek od wspólnej kolacji, w trakcie której zaprezentowano działalność naszego Koła w powiązaniu z Oddziałową Komisją Młodzieży i Studentów. Następnie Kolega Wojciech Michalski przedstawił działalność Komisji Historycznej Oddziału. Po prezentacjach odbyła się dyskusja uczestników spotkania.

W kolejnym dniu miała miejsce wycieczka do pobliskiego zamku Grodziec. Jest to zabytkowy zamek położony w pobliżu wsi Grodziec, w gminie Zagrodno, powiecie złotoryjskim, województwie dolnośląskim, na szczycie wzniesienia o tej samej nazwie. Późnogotycki zamek został wybudowany na

Uczestnicy wycieczki na tle zamku Grodziec

powulkanicznym, stromym wzgórzu na wysokości 389 m n.p.m. Po zamku oprowadzała nas osobiście jego rezydentka, księżna Eugenia.

Kolejnym punktem naszego spotkania była wizyta w kopalni złota Aurelia, gdzie członkowie zarządu koła dokonali inspekcji technicznej zabezpieczeń wyrobiska.

Uczestnicy wycieczki na tle wejścia do kopalni złota AURELIA

W drodze powrotnej do Winnicy przeszliśmy urokliwą ścieżką pod „Organy Wielisławickie".

„Organy Wielisławickie"

Dzień zakończyliśmy grillem i odpoczynkiem na wzgórzach winnicy w blasku zachodzącego słońca.

W drodze powrotnej do Wrocławia część naszych uczestników zaliczyła najwyższy szczyt wulkaniczny Ostrzycę (nabijając dzienny limit kroków), a inni udali się na zwiedzanie imponującego Kościoła Pokoju w Jaworze.

Remigiusz Mydlikowski
Prezes Koła SEP nr 52

WYCIECZKA KOŁA SEP NR43 SZLAKIEM ELEKTROWNI WODNYCH

Koło SEP nr 43 przy Zarządzie Oddziału SEP we Wrocławiu zorganizowało 8 czerwca 2024 r. kolejną wycieczkę techniczną szlakiem Elektrowni Wodnych. W ubiegłym roku na wiosnę zwiedziliśmy elektrownię w Nysie, a jesienią elektrownię na rzece Baryczy. Tym razem wybraliśmy się do Elektrowni Wodnej w Malczycach.

W wycieczce wzięli udział członkowie Koła SEP nr 43 oraz trzy członkinie Koła SEP nr 1. Pomysłodawcą programu wycieczki był Kolega Andrzej Krzyżański.

Budowę stopnia wodnego w Malczycach rozpoczęto w 1997 r., bezpośrednio po powodzi tysiąclecia. Stopień wodny Malczyce obejmuje: jaz o szerokości 300 m, przelewu o długości 260 m, przepławki dla ryb i śluzy nawigacyjnej o długości 12 m.

Podstawowe parametry techniczne elektrowni:

- zainstalowany zrzut 3 turbin Kaplana: 250 m3/s;
- moc zainstalowana: 9.0 MW
- dopuszczalny zasięg głowicy: 4,4 m – 6,4 m;
- średnia produkcja: energii w roku wynosi 48 900 MWh.

Po terenie elektrowni wycieczkę oprowadzał kierownik Marek Czwórnik.

Następnym punktem programu wycieczki było zwiedzanie z przewodnikiem Opactwa Cystersów w Lubiążu. Podziwialiśmy budowlę, piękne wnętrza i przyległy park.

Po obiedzie w Karczmie Cysterskiej pojechaliśmy dalej, do Białkowa, zwiedzić Obserwatorium Astronomiczne Uniwersytetu Wrocławskiego.

Obserwatorium powstało w latach 80-tych XIX-go wieku, jako prywatne obserwatorium astronomiczne astronoma-amatora von Wuzikowskiego. Do dziś ozdobą Białkowa jest dom rodziny Wuzikowskich (zwany przez astronomów pałacem), którego sylwetka zwieńczona dwoma wieżami dominuje nad otaczająca go wioską. Od wczesnych lat 90-tych XIX wieku prowadzono w Białkowie obserwacje astrofizyczne przy wykorzystywaniu 20-cm refraktora zakupionego w znanej firmie Repsoldów z Hamburga. Obecnie instrument ten prezentowany jest w muzeum we Fromborku.

Obserwatorzy pracujący w Obserwatorium w Białkowie mieszkają w zabytkowej willi, zbudowanej przed I-szą wojną światową jako dom dzierżawcy terenu. W latach 60-tych i 70-tych XX wieku astronomowie wrocławscy starali się doprowadzić do budowy nowego obserwatorium uniwersyteckiego, które zamierzano ulokować na szczycie góry Wielka Sowa (1015 m n.p.m.) w paśmie

Gór Sowich, około 70 km od Wrocławia. Wieloletnie, systematyczne badania wykazały, że miejsce to charakteryzuje się niezłym astroklimatem. Niestety, ze względu na totalny krach PRL'u do budowy obserwatorium nie doszło, nadeszły jednak zamówione wcześniej instrumenty.

Nowe instrumenty ustawiono „tymczasowo" w Stacji Obserwacyjnej w Białkowie. Niestety, niewielka wysokość terenu (140 m n.p.m.) i nie najlepszy astroklimat zmniejszają możliwość efektywnego ich wykorzystania. 60-centymetrowy reflektor astrofizyczny (produkcji firmy Carl Zeiss, Jena) wstawiono pod kopułę na miejsce wspomnianego wcześniej 20 cm refraktora, zaś dla koronografu z obiektywem o średnicy 53 cm, wyprodukowanego w ówczesnym ZSRR, zbudowano nowy pawilon. Charakterystyczną cechą pawilonu koronografu jest duży, przesuwny dach o masie 17 ton i długości ok. 15 m, odsłaniający w ciągu 4 minut cały instrument, co minimalizuje wpływ „efektu pawilonowego" na jakość obrazu. W pawilonie znajdują się pomieszczenia obserwacyjne, pomieszczenie spektrografu, ciemnia fotograficzna i warsztat.

Obserwatorium astronomiczne Uniwersytetu Wrocławskiego w Białkowie

Po pawilonie koronografu oprowadził nas Paweł Rudawy, dr hab. nauk fizycznych, profesor nadzwyczajny Instytutu Astronomicznego Wydziału Fizyki i Astronomii Uniwersytetu Wrocławskiego.

Uczestnicy wycieczki wiele się od Profesora dowiedzieli, zadawali też wiele pytań.

Opracował Ryszard Wójcik

„SZUWAREK 4" WODNA PRZYGODA KOŁA SEP NR 41

W dniu 15.06.2024 Koło SEP nr 41 działające przy PGE EK we Wrocławiu po raz czwarty zorganizowało spływ pontonowy „Szuwarek", który

jest jedną z kolejnych imprez organizowanych przez zarząd koła.

„Świetlik" czyli górskie spotkania, „Szuwarek" przygoda z wodą, czy „Tramwajowo na wesoło" to nasze cykliczne imprezy, które stały się już naszym „znakiem firmowym".

Kolejna impreza rozpoczęła się zbiórką na Dworcu Głównym we Wrocławiu skąd ruszyliśmy w kierunku Barda Śląskiego. Po krótkiej podróży pociągiem Kolei Dolnośląskich dotarliśmy do miejsca, z którego rozpoczęliśmy 12 km spływ Nysą Kłodzką w kierunku przystani.

W trakcie 3 godzinnego pobytu na rzece podziwialiśmy piękne krajobrazy i moc rzeki jako źródła energii. Oczarowały nas piękno przyrody, atmosfera lasu, urok Gór Bardzkich i to wszystko przy pięknej pogodzie.

W czasie rejsu doszło też do kilku prób przejęcia pontonów i załóg pływających pod inną banderą. Wszystko skończyło się jednak dobrze i nasi uczestnicy dotarli do bazy pontonowej, gdzie czekały smakołyki z grilla (kiełbasa, kaszanka, karczek, beczka ogórków i smakowity swojski smalec z super chlebem z miejscowej piekarni). Zgodnie z tradycją przy swojskiej biesiadzie został wygłoszony referat o „Elektrowniach wodnych szczytowo-pompowych", jako pośredniego akumulatora energii elektrycznej. Wielu uczestników nie związanych z energetyką zadawało bardzo dużo pytań. Cel integracyjny i edukacyjny został osiągnięty w 100%.

W spływie uczestniczyło 28 śmiałków, którzy zadeklarowali uczestnictwo w kolejnej imprezie.

Edward Chamioło

JUBILEUSZOWY XV RAJD TURYSTYCZNY „ŚWIETLIK" KOŁA SEP NR 41 PRZY PGE ENERGETYKA KOLEJOWA 13-15.09.2024r.

Już po raz piętnasty członkowie i sympatycy Koła SEP nr 41 działającego przy PGE Energetyka Kolejowa Zakład Dolnośląski wyruszyli na wędrówkę w ramach XV edycji turystycznego rajdu „Świetlik". Tym razem na cel obraliśmy górskie pasmo Masywu Śnieżnika w Sudetach Wschodnich.

Czternastoosobowa grupa rajdowiczów swoją podróż rozpoczęła rankiem 13.09.2024 na dworcu PKP Wrocław Główny kierując się w stronę miejscowości Międzygórze.

Pogoda tego dnia była bardzo kapryśna, wędrówka w strugach deszczu

Pierwsi wędrowcy pod schroniskiem PTTK :Na Śnieżniku"
foto Piotr Górniak

i przy solidnych porywach wiatru nie należała do najłatwiejszych. Mozolnie pięliśmy się w stronę schroniska PTTK „Na śnieżniku" ubrani w przeciwdeszczowe stroje, uważając na śliskie kamienie i na postojach dogrzewając się łykami ciepłej herbaty. Mimo trudów wędrówki, humory dopisywały. Po ponad trzech godzinach grupa w całości zameldowała się w schronisku. Wreszcie była szansa na wysuszenie się, ogrzanie i uzupełnienie kalorii ciepłym posiłkiem serwowanym przez schroniskową kuchnię.

Wieczorem nadszedł czas na prelekcję tematyczną tego wyjazdu. Zawsze staramy się, aby oprócz aspektów turystycznych dostarczyć wędrowcom solidną dawkę wiedzy technicznej w przystępnej formie. Tym razem dyskusje dotyczyły zabudowy słupowych stacji transformatorowych w terenach górskich. Trudnością przy zabudowie takich obiektów jest transport poszczególnych elementów w niedostępny teren, a także problemy z uzyskaniem odpowiednich wartości uziomów w często skalistym podłożu.

Na czerwonym szlaku w drodze do schroniska
Foto: Włodzimierz

Grupa uczestników wycieczki w strojach „reprezentacyjnych"
foto Robert Błaszkiewicz

Następnego dnia 14.09 deszcz nie odpuszczał, porywy wiatru nadal były mocne, a w dodatku obniżyła się jeszcze temperatura. Plany całodniowej wędrówki musiały być zmienione. Chęć zdobycia szczytu nadal nas nęciła. Po burzliwej dyskusji ustaliliśmy, że chętni śmiałkowie podejmą próbę zdobycia Śnieżnika (1425 m ponad poziom morza) w szybkim ataku. Ze schroniska to tylko godzina marszu.

Odpowiednio ubrana i pozytywnie nastawiona siedmioosobowa grupa atakująca wyruszyła w kierunku szczytu w sobotę 14.09.2024 chwilę po godzinie 11:00. Godzina została wybrana nieprzypadkowo. Według prognoz meteorologicznych miało wtedy nastąpić krótkie okno pogodowe. Faktycznie pogoda nieco się ustabilizowała i grupa wytypowanych górołazów bez większych problemów kwadrans po godzinie 12:00 zameldowała się na wierzchołku Śnieżnika. Powrót okazał się jeszcze łatwiejszy, bo na 40 minut w ogóle przestało padać. Wieczorem dalej integrowaliśmy się spożywając rewelacyjne specjały przygotowane w miejscowej kuchni. Prawdziwym hitem okazały się solidne porcje wybornego bigosu oraz genialne naleśniki z jagodami i bitą śmietaną.

W niedzielę (15.09.2024) po obfitym śniadaniu pozostało nam tylko zejść z powrotem do cywilizacji. Oczywiście ten pechowy weekend pogodowo nadal był fatalny. Lało jak z cebra i perspektywa ponownego przemoczenia całej garderoby nie nastawiała nas pozytywnie. Na szczęście z pomocą pospieszył mam Jacek, gospodarz schroniska, który zadeklarował, że zwiezie nas na raty swoją terenówką do Międzygórza. Po trzech kursach cała nasza grupa sucha i bezpieczna zameldowała się na przystanku skąd sprawnie powróciła do Wrocławia.

Jubileuszowa edycja rajdu „Świetlik" na długo pozostanie w naszej pamięci nie tylko przez charakterystyczną, panującą w tamten weekend pogodę, ale przede wszystkim przez atmosferę jaką stworzyli uczestnicy tego wydarzenia.

Za rok ponownie wyruszymy na górskie szlaki…

Łukasz Strąk
sekretarz Koła SEP nr 41

JESIENNA WYCIECZKA TECHNICZNA KOŁA SEP NR 43 PRZY ZARZĄDZIE O/Wr SEP DO DZIERŻONIOWA

W dniu 19 października 2024 r. przy pięknej pogodzie grupa 30 uczestników wybrała się na wycieczkę. Tym razem zwiedziliśmy piękny Dzierżoniów.

Pierwszym punktem zwiedzania był MŁYN HILBERTA.

Obiekt pracował do roku 2016, a obecnie stanowi unikatowy zabytek techniki. Zbudowany w latach 40-tych XIX wieku młyn składa się z trzech głównych części, związanych z etapami produkcji

mąki oraz budynków pobocznych. Zakład początkowo pracował jako młyn parowy, a w 1930 r. zyskał napęd elektryczny. Podczas modernizacji w roku 1930 oprócz napędu elektrycznego młyn zyskał instalację przeciwpożarową – wieżę ciśnień i sieć tryskaczy.

Następnie, po przerwie na kawę, przewodnik oprowadził naszą grupę po Dzierżoniowie. Początki miasta to wiek XII. W 1159 r. powstał kościół Św. Jerzego ufundowany przez księcia Bolesława Kędzierzawego. Z tego powodu w herbie miasta znalazł się św. Jerzy zabijający smoka na tle murów miejskich. Motyw św. Jerzego jest widoczny w mieście w wielu miejscach.

Miasto posiada dobrze zachowane mury miejskie i piękny, obecnie w trakcie remontu rynek. We Wrocławiu na każdym kroku spotykamy figurki krasnali, natomiast w Dzierżoniowie w wielu miejscach widzimy stoliczki z odbiornikami radiowymi produkowanymi przez zakład DIORA.

Spacerkiem nasza grupa dotarła do Muzeum Miejskiego, które mieści się w eklektycznym, XIX-wiecznym pałacyku, dawnej willi Cohnów, właścicieli jednej z pierwszych tkalni mechanicznych w Dzierżoniowie. W Muzeum zobaczyliśmy wystawy dotyczące historii regionu oraz unikatową ekspozycję, na której zgromadzono 100 modeli radioodbiorników wyprodukowanych przez dzierżoniowską DIORę.

Po obiedzie nasza grupa dotarła do

Niemczy, gdzie zwiedziliśmy ostatnią atrakcję naszej wycieczki – Piernikarnię Śląską, która jest oddziałem Muzeum Ziemi Niemczańskiej.

Choć w Polsce pierniki głównie kojarzą się z Toruniem, to mało kto wie, że piernikarską kolebką jest Śląsk. W Niemczy pierniki były wytwarzane już od 1455 roku (a może i wcześniej). Jeszcze na początku wieku w Niemczy istniały dwie piernikarnie. Od 2015 roku działa niemczańska Piekarnia Śląska. Jej twórczyni, Karolina Klimek – historyczka sztuki i miłośniczka regionalnego dziedzictwa kultury, przywraca pamięć o tym pięknym, wielowiekowym rzemiośle. Wysłuchaliśmy wykładu i na koniec degustowaliśmy wyprodukowane ręcznie na miejscu w oryginalnych drewnianych formach smakowite pierniki.

Opracował: Ryszard Wójcik

WYCIECZKA KOŁA SEP NR 16 NA WARMIĘ I MAZURY

W dniach od 24-27 października 2024 r. Koło SEP nr 16 przy KOGENERACJI S.A. zorganizowało dla członków i sympatyków wycieczkę techniczną na Warmię i Mazury. W wycieczce wzięło udział 27 osób.

W pierwszym dniu zwiedzający udali się do Olsztyna – stolicy Warmii, w którym wraz z przewodnikiem zwiedzali m. in.: Zamek Kapituły Warmińskiej, fragmenty murów miejskich z Bramą Wysoką, XIV-wieczną konkatedrę p.w. Św. Jakuba oraz Stary Ratusz.

W drugim dniu wycieczki odwiedzono: Reszel, a w nim zamek gotycki, ratusz i fortyfikacje miejskie, Sanktuarium

Wiadukty północy czyli Stańczyki

Maryjne w Świętej Lipce, Kętrzyn z gotyckim zamkiem i ratuszem i Gierłoż, w którym główną atrakcją była dawna kwatera Hitlera zwana Wilczym Szlakiem.

Kolejny dzień wycieczki to kolejne atrakcje regionu:
- Piramida w Rapie, która jest grobowcem rodu baronów von Fahrenheid, Wybudowano ją prawdopodobnie w 1811 roku. Zaprojektował ją nieznany bliżej architekt na wzór starożytnej egipskiej piramidy.
- Wiadukty Północy, czyli Stańczyki.
- Trójstyk w Bolciach. W miejscowości Bolcie zbiegają się granice Polski, Litwy i Rosji (ściśle mówiąc należącego do niej tzw, Obwodu Królewieckiego). Jest to jeden z 6-ściu tego typu punktów styku znajdujących się na obrzeżach Polski.

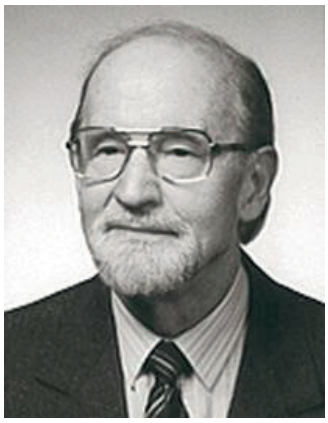
W ostatnim dniu wycieczki grupa zwiedzała Giżycko, w którym ważnymi atrakcjami były: Twierdza Boyen, most obrotowy, dawny zamek, port giżycki oraz Ekomarinę i zabytkowe budynki miasta.

Druga część zwiedzania miasta odbyła się od strony wodnej czyli rejs statkiem pod hasłem „3 jeziora, 3 kanały". Trasa rejsu wiodła malowniczym szlakiem wokół Wyspy Giżyckiej i prowadziła przez 3 jeziora (Niegocin, Kisajno, Tajty) oraz 3 kanały (Łuczański, Niegociński/Wilkaski, Piękna Góra).

Zarząd Koła SEP nr 16

POZOSTANĄ W NASZEJ PAMIĘCI

O ŚP. PROFESORZE JERZYM FEKECZU

Oddział Wrocławski SEP z żalem zawiadamia, że w dniu 26 października 2024 roku zmarł Zasłużony Senior SEP, śp. Kolega Profesor Jerzy Fekecz. Wielce zasłużony dla Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego. Pracownik naukowy Wrocławskiego Oddziału Instytutu Elektrotechniki. Pracownik naukowo-dydaktyczny Politechniki Wrocławskiej. Wybitny specjalista w zakresie materiałoznawstwa elektrycznego, szczególnie ceramiki elektrotechnicznej. Zasłużony dla polskiego przemysłu elektrotechnicznego. Długoletni aktywny Członek naszego Oddziału i Stowarzyszenia. Zmarł w wieku 101 lat. Pożegnaliśmy Go na wrocławskim cmentarzu Grabiszyńskim 9 listopada 2024 r.

Poniżej zamieszczamy nieopublikowane opracowanie przygotowane z okazji uroczystości stulecia urodzin Profesora Jerzego Fekecza, uroczystość miała miejsce 15 maja 2023 roku w domu Profesora w Osolinie.

Redakcja Informatora

WSPOMNIENIE O KOLEDZE PROFESORZE JERZYM FEKECZU ZASŁUŻONYM SENIORZE SEP

Kol. Prof. Jerzy Fekecz urodził się w Wilnie w roku 1923. W roku 1936 pod opieką matki uczestniczył w spotkaniu z uczestnikami VIII Walnego Zgromadzenia Członków SEP, które odbywało się w Wilnie i Trokach w dniach 30.V-2.VI. 1936 r.

Rodzina Fekeczów przywędrowała do Polski z Węgier. Dziadek Jubilata, Jan osiedlił się w Słucku. (*Słuck – miasto obecnie na Białorusi, w obwodzie mińskim, centrum administracyjne rejonu słuckiego. Leży 105 km na południe od Mińska, nad rzeką Słucz. Miasto magnackie położone było w końcu XVIII wieku w Księstwie Słuckim w powiecie nowogródzkim*). Ojciec Jubilata - Ludwik studiował w Moskwie na Akademii Handlowej. Po studiach pracował jako księgowy w majątku Platerów. Ożenił się z Amelią z Wołóżyńskich.

W czasie I wojny światowej rodzina Fekeczów została zesłana na Sybir i wróciła do Polski w 1922 r. W latach 30 XX w. ojciec Jubilata był dyrektorem banku w Trokach. Jerzy Fekecz w 1940 roku ukończył gimnazjum w Wilnie, już pod administracją litewską. W latach 1939-1940 zaangażowany w konspiracji harcerskiej. W latach 1940-1941 pracował w Trokach przy odbudowie zamku Kiejstuta, następnie od 1941–44 w Zborowie w pobliżu Pomorzan w dawnym województwie tarnopolskim, gdzie zatrudniony był ojciec i dokąd przeniosła się rodzina. Początkowo pracował jako robotnik, a następnie jako pracownik techniczny. Trzykrotnie aresztowany przez Gestapo i Wehrmacht w ramach akcji odwetowej. Zwolniony po interwencji siostry i osób związanych z administracją majątku hrabiego Potockiego. W maju 1944 r. ewakuowany do Małopolski, do Rzeszowa, zamieszkał we wsi Staromieście, dokąd też latem tego roku przyjechała jego rodzina.

Po zakończeniu wojny uczęszczał do II Liceum w Rzeszowie. Po zdaniu matury (1945 r.) przeniósł się do Wrocławia, celem kontynuowania nauki na Wydziale Mechaniczno–Elektrotechnicznym Politechniki Wrocławskiej. Tym samym wpisał się na listę pionierów stolicy Dolnego Śląska i na stałe związał się z tym miastem.

Studia ukończył w 1950 roku, lecz pracę zawodową podjął już w 1948 r. jako pracownik techniczny Instytutu Elektrotechniki we Wrocławiu, który założył i którym kierował prof. Jerzy Skowroński. Jego praca magisterska dotyczyła problemów eksploatacyjnych

Kolega E. Ziaja – prezes O/Wr SEP przekazuje list gratulacyjny Jubilatowi

izolatorów kołpakowych. Szedł drogą awansów: od asystenta, poprzez adiunkta, docenta, do profesora i kierownika Zakładu Materiałów Izolacyjnych i Konstrukcyjnych. Stopień doktora nauk technicznych otrzymał w 1965 r. Promotorem był prof., Jerzy Skowroński, a tematem pracy było „*Badanie możliwości otrzymania elektroizolacyjnych materiałów kordierytowych w oparciu o serpentynit dolnośląski*". Równolegle pracował na politechnikach: wrocławskiej i opolskiej, jako adiunkt i wykładowca (1950 -1970). a od 1955 r. przez kilka lat prowadził wykłady z techniki wysokich napięć dla słuchaczy studiów wieczorowych Wydziału Elektrycznego Politechniki Wrocławskiej.

Dorobek naukowy profesora J. Fekecza jest bardzo duży. Wykonał i opublikował 30 oryginalnych prac naukowych w wybranej dziedzinie badań, jaką stała się technika ceramicznej izolacji elektrycznej. Jest współtwórcą odbudowy po zniszczeniach wojennych polskiego przemysłu izolatorowego i jego rozwoju. Dalszym ważnym osiągnięciem Profesora było opracowanie metodyki badań i oceny materiałów ceramicznych oraz spoiw i klejów.

Dorobek naukowy profesora J. Fekecza ma zasięg międzynarodowy. Dowodem tego jest członkostwo w stowarzyszeniach międzynarodowych: CIGRE,

IEC czy IEEE. W roku akademickim 1966-1967 odbywał staż zagraniczny w laboratorium wysokich napięć Politechniki Duńskiej. W latach 1955-1989 odbył 50 zagranicznych podróży służbowych w krajach Europy Wschodniej i Zachodniej w ramach konferencji naukowych i konsultacji.

Z instytucji krajowych, z którymi współpracował profesor Fekecz wymienić należy Grupę Ekspertów Komitetu Elektrotechniki PAN.

Współpracował z wydawnictwami fachowymi co zaowocowało licznymi publikacjami o tematyce ściśle związanej z gałęzią wiedzy, będącą głównym przedmiotem zainteresowań naukowych prof. Jerzego Fekecza. Jego autorstwa są rozdziały w kilku wydawnictwach m. in. w „Księdze pamiątkowej pierwszych słuchaczy Politechniki Wrocławskiej roku inauguracyjnego 1945".

W 1975 r. mianowany został docentem, a w 1979 profesorem nadzwyczajnym.

Pod Jego kierownictwem wykonano 9 prac doktorskich z dziedziny materiałoznawstwa elektrotechnicznego. Jego doktorantami byli: Jan Chmielewski, Adam Łapiński, Józef Zubiński Witold Melcarek, Grażyna Murach z Wrocławskiego Oddziału Instytutu Elektrotechniki oraz Józef Wielgus z Zakładów Ceramiki Ciechów, Gabriela Wróblewska i Zenon Kurbiel z Zakładu Ceramiki Radiowej Warszawa, oraz Jolanta Pomińska-Bałaj z Politechniki Koszalińskiej.

Dorobek prof. Jerzego Fekecza obejmuje 9 patentów oraz 12 opracowań normalizacyjnych (w tym 7 norm międzynarodowych) wdrożonych i zastosowanych w przemyśle.

Badania ceramiki elektrotechnicznej wykonywane przez prof. Jerzego Fekecza stanowią istotną część badań materiałów elektrotechnicznych prowadzonych we Wrocławskim Oddziale Instytutu Elektrotechniki i stanowią znaczący dorobek naukowy Wrocławskiej Szkoły Materiałoznawstwa Elektrotechnicznego, której twórcą był profesor Jerzy Ignacy Skowroński i do której zlicza się profesorów: Zbigniewa Sicińskiego, Jerzego Winklera, Tadeusza Sulimę, Ryszarda Sroczyńskiego, Zbigniewa Matheisela.

W 1990 r. prof. Jerzy Fekecz przeszedł na emeryturę.

Do Stowarzyszenia Elektryków Polskich wstąpił w 1948 r. W Stowarzyszeniu pełnił szereg funkcji, m. in. przewodniczącego Koła SEP nr 1 przy Wrocławskim Oddziale Instytutu Elektrotechniki, sekretarza naukowego Polskiego Komitetu Materiałów Elektrotechnicznych, członka i przewodniczącego Rady Nadzorczej Izby Rzeczoznawców. Był członkiem Komisji Historycznej Oddziału. Brał wielokrotnie udział z ramienia SEP w organizowaniu krajowych i międzynarodowych konferencji naukowo-technicznych i prowadził je jako przewodniczący lub sekretarz naukowy konferencji. Za działalność stowarzyszeniową wyróżniony Srebrną i Złotą Odznakę Honorową SEP, odpowiednio w latach 1965 i 1972, Złotą Odznakę Honorową NOT (1977). W 1998 roku otrzymał tytuł „Zasłużonego Seniora SEP". W 2006 r. otrzymał medal im. Prof. K. Idaszewskiego.

Jubilat w otoczeniu Rodziny i delegacji Oddziału Wrocławskiego SEP

Działał też we Wrocławskim Towarzystwie Naukowym, a od 1995 r. był jego członkiem honorowym. Organizował i prowadził przez 30 lat Wrocławskie Czwartki Naukowe.

Był zaangażowany w działalność związkową. Pełnił funkcję przewodniczącego Rady Miejscowej Instytutu Elektrotechniki, a w 1980 r. był członkiem-założycielem NSZZ „Solidarność" w Instytucie. Zorganizował osiedlowy komitet obywatelski „Solidarności".

Za całokształt pracy naukowej i społecznej odznaczany Krzyżem Kawalerski OOP, Złotym Krzyżem Zasługi za osiągnięcia w dziedzinie wynalazczości, medalem „Wybitnemu Absolwentowi Politechniki Wrocławskiej" tytułem „Mistrz Techniki", „Budowniczy Wrocławia", „Zasłużony Pracownik Instytutu Elektrotechniki."

W roku 1948 Jerzy Fekecz ożenił się z Danuta Kalitówną, przeżyli razem ponad 69 lat. Córka Beata-historyk sztuki, kustosz w Muzeum Architektury we Wrocławiu. Syn Krzysztof – mgr inż. rolnik-urzędnik samorządowy w Gostyniu. Cieszyło Go czworo wnucząt i troje prawnucząt. W 2017 roku owdowiał. Mieszkał w Osolinie koło Obornik Śląskich.

Opracował Zbigniew Lubczyński członek Komisji Historycznej Oddziału Wrocławskiego SEP w oparciu o biogram zamieszczony w tomie II „Słownika biograficznego zasłużonych elektryków.

WSPOMNIENIE O ŚP. KOLEDZE płk. mgr. inż. JANIE PAWLE LEWCZYKU ZASŁUŻONYM SENIORZE SEP

24 października 2024 roku zmarł w Szpitalu Wojskowym we Wrocławiu śp. Kolega Jan Paweł Lewczyk. Odszedł na wieczną wartę. Pożegnaliśmy Go 4 listopada br. na cmentarzu Świętej Rodziny na Wrocławskim Sępolnie.

Syn Ziemi Lubelskiej urodził się pierwszego marca 1929 r. w kolonii Boćków, będącej częścią wsi Targowisko, w gminie Zakrzew, powiat i województwo lubelskie. Zaproszony przez znajomych, przyjechał do Wrocławia na Wystawę Ziem Odzyskanych w 1948 roku i tu już pozostał, Ukończył Liceum Elektryczne dla Pracujących, Wieczorową Szkołę Inżynierską (1951-1955) i studium magisterskie na Wydziale Elektrycznym Politechniki Wrocławskiej w roku1969. Jednocześnie pracował w Miejskim Przedsiębiorstwie Remontowo-Budowlanym Wrocław Śród-

mieście awansując do stanowiska kierownika grupy robót.

W roku 1958 został powołany do wojskowej służby okresowej, a następnie zawodowej. Pełnił obowiązki w służbie zakwaterowania i budownictwa jako starszy inspektor gospodarki energetycznej, a następnie jako zastępca szefa Wojskowego Rejonowego Zarządu Kwaterunkowo-Budowlanego we Wrocławiu.

Jest autorem wielu projektów wykonawczych. Nadzorował szereg budów wojskowych i cywilnych w tym Filharmonii i Kościoła Garnizonowego, obecnie Bazyliki św. Elżbiety oraz kościoła ewangelickiego na Sępolnie.

Zasłużony dla odbudowy kościoła garnizonowego. Wiceprezes pierwszego zarządu Stowarzyszenia „Wieża". Funkcję tę pełnił także w drugiej kadencji, a w następnych latach był inicjatorem i wykonawcą kilku pożytecznych przedsięwzięć. Członek Towarzystwa Miłośników Wrocławia i Klubu Budowniczych Wrocławia.

Członek Stowarzyszenia Elektryków Polskich od roku 1951. Należał do Koła SEP Nr 7 przy Szefostwie Służby Zakwaterowania i Budownictwa Śląskiego Okręgu Wojskowego, a po jej likwidacji w roku 1998 przy Wojskowej Inspekcji Gospodarki Energetycznej.

Był członkiem Centralnej Komisji Wyróżnień i Odznaczeń SEP i Centralnej Komisji Koordynacji Pracy Kół Wojskowych SEP.

W Oddziale Wrocławskim pełnił funkcje:
- sekretarza Oddziału w latach: 1962-1966 oraz w kadencji 1987-1990,
- członka Zarządu Oddziału w kadencji 1978-1981, oraz w latach 1990-1998,
- członka prezydium Zarządu Oddziału w latach: 1981-1990,
- członka Sądu Koleżeńskiego Oddziału w latach: 1998-20010,
- członka i przewodniczącego Komisji Odznaczeń i Wyróżnień: w latach 1978-2010
- członka i przewodniczącego Komisji Koordynacji Pracy Kół Wojskowych w latach: 1975-1990.

Aktywny w pracach Wrocławskiej Rady FSNT-NOT.

Za zasługi w pracy zawodowej i działalności stowarzyszeniowej otrzymał następujące odznaczenia:
- Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Srebrny Krzyż Zasługi,
- odznakę „Budowniczy Wrocławia", „Zasłużony dla Dolnego Śląska",
- odznaki stowarzyszeniowe: Srebrne i Złote SEP i NOT,
- tytuły: „Zasłużony Działacz SNT-NOT oraz „Zasłużony Senior SEP".

Jemu zawdzięczamy możliwość korzystania z usług Klubu Oficerskiego przy okazji XXII WZD SEP oraz spotkań świąteczno-noworocznych, udział orkiestry wojskowej na imprezach organizowanych przez Oddział.

Wspaniały Kolega, „człowiek uczciwy i uczynny, skromny i towarzyski, bo mimo swej małomówności, potrafił np. bardzo ładnie śpiewać" (z mowy pogrzebowej).

Drogi Kolego Pułkowniku, Drogi Janku! Żegnamy Cię z żalem i wdzięcznością za Twoją obecność w życiu Koła, Oddziału i Stowarzyszenia. Będzie nam brakowało Twego głosu w kolędowaniu i śpiewach piosenek wojskowych i pieśni patriotycznych.

Czołem Kolego Pułkowniku!

W 2024 ROKU ODESZLI TAKŻE OD NAS KOLEDZY, CZŁONKOWIE SEP:

17.02.2024 r. Edward Basoń z Koła nr 19,

18.02.2024 r. Konrad Josiński z Koła nr. 43

7.03.2024 r. Edward Cader z Koła nr. 2

15.10.2024 r. Krzysztof Skrobisz z Koła nr 16

21.10.2024 r. Józef Iwaniec z Koła nr 43

Zbigniew Rucki z Koła nr 70

Zygmunt Mączyński z Koła nr 43

JUBILEUSZE ZASŁUŻONYCH ELEKTRYKÓW WROCŁAWSKICH W 2025 ROKU

W roku 2025 z grona zasłużonych elektryków wrocławskich okrągłe jubileusze obchodzić będą:

120. ROCZNICA URODZIN

1.**Jarosław Kuryłowicz** (1905-1990) – prof. ndzw. mgr inż. elektryk, specjalista w zakresie pomiarów magnetycznych.

2. **Paweł Jan Nowacki** (1905-1999) – (Wrocław, Warszawa) prof. zw. dr inż. elektryk, członek rzeczywisty PAN, wykładowca Politechniki Wrocławskiej i Warszawskiej, specjalista w zakresie energetyki i energii jądrowej, członek honorowy SEP.

3. **Marian Suski** (1905 – 1993) – prof. dr inż. elektronik, specjalista z zakresu teorii pola elektromagnetycznego, techniki mikrofalowej i teorii obwodów elektrycznych, absolwent wyższych uczelni w Warszawie i Paryżu, nauczyciel i wychowawca młodzieży, szablista z olimpijskim medalem, odznaczony medalem papieskim „Pro Ecclesia et Pontifice", oficer WP, jeniec wojenny, członek honorowy SEP i PTETiS.

110. ROCZNICA URODZIN

1. **Jerzy Bromirski** (1915 - 1989) – prof. dr inż. elektryk, twórca nowoczesnej informatyki polskiej, główny konstruktor ODRY 1001 i 1002 w ZE ELWRO, członek wielu towarzystw naukowych.

2. **Tadeusz Tomankiewicz** (1915-1969) – prof. dr inż. elektryk, specjalista z zakresu techniki nadawczej, propagacji fal oraz anten średnio- i ultrakrótkofalowych, organizator, społecznik, wychowawca.

3. **Konstanty Wołkowiński** (1915-1987) – prof. zw., dr hab. nauk technicznych, inżynier elektryk, wykładowca Politechniki Wrocławskiej, specjalista w dziedzinie sieci i urządzeń elektroenergetycznych, członek honorowy SEP i PTETiS.

100. ROCZNICA URODZIN

1. **Marian Piekarski** (1925-2010) – prof. dr hab. inż., Wydział Elektroniki, Fotoniki i Mikrosystemów, Katedra Akustyki Multimediów i Przetwarzania Sygnałów, Zespół Teorii Obwodów.

2. **Marian Cegielski** (1925-2012) – prof. dr hab. inż., prof. Politechniki Wrocławskiej, wybitny specjalista w zakresie systemów elektroenergetycznych, członek honorowy SEP.

Wymienionym Jubilatom Komisja Historyczna O/Wr SEP planuje zorganizować stosowną uroczystość w roku 2025.

60-LAT DZIAŁALNOŚCI KOMISJI MŁODZIEŻY I STUDENTÓW ODDZIAŁU WROCŁAWSKIEGO SEP

1. WSTĘP

Od początku działalności Oddział Wrocławski SEP był mocno związany z Politechniką Wrocławską poprzez kadrę naukową oraz studentów. Osoby bezpośrednio związane z Oddziałem zachęcały młodzież do wstępowania w szeregi członków SEP i aktywnego działania w Stowarzyszeniu. Organizowano liczne spotkania ze studentami, a także proponowano kursy przygotowawcze do egzaminów wstępnych na studia wyższe. Już w 1955 roku zostało powołane do życia Koło Studentów nr 25 przy Politechnice Wrocławskiej. W 1958 oficjalnie Zarząd Oddziału otoczył opieką Koło Studentów udzielając doraźnej pomocy finansowej. Konieczność działań wspierających i zachęcających młodych członków SEP zostało zainicjowane na skutek diagnozy odnotowanej w sprawozdaniu za kadencję 1958: „*Szczególnie dotkliwie na pracach SEP odbija się brak chęci do pracy w SEP młodych kolegów, którzy zbyt często chcą uzależnić swą pracę w Stowarzyszeniu od uzyskania doraźnych korzyści materialnych*”.

Jednym z działań wspierających studentów było zorganizowane przez Zarząd Oddziału spotkanie studentów III roku Wydziału Elektrycznego z profesurą i przedstawicielami przemysłu n/t wyboru specjalności. Ośrodek Szkoleniowy Oddziału Wrocławskiego SEP (powołany w 1962 roku) zorganizował kursy przygotowawcze do technikum i na studia wyższe. W 1962 w porozumieniu z Kuratorium Oświaty zapoczątkowano akcję politechnizacji w szkołach podstawowych i ogólnokształcących z zakresu bezpiecznej obsługi domowych urządzeń elektrycznych.

Aby w sposób zorganizowany wspierać młodzież i studentów, z początkiem 1965 roku powołano Komisję ds. Młodzieży i Studentów (KSiM) O/Wr SEP. Zamierzamy zainteresować tematem i zaprosić jako współorganizatorów Wrocławskie Towarzystwo Naukowe, Polskie Towarzystwo Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej, Wrocławskie Towarzystwo Miłośników Historii, Wydziały Politechniki Wrocławskiej, z którymi związani byli Jubilaci.
Inicjatorem tego pomysłu, a także jej pierwszym przewodniczącym został Profesor Marian Cegielski (rys.1).

Rys.1. Na pierwszym planie koledzy M. Cegielski oraz Z. Pohl (przewodniczący i jego zastępca w KMiS) w trakcie jubileuszowego seminarium z okazji 50-lecia SEP

Komisja była pierwszą tego rodzaju komisją utworzoną na szczeblu Oddziału w Stowarzyszeniu Elektryków Polskich. Od początku swojej działalności współpracowała z Centralną KSiM, w której przez lata zasiadało wielu członków Komisji Oddziałowej.

2. DZIAŁALNOŚĆ KOMISJI MŁODZIEŻY I STUDENTÓW ODDZIAŁU WROCŁAWSKIEGO SEP

2.1. Lata 1965 - 1978

Z chwilą powstania KMiS zakończyło działalność Koło Studenckie SEP nr 25 przy Politechnice. Komisja natomiast zorganizowała Sekcję Studencką przy Kole nr 24, którego członkiem był prof. Cegielski. Sekcja na początku skupiała ponad 50 członków rekrutowanych ze studentów, począwszy od 3 roku studiów.

Już w pierwszym roku działalności Komisja aktywnie wspierała studentów. Zorganizowano konkurs dla absolwentów na najlepsze prace dyplomowe magisterskie przyznając 6 nagród po 500zł. Wysokość nagród została ponadto powiększona o dotację Rektora Politechniki Wrocławskiej. Przy ocenie prac Komisja Konkursowa brała pod uwagę:
- przydatność przemysłową i efektywność ekonomiczną,
- nowoczesność,
- szatę zewnętrzną.

Nagrody wręczono po akademii ku czci 20-lecia wyzwolenia Dolnego Śląska.

Kolejnymi przejawami aktywności było: zorganizowanie kursu programowania maszyn cyfrowych, wycieczki do Elektrowni Turów a także egzaminy na grupy BHP z obniżoną opłatą egzaminacyjną.

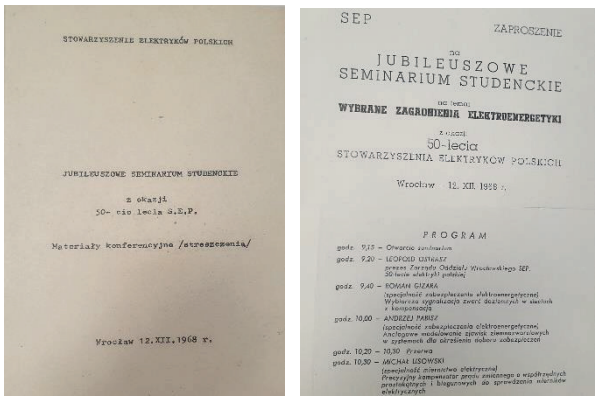
Aktywna działalność w pierwszym roku działalności poskutkowała sporym wzrostem członków Sekcji Studenckiej, w 1966 roku było ich już 129. Komisja inicjowała i kierowała przedsięwzięciami mającymi ułatwić studentom zapoznanie się osobiście z zagadnieniami pracy w przemyśle i energetyce, poznanie zakładów pracy, a także rozszerzenie kręgu zainteresowań. W 1966 roku zorganizowano:
- wycieczkę do rozdzielni 400kV w Mikołowej i do elektrowni wodnej w Leśnej,
- wycieczki do Wrocławskich Zakładów Elektronicznych „Elwro”,
- kurs amatorów krótkofalowców,
- konkurs na najlepsze prace dyplomowe i sprawozdania z praktyki zawodowej.

Także w tym roku Komisja nawiązała kontakt z uczniami ostatnich lat Technikum Energetycznego, gdzie zaczęto organizować Koło SEP.

W sprawozdaniu za rok 1967 odnotowano że Komisja Młodzieży i Studentów rozwinęła bardzo ożywioną działalność, dzięki której Oddział Wrocławski wysunął się na czoło wszystkich oddziałów w zakresie opieki i aktywnej współpracy ze środowiskiem młodzieży i studentów. Organizowano szereg spotkań ze studentami, których rezultatami było zorganizowanie wycieczek technicznych po największych elektrowniach i zakładach produkcyjnych Dolnego Śląska. Uruchomiono koło krótkofalowców oraz koło telewizyjne. Przeprowadzono kurs doszkalający dla studentów z zakresu radiotechniki i telewizji. Prowadzono też kolejne kursy zakończone egzaminami na grupy BHP. Dużo wysiłku włożono również w opiekę nad studentami odbywającymi letnie praktyki zawodowe. Nawiązywano kontakty z zakładami przemysłowymi wyznaczając opiekunów praktyk, którzy określali zakres praktyk zawodowych dla poszczególnych studentów. Jako novum wprowadzono konkurs na najlepsze sprawo-

zdanie z odbytej praktyki. W dalszym ciągu kontynuowano konkurs na najlepszą pracę dyplomową.

W 1968 z okazji zbliżających się obchodów 50-lecia Stowarzyszenia Elektryków Polskich zorganizowała jubileuszowe seminarium studenckie z udziałem ok. 120 uczestników. Na seminarium wygłoszono 11 referatów wydając je w zwartej formie (rys.2).

STOWARZYSZENIE ELEKTRYKÓW POLSKICH

JUBILEUSZOWE SEMINARIUM STUDENCKIE

z okazji 50- cio lecia S.E.P.

Materiały konferencyjne /streszczenia/

Wrocław 12.XII.1968 r.

SEP ZAPROSZENIE

na JUBILEUSZOWE SEMINARIUM STUDENCKIE

na temat: WYBRANE ZAGADNIENIA ELEKTROENERGETYKI

z okazji 50-lecia STOWARZYSZENIA ELEKTRYKÓW POLSKICH

Wrocław 12. XII. 1968 r.

PROGRAM

Rys.2. Materiały konferencyjne oraz zaproszenie jubileuszowego seminarium studenckiego XII1968

Kontynuowano w dalszym ciągu konkursy na najlepsze prace dyplomowe organizowane na Wydziale Elektrycznym i Elektroniki. Po każdej edycji konkursu dla nagrodzonych prac organizowano organizowano dodatkowo kilkudniowe wystawy nagrodzonych prac (rys.3). Na

Rys.3. Uroczyste otwarcie wystawy najlepszych prac dyplomowych w 1975 roku przez wiceprezesa Oddziału Z. Karkowskiego. Po lewej M. Cegielski, po prawej Dziekan Wydziału Elektroniki PWr K. Morawski

KMiS organizował wycieczki do dolnośląskich zakładów przemysłowych i elektrowni Turów. Mocno rozwinięto kursy radiowo-telewizyjne a w akademiku PWR T-16 rozpoczął działalność studencki warsztat elektryczno-mechaniczny (rys.4).

W marcu 1976 zorganizowano wyjazdowe seminarium studenckie w Dreźnie (rys.5), a w kwietniu tego roku KMiS był organizatorem „Dnia Elektryka 76" z okazji XXX-lecia Wydziału Elektrycznego Politechniki Wrocławskiej (rys.6).

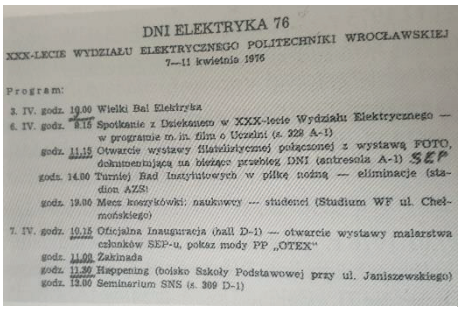

Strojenie odbiornika radiowego w DS przy ul. Wittiga przeprowadza L. Salski.

Zdjęcia: R. KOWALCZYK

Rys.4. Notatka prasowa o uruchomieniu studenckiego warsztatu elektryczno-mechanicznego pod opieką SEP

Rys.5. Seminarium studenckie w Dreźnie 03.1976

DNI ELEKTRYKA 76

XXX-LECIE WYDZIAŁU ELEKTRYCZNEGO POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ

7—11 kwietnia 1976

Program:

3. IV. godz. 19.00 Wielki Bal Elektryka

6. IV. godz. 8.15 Spotkanie z Dziekanem w XXX-lecie Wydziału Elektrycznego — w programie m. in. film o Uczelni (s. 329 A-1)

godz. 11.15 Otwarcie wystawy fotograficznej połączonej z wystawą FOTO, dokumentującą na bieżąco przebieg DNI (antresola A-1) SEP

godz. 14.00 Turnie) Rad Instytutowych w piłkę nożną — eliminacje (stadion AZS)

godz. 19.00 Mecz koszykówki: naukowcy — studenci (Studium WF ul. Chełmońskiego)

7. IV. godz. 10.15 Oficjalna inauguracja (hall D-1) — otwarcie wystawy malarstwa członków SEP-u, pokaz mody PP „OTEX"

godz. 11.00 Zakinada

godz. 11.30 Happening (boisko Szkoły Podstawowej przy ul. Janiszewskiego)

godz. 13.00 Seminarium SNS (s. 309 D-1)

Rys.6. Program Dnia Elektryka 76 na PWr.

podsumowaniu kadencji 1978 roku odnotowano, że KMiS O/Wr SEP okazała się najaktywniejszą Komisją na szczeblu ogólnokrajowym SEP.

2.2. Lata 1978 - 1984

Wraz z nową kadencją Zarządu O/Wr powołano nowego przewodniczącego KMiS (marzec 1978). Został nim Kol. Krzysztof Rutkowski, którego na tym stanowisku w listopadzie 1979 zastąpił kol. Henryk Juniewicz.

Komisja kontynuowała organizację konkursów na najlepsze prace dyplomowe na Wydziałach Elektrycznym i Elektroniki Polit. Wrocławskiej. Od roku 1981 reaktywowano podobny Konkurs we wrocławskich technikach o kierunku elektrycznym. Wprowadzenie stanu wojennego 13 grudnia 1981 r. spowolniło działalność Oddziału.

2.3. Lata 1984 - 2002

W roku 1984 przewodniczącym KMiS został nauczyciel z Technikum Elektrycznego Kol. Jerzy Poniatowski. Pod jego przewodnictwem Komisja organizowała w dalszym ciągu konkursy na Najlepsze Prace Dyplomowe na PWr, a także w technikach wrocławskich na kierunkach elektrycznych. Od roku 1987 rozszerzono konkurs na Wydział Podstawowych Problemów Techniki, głównie dla studentów kierunku inżynieria biomedyczna.

Komisja aktywnie uczestniczyła w organizowaniu Wrocławskich Dni Nauki i Techniki. Między innymi referat pod tytułem: „*Zastosowania techniki laserowej w medycynie*" wygłosił Kol. W. Michalskiego. Referat był zilustrowany pokazem laserowej aparatury medycznej.

Z inicjatywy nauczycieli techników – członków SEP, podjęto dodatkowe szkolenie uczniów klas programowo najwyższych z zakresu BHP, którzy wraz z egzaminem kwalifikacyjnym uzyskiwali od 1995 roku uprawnienia zawodowe. Komisja organizowała konkurs wiedzy e-lektrotechnicznej, a także konkurs o tytuł najlepszego ucznia w zawodzie elektryka we wrocławskich szkołach średnich.

W roku akademickim 2000/2001 Zarząd Oddziału ufundował stypendium dla najlepszego studenta Wydziału Elektrycznego. Za bardzo dobre wyniki nauczania w Technikum Elektrycznym uczniowie V klas otrzymywali nagrody pieniężne.

W ramach XXXIII Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Delegatów Oddziału Wrocławskiego (10.1986) uczczono jubileusz 85 urodzin Prof. Jerzego Skowrońskiego. Stosowne przemówienie wygłosił kol. M. Cegielski. Profesor Skowroński był pierwszym dziekanem Wydziału Elektrycznego, wybitnym

specjalistą techniki wysokich napięć i materiałoznawstwa elektrotechnicznego. Był autorem licznych publikacji naukowych, książek i podręczników, aktywnym członkiem wielu towarzystw naukowych. Po śmierci profesora, z inicjatywy Koła SEP nr 1, KMiS O/Wrocław oraz Polskiego Komitetu Materiałów Elektrotechnicznych w 1991 roku powołano konkurs imienia Profesora J. Skowrońskiego na najlepsze prace dyplomowe z zakresu elektrotechnologii. Konkurs nieprzerwanie ogłaszany jest corocznie.

We wrześniu 2000 roku obchodzono jubileusz 75-lecia urodzin prof. Mariana Cegielskiego, organizatora KMiS w Oddziale Wrocławskim (rys.7).

Rys.7. Jubileusz 75-lecia urodzin prof. M. Cegielskiego (09.2000)

2.4. Lata 2002 - 2019

W roku 2002 przewodniczącym KMiS został Kolega Jerzy Leszczyński. Pod jego przewodnictwem KMiS przekazywała młodzieży informacje o SEP, w tym o istocie utrzymywania koleżeńskich więzi zawodowych wśród elektryków i elektroników oraz potrzebie działania na rzecz tego środowiska. Realizacja tego zadania polegała na organizacji konkursów na najlepsze prace dyplomowe, wycieczek technicznych do różnych zakładów pracy, a także na prowadzeniu bezpośrednich rozmów z młodymi ludźmi w trakcie zajęć szkolnych bądź akademickich.

Od roku 1998 z inicjatywy ówczesnego Zespołu Szkół Elektrycznych w Bydgoszczy (dzisiejszego Technikum Elektryczno-Energetycznego Zespołu Szkół nr 12 w Bydgoszczy), Stowarzyszenie Elektryków Polskich organizuje ogólnopolską Olimpiadę Wiedzy Elektrycznej i Elektronicznej EUROELEKTRA. Olimpiada adresowna jest do uczniów szkół ponadpodstawowych o kierunkach kształcenia elektryk, elektronik, mechatronik i informatyk.

Od początku działania Olimpiady, wrocławska KMiS współdziała przy jej organizacji przez przeprowadzanie zawodów drugiego stopnia dla okręgu dolnośląskiego. W edycji 2008/09 roku przy współpracy z kadrą akademicką Politechniki Wrocławskiej przygotowywano zadania dla wszystkich etapów Olimpiady. Finał Olimpiady został przeprowadzony na Politechnice Wrocławskiej. Odpowiedzialnym za przeprowadzenie Finału był przewodniczące KMiS kol. Jerzy Leszczyński, który był jednocześnie członkiem Komitetu Głównego i Naukowego Olimpiady (rys.8).

W 2008 roku na Politechnice Wro-

Rys.8. Finał EUROELEKTR-y na Politechnice Wrocławskiej 03.2009 (pierwszy od lewej Jerzy Leszczyński, drugi od lewej, obecny Prezes SEP Sławomir Cieślik)

cławskiej powołano do życia Akademickie Koło SEP nr 4, skupiające w swoich szeregach głównie studentów Wydziału Elektrycznego uczelni. Od początku działalność tego Koła wśród społeczności studenckiej uzupełnia działalność KMiS. Zrzesza studentów kreatywnych, chętnych do zaangażowania się w działalność naukową i społeczną. Głównym celem jest poszerzanie wiedzy z zakresu szeroko pojętej elektrotechniki i integracja środowiska studenckiego wokół idei Stowarzyszenia.

Od 2010 roku KMiS prezentuje SEP w trakcie trwających dni wstępnych na Wydziale Elektrycznym i Elektroniki PWr. W trakcie spotkań ze studentami I roku przedstawiane są główne cele i metody działania Stowarzyszenia, szczególnie te, które mogłyby być interesujące dla młodzieży akademickiej.

Nieprzerwanie trwa konkurs na najlepsze prace dyplomowe. Wyróżniające się prace zgłaszane są przez KMiS do konkursu ogólnopolskiego prowadzonego przez Centralną KMiS.

We wrześniu 2010 odbyło się uroczyste spotkanie z okazji 85-lecia urodzin prof. Mariana Cegielskiego.

W październiku 2010 r. oraz w kwietniu 2013 r. odbyły się we Wrocławiu kolejno XII i XV Ogólnopolskie Dni Młodego Elektryka (rys.9).

Rys.9. Uczestnicy XII ODME w trakcie teoretycznej części ”Ligi elektryków”.

Organizatorami tego wydarzenia byli członkowie Akademickiego Koła SEP nr 4 wraz z członkami KMiS Wrocław. Na spotkaniu goszczono młodych elektryków z całej Polski i Europy. W ramach Dni na Politechnice Wrocławskiej odbyły się debaty, spotkania, wykłady i warsztaty. Tematem wiodącym spotkań młodych elektryków była „energetyka jądrowa”. Impreza została bardzo wysoko oceniona przez władze SEP, NOT, gremia naukowe uczelni wrocławskich oraz uczestników.

5.01.2011 r. zmarł założyciel i pierwszy przewodniczący KMiS O/Wr SEP profesor Marian Cegielski.

Akademickie Koło SEP i KMiS zorganizowało warsztaty naukowo-dydaktyczne „ElektroTrip”. Wydarzenie to we wrześniu 2011 r. było pionierskim, w ramach którego studenci Politechniki mogli uzupełnić wiedzę i zdobyć nowe doświadczenia w zakresie atomistyki i odnawialnych źródeł energii.

Elektrotrip” odbywa się cyklicznie raz do roku. Uczestnicy szkoleń mogą poszerzać swoja wiedzę, a dodatkowo zwiedzać obiekty badawcze oraz firmy branży elektrycznej i energetycznej na terenie Polski, Niemiec, Czech, Szwajcarii oraz Francji (m.in. ABB, Siemens, CERN, KGHM, elektrownie jądrowe).

Od roku 2014 KMiS wraz z akademickim Kołem SEP organizucje konferencje naukowe „Generacja-Przesył-Wykorzystanie” – GPW (rys.10).

Rys.10. Organizatorzy GPW 2014 i laureat

Tematyką konferencji jest elektrotechnika, elektronika, energetyka, automatyka, mechatronika. Prelegenci biorący udział w GPW to przede wszystkim studenci i doktoranci wydziałów elektrycznych i energetycznych wyższych uczelni technicznych, również z Ukrainy. Od IV edycji GPW biorą w niej również uczniowie szkół średnich.

Celem konferencji jest utworzenie platformy dla prezentacji wyników badań naukowych i osiągnięć z zakresu generacji, przesyłu, dystrybucji oraz użytkowania i bezpieczeństwa energii elektrycznej. Daje uczestnikom możliwość sprawdzenia swych sił jeszcze przed pisaniem prac dyplomowych oraz pomaga młodym uczestnikom budować swój wizerunek jako odważnego, spragnionego rozwoju, przyszłego pracownika.

Zachęceni sukcesem organizacyjnym w trakcie Ogólnopolskich Dni Młodego Elektryka w maju 2015 zorganizowano na Politechnice Wrocławskiej lokalne Wrocławskie Dni Młodego Elektryka. Celem tego wydarzenia jest zachęcenie uczniów szkól średnich Wrocławia do studiowania na Politechnice oraz promowanie SEPu.

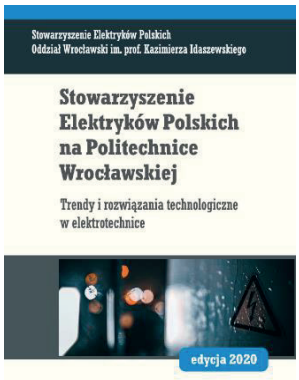
Wydarzenie ma charakter warsztatowo-pokazowy. Uczniowie mieli okazję brać udział w zajęciach laboratoryjnych poprowadzonych przez studentów Wydziału Elektrycznego. Brali tez udział w pokazie w hali wysokich napięć (rys.11).

Rys.11. Pokaz w hali wysokich napięć w trakcie I Wrocławskich Dni Młodego Elektryka 05.2015

2.5. Lata 2019 - 2025

W roku 2019 nowym przewodniczącym Komisji Młodzieży i Studentów został Kolega Remigiusz Mydlikowski. Pierwszym działaniem nowego przewodniczącego było ujednolicenie Konkursów na Najlepsze Prace Dyplomowe. Stworzono wspólny regulamin konkursu obowiązujący na czterech wydziałach Politechniki Wrocławskiej. Powołano Komisje Konkursowe oraz zaproszono do współpracy pracowników dziekanatów do lepszej promocji i organizacji konkursów. Od Konkursu w 2020 poproszono laureatów konkursu do przygotowania streszczeń nagrodzonych prac. Zebrane streszczenia wydano w formie monografii podsumowującej konkurs na Politechnice (rys.12).

Rys.12. Okładka pierwszej monografii podsumowującej Konkursy na Najlepsze Prace Dyplomowe na Politechnice Wrocławskiej.

Monografia wydawana jest corocznie. W roku 2024 przygotowywana jest już piąty edycja. Monografia pozostawia wyraźny ślad obecności SEP na Politechnice i jest podsumowaniem naukowej obecności Stowarzyszenia.

Komisja współpracuje z Oddziałem Bydgoskim SEP przy organizacji Olimpiady EUROELEKTRA. Od roku 2022 zawody II etapu olimpiady przeprowadzane są w siedzibie SEP we Wrocławiu. Po zawodach uczestnicy Olimpiady maja możliwość odwiedzenia Sali Zarządu SEP, gdzie Prezes Oddziału w przyjacielskiej atmosferze opowiada o Stowarzyszeniu, prezentując główne cele i metody działania.

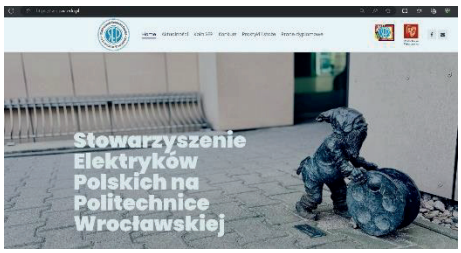
W grudniu 2023 odbyła się jubileuszowa X konferencja Generacja-Przesył-Wykorzystanie. Tematem przewo-dnim konferencji była elektromobilność. Odbyło się wiele wystąpień naukowych, spotkań eksperckich i debat tematycznych. W spotkaniu uczestniczyli Dzie-kani i profesorzy z PWr, specjalnym gościem była Pani poseł na Sejm RP Zofia Czernow. Głównym organizatorem tego przedsięwzięcia od lat jest kolega Maciej Gwoździewicz (rys.13).

Rys. 13. Uczestnicy konferencji GPW 2023

Po długiej przerwie związanej z pandemią coronowirusa w roku 2024 podjęto próby organizacji Wrocławskich Dni Młodego Elektryka. Zawody w latach wcześniejszych służyły promocji Wydziału Elektrycznego i Stowarzyszenia Elektryków Polskich, zachęcając młodych ludzi do rekrutacji na Wydział Elektryczny PWr i wstępowania do SEP. W ramach zawodów studenci wraz z kadrą dydaktyczną laboratoriów Wydziału Elektrycznego, przygotowywali cykle wykładów i ćwiczeń dla uczniów wrocławskich szkół średnich.

Aby zgromadzić w jednym miejscu informacje o działalności KMiS, Akademickiego Koła SEP oraz działalność poszczególnych Kół SEP na Politechnice Wrocławskiej, powstała strona internetowa SEP na PWr.
(www.sep.pwr.edu.pl) rys.14.

Rys.14. Strona internetowa SEP na Politechnice Wrocławskiej

Dzięki stronie postawionej na serwerze politechnicznym, dużo łatwiej trafić z ofertą SEP do szerokiej społeczności

akademickiej PWr, a także do osób spoza uczelni. Na stronie istnieje możliwość zgłoszenia pracy dyplomowej do Konkursu, zamieszczane są aktualności z różnych wydarzeń organizowanych przez koła SEP na PWr, Nową propozycję jest zakładka do kontaktu ze studentami Politechniki przez firmy produkcyjno-wykonawcze z Dolnego Śląska. W zakładce tej mogą być zamieszczane ogłoszenia dotyczące praktyk, staży lub ogłoszenia o pracę.

Komisja proponuje także studentom organizowanie szkoleń przygotowujących do przystąpienia do państwowego egzaminu na uprawnienia grupy 1 w zakresie eksploatacji. Uprawnień potrzebnym młodym ludziom w poszukiwaniu zatrudnienia i pracach pod napięciem.

Odbywają się też spotkania z młodzieżą w szkołach średnich z Dolnego Śląska. Na spotkaniach prezentowane są zagadnienia związane ze współczesnymi problemami elektrotechniki. W roku 2024 odbyła się debata o *„Przyszłości Napędu Pojazdów Samochodowych”* prowadzona przez kolegę Macieja Gwoździewicza (rys.15).

Rys.15. Debata „Przyszłości Napędu Pojazdu Samochodowych” (04.2024)

3. WNIOSKI KOŃCOWE

Stowarzyszenie Elektryków Polskich Oddział Wrocławski od początku swojej działalności jest mocno związane z Politechniką Wrocławską. W roku 1965 w Oddziale jako pierwsza na szczeblu krajowym została powołana Komisja Młodzieży i Studentów. Jej pierwszym przewodniczącym został powołany profesor Marian Cegielski. Od początku swojej działalności Komisja prężnie działała w środowisku studentów Politechniki Wrocławskiej. Nieprzerwaną działalnością na przestrzeni lat jest przeprowadzanie konkursu na Najlepszą Pracę Dyplomową inżynierska i magisterską (w roku 2024 odbywa się jego 60 edycja). Konkursy przeprowadzane są na czterech Wydziałach PWr kształcących w zawodach elektryk, elektronik, informatyk i inżynier biomedyczny. Od roku 2020 jako podsumowanie konkursów wydawana jest monografia, w której zawarte są streszczenia nagrodzonych prac konkursowych. Monografia stanowi wyraźny ślad działalności naukowej SEP, podsumowując coroczne konkursy na Politechnice Wrocławskiej.

Komisja organizuje wiele spotkań ze studentami na Politechnice, wycieczek technicznych do firm związanych z branżą elektryczną, konferencji naukowych poruszających aktualne problemy inżynierskie, imprez promujących kształcenie na Politechnice. Przy każdej działalności prezentuje cele i zadania Stowarzyszenia.

Od roku 2024 uruchomiono stronę internetową skupiającą aktualną działalność Stowarzyszenia na Politechnice Wrocławskiej. Zaproszono też do współpracy firmy z Dolnego Śląska do prezentowania ogłoszeń o możliwych praktykach, stażach i ofertach zatrudnienia.

Komisja działa też wśród młodzieży uczącej się w szkołach średnich. Organizuje drugi etap ogólnopolskiej olimpiady wiedzy technicznej Euroelektra. Przez lata organizowała kursy doszkalające młodzież. Wprowadziła też do kalendarza lokalne zawody Wrocławskie Dni Młodego Elektryka.

Komisja Młodzieży i Studentów Oddziału Wrocławskiego przez cały okres swojej działalności wykazywała się dużą aktywnością w pracy z młodzieżą i studentami. Działalność ta zauważana była na szczeblu centralnym a Komisja Wrocławska stawiana była jako wzór do naśladowania dla innych Komisji oddziałowych w Polsce.

4. BIBLIOGRAFIA

1. Lubczyński Z., Zachemba E., Bugaj S.: 60-lat Oddziału Wrocławskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich, SEP Wrocław 2006.
2. Sprawozdania z działalności Oddziału Wrocławskiego SEP od 1946 do 2022 roku.
3. Informatory Oddziału Wrocławskiego SEP, 2004-2024.

Artykuł opracował Remigiusz Mydlikowski, prezes Koła SEP nr 52. i przewodniczący KMiS.

75-LECIE INSTYTUTU AUTOMATYKI SYSTEMÓW ENERGETYCZNYCH

W 1949 roku kierownik Katedry Gospodarki Energetycznej dr inż. Jan Kożuchowski (1911–1991) wydzielił z grona pracowników zespół do współpracy z odbudowującymi się po zniszczeniach wojennych przemysłem i energetyką Dolnego Śląska. Zespół wkrótce zasilili studenci i dyplomanci Wydziału Elektrycznego. Te wydarzenia uważa się za narodziny Instytutu Automatyki Systemów Energetycznych. Począwszy od 25-lecia obchodzi się jubileusze powstania IASE. 22 października 2024 r. odbyły się obchody 75-lecia Instytutu, w których obok pracowników, w tym członków Koła Nr 25 SEP, uczestniczyli licznie zaproszeni goście. Wśród w tym gronie znalazła się także delegacja Oddziału Wrocławskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich: Prezes Oddziału Kol. Edward Ziaja, Członek Honorowy SEP Kol. Zbigniew Lubczyński oraz Przewodniczący Komisji Historycznej Oddziału Kol. Andrzej Korczewski, którzy byli wcześniej pracownikami IASE.

Uroczystość otworzył Prezes IASE Kol. Wojciech Szubert, którego wystąpienie przedstawimy poniżej.

Współpraca Instytutu Automatyki Systemów Energetycznych ze Stowarzyszeniem Elektryków Polskich ma wieloletnią tradycję. IASE jest uznawane za kuźnię kadr SEP-u – z szeregu pracowników Instytutu wywodzi się wielu działaczy. Od wielu lat wspólnie z SEP są organizowane konferencje i seminaria naukowe.

Ukoronowaniem tego związku jest wyróżnienie Instytutu, z okazji 75-lecia, Medalem im. prof. Kazimierza Idaszewskiego. Prezes Oddziału Kol. Edward Ziaja oraz członek Kapituły Kol. Zbigniew Lubczyński wręczyli medale im. prof. K. Idaszewskiego Koleżance Annie Lewandowskiej oraz Kolegom: Andrzejowi Adamowiczowi, Wojciechowi Szubertowi i Andrzejowi Werbikowi.

Opracował Andrzej Korczewski

HISTORIA 75-lecia IASE

Wojciech Szubert, Prezes Zarządu IASE

Instytut Automatyki Systemów Energetycznych swoją historię rozpoczął w 1949 roku jako komórka organizacyjna Wydziału Elektrycznego Politechniki Wrocławskiej. To właśnie wtedy prof. Jan Kożuchowski wyodrębnił zespół pracowników złożony z inżynierów i studentów dyplomantów, który miał stanowić pomost pomiędzy nauką a przemysłem. Zespół ten zaangażował się czynnie w odbudowę zniszczonej po wojnie energetyki krajowej. Prace zespołu koncentrowały się na tematyce automatyki sieciowej i elektrownianej na badaniach, analizie i obliczeniach sieciowych oraz na konstrukcji aparatury zabezpieczającej.

W roku 1951 zespół przekształcono w Zakład Elektroenergetyki na Politechnice Wrocławskiej. Zakład rozwijał się lawinowo i wkrótce załoga liczyła blisko 300 osób z tego też powodu w roku 1953 Zakład otrzymał obecnie zajmowany budynek przy ul. Wystawowej 1.

Lata 50-te cechowały się dyna-micznym rozwojem energetyki. Wkładem Zakładu Elektroenergetyki w ten rozwój były prace dotyczące obliczania rozpływów mocy, badania równowagi dynamicznej systemu energetycznego, pomiarów i analiz przepięć oraz kompensacji ziemnozwarciowej, pomiarów i analiz urządzeń elektrowni cieplnych, rekonstrukcji i uruchomienia zdalnego sterowania i automatyki dla elektrowni wodnych, projektowania i wykonawstwa elementów automatyki kotłowej.

W 1962 roku Zakład Elektroenergetyki Politechniki Wrocławskiej przemianowano na Instytut Automatyki Systemów Energetycznych i podporządkowano Ministerstwu Szkolnictwa Wyższego. Lata sześćdziesiąte w energetyce przyniosły zmiany, w miejsce elektrowni kolektorowych rozpoczęto budowę elektrowni cieplnych w układach blokowych. Wzrost mocy elektrowni oraz długości linii przesyłowych najwyższych napięć, spowodował powstanie wielu nowych wyzwań, takich jak np. regulacja mocy i częstotliwości w skali całego systemu elektroenergetycznego. Skuteczne kierowanie pracą krajowego systemu energetycznego (KSE) wymagało pełnej identyfikacji stanu jego pracy i możliwości aktywnego oddziaływania na poszczególne elementy wchodzące w jego skład. W tym czasie powstało jedno z najbardziej spektakularnych osiągnięć Instytutu w tej dziedzinie, jakim był układ Automatycznej Regulacji Częstotliwości i Mocy (ARCM).

W latach siedemdziesiątych Instytut został podporządkowany Ministrowi Górnictwa i Energetyki. Dyrektorem Instytutu został dr inż. Jan Kisza. Wkrótce do IASE przyłączono kilka jednostek związanych wcześniej z branżą energetyczną, jak Pracownia Telekomunikacji ZEDO, podległy wcześniej gliwickiemu „Energopomiarowi" ZAPR oraz Zakład Regulacji Instytutu Energetyki, który od tej pory funkcjonował jako Oddział IASE w Gdańsku. Instytut składał się z wielu jednostek, załoga była liczna – tylko w Zakładzie Doświadczalnym IASE zatrudniano ponad 1500 osób.

Lata 70-te były okresem intensywnej informatyzacji i komputeryzacji energetyki krajowej, a zapotrzebowanie energetyki na rozwiązania IASE wymagało zwiększenia potencjału produkcyjnego. W 1975 roku powołano Centrum Naukowo Produkcyjne Automatyki Energetycznej (CNPAE), w skład którego oprócz Instytutu z Zakładem D-oświadczalnym włączono Zakład Produkcyjny Urządzeń Automatyki (ZPUA). Dyrektorem IASE w nowej strukturze organizacyjnej w 1975 roku został dr inż. Bogusław Skalski.

W drugiej połowie lat 70-tych wdrożono w Elektrowni Kozienice na blokach nr 9 i 10 system sekwencyjnego sterowania MASTER. MASTER we wcześniejszej wersji był przeznaczony wyłącznie do automatycznego sterowania. Równocześnie rozbudowywano aparatowy system UNISAR przeznaczony do regulacji. W ramach działalności Ośrodka Badań Automatyki Systemowej rozpoczęto prace nad komputerowym systemem wspomagania dyspozytorów bloku – *KSWDB*, który wdrożono w budowanej wówczas Elektrowni Bełchatów.

Początek lat 80-tych przyniósł plany budowy pierwszej polskiej elektrowni atomowej. Instytutowi powierzono opracowanie i wykonanie prac związanych z niezawodnością układów elektrowni jądrowych oraz prace nad symulatorem bazowym elektrowni jądrowej "Żarnowiec".

W 1981 roku dyrektorem IASE został doc. mgr inż. Ireneusz Browarski, a od 1984 roku Instytutem kierował doc. dr inż. Zbigniew Zieliński.

W pierwszej połowie lat 80-tych wdrożono regulację centralną z wykorzystaniem regulatora *ARCM* za pośrednictwem opracowanego w IASE układu *BLOKONT* na ośmiu blokach Elektrowni Dolna Odra. W ślad za tym poszły dalsze wdrożenia centralnej regulacji mocy czynnej w kolejnych elektrowniach.

W kolejnych latach na pierwszych blokach Elektrowni Bełchatów wdrożono zmodernizowane wersje stałoprogramowego systemu sterowania MASTER oraz komputerowy system wspomagania dyspozytorów KSWDB. Specjalnością IASE stały się także systemy monitorowania turbogeneratorów. Prace w tej dziedzinie zostały uwieńczone opracowaniem systemu UNIKONT.

W 1987 roku przekształcenia w strukturze Ministerstw spowodowały przejęcie nadzoru nad działalnością Instytutu przez Ministerstwo Przemysłu, a następnie rok później przekazanie do Instytutu Energetyki Gdańskiego Oddziału IASE.

Rok 1990 był ostatnim, w którym Instytut realizował prace badawcze finan-sowane ze środków centralnych. Nadchodziły nowe, niełatwe czasy gospodarki rynkowej. W styczniu 1992 roku dyrektorem Instytutu, został prof. dr hab. inż. Jan Bujko. Podjęto działania zmierzające do przystosowania IASE do warunków gospodarki rynkowej. Zmieniona została struktura organizacyjna Instytutu. Utworzono pracownie o ściśle określonej tematyce badawczej. Instytut włączył się w prace zmierzające do połączenia KSE z systemami energetycznymi Europy Zachodniej (UCPTE). Kontynuacja tych prac doprowadziła do połączenia KSE z systemem UCPTE, a Instytut uzyskał prestiżowe zadanie opracowania i uruchomienia w Warszawie Centrum Regulacyjno-Rozliczeniowego grupy CENTREL wobec UCPTE. Centrum to

zostało uruchomione w obecności Prezydenta Rzeczpospolitej.

Lata dziewięćdziesiąte to również dynamiczny rozwój systemu MASTER.

Również w tym okresie rozpoczęto prace nad systemem czasu rzeczywistego PROSTER, w którym wykorzystano wielozadaniowy system operacyjny QNX. Jego zadaniem jest akwizycja, przetwarzanie i wizualizacja danych obiektowych. Omawiany system ukierunkowany jest głównie na automatyzację procesów technologicznych i prowadzenie ruchu elektrowni i elektrociepłowni.

Na przełomie wieków nastąpił dynamiczny wzrost prac związanych z implementacją specjalizowanych systemów Instytutu w tym elektrohydraulicznych regulatorów turbin parowych UNIMAT oraz systemów pomiarów specjalnych turbozespołu UNIKONT. W tych latach UNIMAT i UNIKONT były najlepiej sprzedającymi się wyrobami Instytutu. W oparciu o moduły systemu MASTER budowano także komputerowe układy bezpieczeństwa funkcjonalnego bloków KUZB oraz urządzenia związane ze sterowaniem procesów technologicznych w elektrowniach oraz ich wizualizacją w systemie PROSTER wchodzącym w skład MASTERa. PROSTER początkowo określany jako KSWDB był później rozwijany jako systemu automatyki procesów wytwórczych SCADA, a następnie DCS MASTER.

W wyniku decyzji Ministra Skarbu Państwa o komercjalizacji, pierwszego października 2007 roku, Instytut został zarejestrowany przez Sąd Gospodarczy jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. W tym czasie kierownictwo IASE objął Pan Edward Ziaja, który kierował Instytutem najpierw jako Dyrektor, a później jako Prezes Zarządu do roku 2019.

W tym czasie Instytut musiał dostosować swoją działalność do wymagań komercyjnej gospodarki rynkowej, co było niełatwym wyzwaniem. Mimo, że Instytut nie otrzymywał już wówczas wsparcia przysługującego jednostkom badawczym nie zaprzestano prowadzenia prac badawczo-rozwojowych i wdrożeniowych. Szereg produktów Instytutu zmodernizowano i dostosowano do potrzeb konkurencyjnego rynku.

W 2012 roku Instytut uzyskał statusu Centrum Badawczo-Rozwojowego nadany przez Ministra Gospodarki.

W 2018 roku dołączyliśmy do grupy kapitałowej Towarzystwa Finansowego Silesia, w którym Skarb Państwa ma 100% udziałów, co dodatkowo wzmocniło nasze możliwości rozwoju i współpracy z polskimi firmami i ośrodkami z branży. W następnych latach rozszerzyliśmy również naszą ofertę o prace dla sektora gazowniczego i elektrycznego, co uczyniło nas wszechstronnym partnerem nie tylko dla branży energetycznej, ale również dla innych sektorów. Pozwolę sobie przypomnieć również nasze kluczowe produkty i usługi, na których opiera się działalność IASE na rynku.

- Kompleksowe Systemy Automatyki DCS MASTER
- Elektrohydrauliczne regulatory turbiny UNIMAT
- System monitoringu maszyn wirujących UNIKONT
- Systemy zabezpieczeń bloków energetycznych KUZB
- Systemy rozdziału mocy, węzły lokalne i wyniesione LFC
- Prace związane z Automatyczną Regulację Częstotliwości i Mocy ARCM
- Kompleksowe wykonywanie projektów elektrycznych i AKPiA,
- Oprogramowanie systemów DCS, PLC, SCADA
- Optymalizację sterowania i regulacji procesów technologicznych
- Badania w akredytowanym laboratorium z zakresu kompatybilności elektromagnetycznej EMC.

Prezes Zarządu IASE
Wojciech Szubert

Z HISTORII ELEKTROTECHNIKI – IZOLATORY

Wraz z pojawieniem się linii telegraficznych zaistniała konieczność izolacji powieszonego na słupach przewodu. Zgłoszono wiele patentów, w których wykorzystano szkło, gumę, porcelanę a nawet impregnowane drewno. W Ameryce popularne stały się izolatory szklane. W Europie istniało wiele fabryk porcelany i to ona stała się podstawowym materiałem izolacyjnym linii napowietrznych telegrafu. Dzisiaj linie telekomunikacyjne, w których zastosowano gołe przewody znikają z krajobrazu. Były budowane już w pierwszej połowie XIX wieku, a przez cały niemal XX wiek występowały w każdym zakątku świata. Chciałbym przedstawić Państwu drobny detal, który był niezbędny w takich liniach – izolator. Przy odrobinie uwagi te relikty starej techniki można jeszcze zauważyć w naszej części Polski. Izolatory produkowane w innych krajach europejskich oraz w Polsce były podobne do tych, które opiszę poniżej.

Na moim regale z książkami stoją w rządku, według wzrostu, stare porcelanowe izolatory teletechniczne. Oto pierwszy z nich – najwyższy – będący częścią całej rodzinki stosowanej w telekomunikacji przewodowej w Niemczech od drugiej połowy XIX do lat dwudziestych XX wieku, który chciałbym Wam przedstawić. Jest to izolator Reichsmodell I.

Literatura niemiecka z przełomu XIX/XX wieku podaje, że twórcą najlepszego, stosowanego w całej niemal Europie izolatora dwukloszowego jest von Chauvin [1].

François Alphonse Désiré Chauvin czyli Franz von Chauvin (1812 – 1898) był Belgiem, ale poddanym króla pruskiego. Karierę swoją realizował jako pruski urzędnik i oficer. W czasie wojen Bismarcka w latach 1864 – 1871 zorganizował wojska telegraficzne. W szczególności w wojnie z Austrią w 1866 roku dowodził trzema batalionami telegrafu polowego w stopniu podpułkownika (Oberstleutnant) [2]. Po wojnie został Generalnym Dyrektorem Telegrafów Związku Północnoniemieckiego. Kontynuował karierę w służbie państwowej telegrafii publicznej i wojskowej Prus i cesarskiej Rzeszy.

Na sztychach z czasów wojny z Austrią widać liczne linie telegrafu, zapewne nie tylko wojskowego [Ryc. 1].

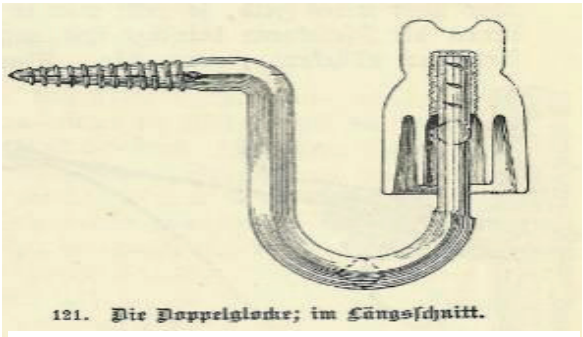

Ryc. 1 Powrót rannych bohaterów do Wrocławia – 1866 rok – okolice Dworca Świebodzkiego; w tle widoczna północna wieża dworca Kolei Marchijsko-Dolnośląskiej i słupy telegrafu
(ze strony polska.org)

Izolator o podwójnym kloszu (Doppelglocke czyli podwójny dzwon) Chauvin opracował w 1857 lub w 1858 r.

Wkrótce, jako standardowy, był pro-dukowany i stosowany w wielkich ilościach. Pierwszy niemiecki izolator telegraficzny, znormalizowany w Prusach w 1862 roku miał wysokość 141 mm i średnicę zewnętrznego klosza 86 mm [Ryc. 2]. Nie udało mi się ustalić skąd takie wymiary, nie są to bowiem wielokrotności cala pruskiego (26,15 mm). Średnica wewnętrznego gwintu wynosiła 25,5 mm. Na wierzchu główki znajdowało się zagłębienie umożliwiające zamocowanie przewodu położonego na wierzchu. Możliwe było stosowanie przewodów o maksymalnej średnicy 6 mm, stalowych lub z brązu krzemowego. W literaturze fachowej izolator nazwano wtedy Isolirvorrichtung Nr I (Porzellan Doppelglocke Nr I) [3]. Później ten typ izolatora określano jako Isolator Reichsmodell Nr I (RM I).

W następnych latach pojawił mniejszy brat izolatora RM I o wysokości 10 cm i średnicy 7 cm, czyli RM II. Wraz z pojawieniem się telefonów opracowano jeszcze mniejszy izolator oznaczony RM III, który był przeznczony do prowadzenia sieci telefonicznych na stojakach dachowych, gdzie stosowano cienkie przewody. Różnił się on nieco od większych modeli, bowiem główkę miał w kształcie walca, bez zagłębienia, więc wiązanie przewodu było możliwe wyłącznie z boku. Jego wysokość wynosiła 80 mm, a średnica – 60 mm.

Ryc. 2 Izolator Doppelglocke Reichsmodell Nr I na rysunku z epoki

Izolatory do zastosowania w liniach teletransmisyjnych pocztowych i kolejowych wytwarzały najlepsze fabryki niemieckie np. Rosenthal czy Królewska Manufaktura Porcelany (KPM), słynące przede wszystkim z produkcji porcelany stołowej. Na Dolnym Śląsku najbardziej znana jest powstała w 1859 roku w Suliszowie (obecnie dzielnica Jedliny Zdrój) *Porzellanfabrik Josef Schachtel AG Sophienau*, produkująca przed wojną nie tylko porcelanę elektrotechniczną, ale rzadko obecnie spotykaną piękną porcelanę stołową.

Wzdłuż kolejowej Magistrali Podsudeckiej (linia nr 137) można zobaczyć relikty linii telekomunikacyjnej na podwójnych drewnianych słupach. Niektóre izolatory znajdujące się na stalowych poprzecznikach są oznakowane zielonym paskiem o szerokości około 1 cm namalowanym podszkliwnie wokół zewnętrznego klosza. Odróżniało to przewody kolejowe od pocztowych, zawieszonych na tych samych słupach. Poniżej objaśnimy tę, na pierwszy rzut oka, dziwną sytuację. Jej geneza pomięta jeszcze czasy przed utworzeniem cesarskiej Rzeszy.

21 grudnia 1868 roku Bundesrat uchwalił prawo obowiązujące w całym Związku Północnoniemieckim, którego §12 zobowiązywał spółki kolejowe (w tych czasach prywatne) do udostępniania swojej infrastruktury, a więc głównie słupów, krajowym pocztom [4]. Przewody kolejowe zawieszano od strony toru. Ponieważ łączność kolejowa jest związana z bezpieczeństwem ruchu, konieczne było wyraźne oznaczenie przewodów poprzez wyróżnienie izolatorów, na których były zawieszone.

W Jeleniej Górze zauważyłem kiedyś izolatory RM II w kolorze czerwonym. Występowały one w sieci sygnalizacji przeciwpożarowej.

Poczta niemiecka i kolej zrezygnowały ze stosowania opisanych wyżej izolatorów w drugiej połowie lat dwudziestych ubiegłego stulecia. Wprowadzono wówczas do użytku nowe izolatory typu RMk (I i III) o zaokrąglonej główce, opisane w normie DIN/VDE 8020 z 1925 roku. Były one przystosowane do wiązania przewodu wyłącznie z boku [5]. Nie był to jednak koniec historii izolatorów RM I i RM II.

W pierwszych latach budowy napowietrznych linii elektrycznych, na przełomie XIX i XX wieku stosowano izolatory telegraficzne (innych wtedy nie było). Jak się wydaje także później elektrycy niemieccy niechętnie sto-sowali zalecane przez VDE do stosowania stosowania w sieciach niskiego napięcia izolatory porcelanowe typu N 80 i N 95 o krótkim zewnętrznym kloszu. Przedłużyło to żywot izolatorów RM, które były stosowane przez elektryków jeszcze w latach trzydziestych zeszłego stulecia [6].

Ryc. 3 Od lewej: izolatory telegraficzne RM I i RM II (Schachtel), izolator elektrotechniczny N80 (producent nieznany) i izolator teletechniczny RM III (KPM)

Opracował: Andrzej Korczewski
Przewodniczący KHO
i członek CKH SEP

LITERATURA:

[1] H. Brick *Die Telegraphen- und Fernsprechtechnik* Leipzig 1908; G. Schmidt *Elektrische Telegraphie* Leipzig 1906; K. E. Zetzsche *Die elektrische Telegraphie im engeren Sinne* Berlin 1887; O. Lueger *Lexikon der gesamten Technik und ihrer Hilfswissenschaften* t. 6 Stuttgart [u.a.] 1910; Meyers Großes Konversationslexikon 6. Auflage, Leipzig u. Wien 1905–1909
[2] Wikipedia: https://de.wikipedia.org/wiki/Franz_von_Chauvin
[3] *Telegraphenbauordnung* Berlin 1902 s. 39 i 40
[4] op. cit. s.16
[5] *Telegraphenbauordnung teil 7 Freileitungen* Berlin 1933 s. 15 i nast.
[6] F. Bode *Lehrbuch zur Vorbereitung für die Ablegung der Gehilfen- und Meisterprüfung im Elektro-Installateur-Gewerbe* Frankfurt 1934 s. 68.

KONKURSY NA SZCZEBLU STOWARZYSZENIA I ODDZIAŁU

WRĘCZENIE NAGRÓD W XXXIII EDYCJI KONKURSU PRAC DYPLOMOWYCH IM. PROF. JERZEGO SKOWROŃSKIEGO

W dniu 19 stycznia 2024 roku, w gmachu Wydziału Elektrycznego PWr, odbyło się posiedzenie Polskiego Komitetu Materiałów Elektrotechnicznych SEP, połączone z wręczeniem nagród laureatom XXXIII konkursu prac dyplomowych im. Profesora Jerzego I. Skowrońskiego. Wśród nagrodzonych nie ma absolwentów PWr.

KONKURS NA NAJAKTYWNIEJSZE KOŁO SEP W ROKU 2023

W podwójnym numerze *Spektrum* (7-8) 2024 zostały zamieszczone wyniki konkursu ustalone przez Centralną Komisję Oddziałów i Kół SEP. Poniżej podano tę część ogłoszonych wyników, która dotyczy kół naszego Oddziału. W kolumnach nr1 zamieszczonych tabel podano miejsce zajęte w konkursie Stowarzyszenia, a w kolumnie nr 3 miejsce zajęte w konkursie kół naszego Oddziału.

Grupa A (*koła liczące do 30 członków*)

Miejsce w konkursie ogólnopolskim	Numer Koła	Miejsce w konkursie O/Wr
I miejsce	**Koło SEP nr 52** Elektroników i Teleinformatyków Politechniki Wrocławskiej Prezes – Remigiusz Mydlikowski	I miejsce
II miejsce	**Koło SEP nr 10** przy Zespole Szkół nr 2 we Wrocławiu Prezes – Arkadiusz Kowalski	II miejsce
III miejsce	**Koło SEP nr 1** przy Łukasiewicz – Instytucie Elektrotechniki we Wrocławiu Prezes – Krzysztof Kogut	III miejsce
XII miejsce	**Koło SEP nr 69** przy Katedrze Maszyn, Napędów i Pomiarów Elektrycznych Polit. Wroc. Prezes – Maciej Gwoździewicz	IV miejsce

Grupa B (*koła liczące 31-60 członków*)

Miejsce w konkursie ogólnopolskim	Numer Koła	Miejsce w konkursie O/Wr
II miejsce	**Koło SEP nr 70** przy Politechnice Wrocławskiej Prezes – Grzegorz Kosobudzki	I miejsce

Grupa C (*koło ponad 61 członków*)

Miejsce w konkursie ogólnopolskim	Numer Koła	Miejsce w konkursie O/Wr
IV miejsce	**Koło SEP nr 16** przy Kogeneracja SA Prezes Arkadiusz Repczyński	I miejsce

Grupa T (*koła terenowe*)

Miejsce w konkursie ogólnopolskim	Numer Koła	Miejsce w konkursie O/Wr
VI miejsce	**Koło SEP nr 43** przy Oddziale Wrocławskim Prezes Ryszard Wójcik	I miejsce

Grupa S (*koła szkolne i studenckie*)

Miejsce w konkursie	Numer Koła	Ilość punktów
I miejsce	**Koło SEP nr 4** Koło Akademickie przy Politechnice Wrocławskiej Prezes Maciej Kachel	I miejsce

KONKURSY NA POLITECHNICE WROCŁAWSKIEJ

(wprowadzenie Redakcji)

Po raz 60-ty na czterech wydziałach PWr przeprowadzono konkursy na najlepsze prace dyplomowe, tak inżynierskie, jak i magisterskie. Na każdym z tych czterech wydziałów specjalnie powołane Komisje Konkursowe, każda złożona z przewodniczącego i dwóch członków. Zgłoszona praca dyplomowa oceniana była niezależnie przez poszczególnych członków Komisji. Na każdą z ocen wpływ miały: sposób rozwiązania problemu technicznego lub naukowego, powiązanie pracy z aktualnymi problemami gospodarki narodowej, regionu lub uczelni, stopień samodzielności autora i oryginalności rozwiązania problemu w pracy dyplomowej. Przewodniczący (ca) każdej Komisji ustalał(a) listę rankingową ocenionych prac po zsumowaniu ocen poszczególnych członków Komisji.

WYDZIAŁ ELEKTRYCZNY

(opracowano na podstawie protokołu Komisji Konkursowej na w/w wydziale z dnia 26.09.2024r.)

W regulaminowym terminie zgłoszono do Konkursu 24 prac inżynierskich i 11 prac magisterskich. Wszystkie zgłoszenia były poprawne pod względem formalnym. Nagrodzono następujące prace:

w grupie plac dyplomowych inżynierskich

I nagroda - inż. Dominik Ciechomski, za pracę: „*System do wspomagania centrowania kominów termicznych podczas lotów szybowcowych*”.

Promotor: dr inż. Krystian Krawczyk, Katedra Podstaw Elektrotechniki i Elektrotechnologii.

II nagroda - inż. Bartosz Habas, za pracę: „*Dydaktyczny model robota typu SCARA*”.

Promotor: dr. inż. Marcin Pawlak, Katedra Maszyn, Napędów i Pomiarów Elektrycznych.

III nagroda - inż. Dmytro Zemlianoi, za pracę: „*Dydaktyczny model analogowego regulatora PID prędkości*

Wręczenie dyplomów laureatom konkursu oraz ich promotorom podczas inauguracja roku akademickiego w dniu 7.10.2024 w auli PWr.
Dyplomy wręczał Prezes E. Ziaja w towarzystwie M. Gwoździewicza

obrotowej szeregowego silnika uniwersalnego - symulacja i weryfikacja układowa".

Promotor: dr. hab. inż Paweł Żyłka, Katedra Podstaw Elektrotechniki i Elektrotechologii.

Wyróżnienia

1.inż. Jakub Głogowski, za pracę: „*Zastosowanie robota ramieniowego do procesu automatycznego pozycjonowania elementów*".

Promotor: dr hab. inż. Marcin Wolkiewicz, Katedra Maszyn, Napędów i Pomiarów Elektrycznych.

2.inż. Wojciech Dąbrowicki, za pracę: „*System automatycznego napełniania butelek wykorzystujący sterownik X20 firmy B&R".*

Promotor: dr hab. inż. Piotr Serkies, prof. PWr, Katedra Maszyn, Napędów i Pomiarów Elektrycznych.

Wyróżnienie filia Legnica

Inż. Szymon Raubo, za pracę:„*Modernizacja instalacji elektrycznej w parafii pw. Św. Marcina w Jaworze*".

Promotor: Dr. inż. Maciej Gwoździewicz, Katedra Maszyn, Napędów i Pomiarów Elektrycznych.

Prace dyplomowe magisterskie:

I nagroda - mgr inż. Michał Bukało, za pracę: „*Sterownik napędu agregatu chłodniczego*".

Promotor: dr inż. Piotr Derugo, Katedra Maszyn, Napędów i Pomiarów Elektrycznych.

II nagroda - mgr inż. Kamila Żabicka, za pracę: „*Szeregowe zwarcie łukowe w instalacji elektrycznej niskiego napięcia*".

Promotor: dr inż. Michał Czosnyka, Katedra Energoelektryki.

III nagroda - mgr inż. Dawid Smolarek, za pracę: „*Możliwości wykorzystania spektrum wyższych częstotliwości w prądzie silnika indukcyjnego do wykrywania jego uszkodzeń elektrycznych i mechanicznych*".

Promotor: dr hab. inż. Marcin Habrych prof. PWr, Katedra Energoelektryki.

Wyróżnienie

Mgr inż. Igor Powązka, za pracę: „*Zastosowanie sztucznej inteligencji w procesie sortowania przedmiotów z wykorzystaniem robota przemysłowego".*

Promotor: dr inż. Paweł Ewert, Katedra Maszyn, Napędów i Pomiarów Elektrycznych.

WYDZIAŁ INFORMATYKI I TELEKOMUNIKACJI

(opracowano na podstawie protokołu Komisji Konkursowej na w/w wydziale z dnia 10.10.2024r.)

Do konkursu zgłoszono 5 prac inżynierskich i 2 prace magisterskie. Komisja nagrodziła następujące prace:

w grupie plac dyplomowych inżynierskich

I nagroda - inż. Paweł Bogdan, za pracę: „*Projekt systemu do pomiaru jakości powietrza z komunikacją BT*".

Promotor: dr inż. Jarosław Emilianowicz, Katedra Telekomunikacji i Teleinformatyki.

II nagroda - inż. Bartosz Kozłowski, za pracę: „*Określanie jakości obrazów oka na potrzeby algorytmów wykrywania tęczówki*".

Promotor: dr inż. Wojciech Wodo, Katedra Podstaw Informatyki.

Inż. Izabela Majchrowska, za pracę: „*Analiza wybranych systemów biometrii anulowalnej pod kątem nielinkowalności szablonów oraz wypływu na współczynniki FAR i FRR*".

Promotor: dr inż. Wojciech Wodo, Katedra Podstaw Informatyki.

w grupie plac dyplomowych magisterskich

I nagroda - mgr inż. Michał Jóźków, za pracę: *Analiza bezpieczeństwa typowej stacji końcowej w Internecie*".

Promotor: dr inż. Marcin Jaroszewski, Katedra Telekomunikacji i Teleinformatyki.

W auli PWr w dniu 16.11.2024 zorganizowano galę absolwentów. Dyplomy wręczał prezes E.Ziaja.

Nagrodzeni w towarzystwie Dziekana Wydziału i prezesa Oddziału Wrocławskiego SEP

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI, FOTONIKI I MIKROSYSTEMÓW

(opracowano na podstawie protokołu Komisji Konkursowej na w/w wydziale z dnia 15.10.2024r.)

Zgłoszono do Konkursu 22 prace inżynierskie i 6 prac magisterskich. Komisja nagrodziła następujące prace:

w grupie plac dyplomowych inżynierskich

I nagroda - inż. Eryk Możdżeń, za pracę: „*Wektorowanie ciągu w zadaniu sterowania bezzałogowym obiektem latającym*".

Promotor: dr inż. Robert Muszyński, Katedra Cybernetyki i Robotyki.

II nagroda - inż. Jakub Marczak, za pracę: „*Moduł animatroniczny oczu dla robotów społecznych z aktywnym wykrywaniem źródła dźwięku*".

Promotor: dr inż. Mateusz Cholewiński, Katedra Cybernetyki i Robotyki.

III nagroda - inż. Zuzanna Kunikowska, za pracę: „*Sterowanie modelem blokarta przy zmiennej sile wiatru i obecności przeszkód*".

Promotor: dr. inż. Bogdan Kreczmer, Katedra Cybernetyki i Robotyki.

Wyróżnienia:

1. inż. Jakub Siuda, za pracę: „*Projektowanie i implementacja modułu obsługującego system elektroniczny rakiety eksperymentalnej R5 Aurora*".

Promotor: dr hab. inż. Konrad Kluwak, Katedra Automatyki, Mechatroniki i Systemów Sterowania.

2. inż. Mateusz Wójcik, za pracę: „*Przenośny zasilacz regulowany sterowany mikrokontrolerem*".

Promotor: dr inż. Wojciech Domski, Katedra Cybernetyki i Robotyki.

3. inż. Artur Woliński, za pracę: „*Projekt i budowa robota usługowego*".

Promotor: dr inż. Mateusz Cholewiński, Katedra Cybernetyki i Robotyki.

w grupie plac dyplomowych magisterskich

I nagroda - mgr inż. Grzegorz Krupa, za pracę: „*Development and optimisation of a high efficiency RF power amplifier*".

Promotor: dr inż. Grzegorz Budzyń, Katedra Teorii Pola, Układów Elektronicznych i Optoelektroniki.

II nagroda - mgr inż. Janusz A. Domaradzki, za pracę: „*Analiza możliwości zaprojektowania szerokopasmowego przetwornika ultradźwiękowego do pomiarów transmisyjnych w tkankach miękkichu*".

Promotor: prof. dr inż. hab. Krzysztof J. Opieliński, Katedra Akustyki, Multimediów i Przetwarzania Sygnałów.

III nagroda - mgr inż. Jakub Zatoń, za pracę: „*Optimization of efficiency of high-power resonant LLC converter*".

Promotor: dr inż. Grzegorz Budzyń, Katedra Teorii Pola, Układów Elektronicznych i Optoelektroniki.

Wyróżnienie

mgr inż. Sebastian Koryl, za pracę: „*Technology for Human-Manipulator communication using gestures*".

Promotor: dr inż. Katarzyna Zadarnowska, Katedra Cybernetyki i Robotyki.

Na Wydziale po raz pierwszy od czasu pandemii zorganizowano imprezę dla absolwentów w dniu 23.11.2024. w auli PWr. Dyplomy konkursu SEP wręczał Kol. K.Nowicki.

Wręczenie dyplomów nagrodzonym w Konkursie SEP
Na Wydziale Elektroniki, Fotoniki i Mikrosystemów

WYDZIAŁ PODSTAWOWYCH PROBLEMÓW TECHNIKI

(opracowano na podstawie protokołu Komisji Konkursowej na w/w wydziale z dnia 3.10.2024r.)

Zgłoszono do konkursu 5 prac inżynierskich i 2 prace magisterskie. Komisja nagrodziła następujące prace:

w grupie plac dyplomowych inżynierskich

I nagroda - inż. Ivan Danylenko za pracę: „*Konstrukcja i oprogramowanie przyrządu do badania położenia kręgosłupa*".

Promotor: dr inż. Mateusz Popek, Katedra Inżynierii Biomedycznej.

II nagroda - inż. Maciej Urban za pracę: „*System wspomagający osoby niedowidzące*".

Promotor: dr inż. Mateusz Popek, Katedra Inżynierii Biomedycznej.

III nagroda - inż. Sebastian Bednarski, „*Aplikacja webowa wspomagająca zdrowy tryb życia*".

Promotor: dr. inż. Agnieszka Kazimierska, Katedra Inżynierii Biomedycznej.

w grupie plac dyplomowych magisterskich

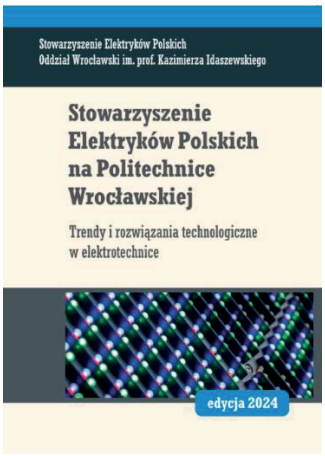
I nagroda - mgr inż. Zofia Dobrowolska za pracę: „*Parameterization of the mismatch negativity response in the brain activity evoked by auditory stimuli*".

Promotor: dr hab. inż. Cezary Sielużycki, Katedra Inżynierii Biomedycznej.

W dniu 30.10.2024 zorganizowano kameralną imprezę w Klubie Profesorskim PWr. Na spotkaniu z laureatami Konkursów PWr Kolega A. Hachoł – wiceprezes Oddziału w towarzystwie Pani Dziekan E.Szul-Pietrzak wręczył dyplomy SEP.

PODSUMOWANIE

Jak co roku (po raz 5 z kolei) wydawana jest monografia podsumowująca Konkursy SEP na Politechnice Wrocławskiej. W monografii zamieszczone są streszczenia wszystkich nagrodzonych prac dyplomowych konkursu na najlepsze prace dyplomowe SEP. W tym roku monografia podsumowuje jubileuszowy 60 konkurs (prowadzony nieprzerwanie od 1965 roku) a słowo wstępne napisał Prezes SEP Kol. Sławomir Cieślik.

Przy organizacji konkursu współpracowało na 4 Wydziałach PWr około 30 osób. Działania związane z organizacją konkursów obejmują: ogłaszanie i promocję konkursu, kompletowanie zgłoszeń i streszczeń, udział w komisjach konkursowych oraz edycję monografii. Do prac zapraszani są członkowie SEP, a także osoby niestowarzyszone. W tym roku jako podziękowanie za udział w organizacji konkursu zaproszono wszystkich wraz z osobami towarzyszącymi do Teatru Polskiego na przedstawienie „Filadelfijska opowieść" w dniu 6.12.2024. W spotkaniu wzięło udział 26 osób. Dziękujemy wszystkim za owocną współpracę przy jubileuszowym 60 Konkursie SEP i liczymy na dalszą dobrą współpracę przy kolejnych edycjach naszego Konkursu.

Remigiusz Mydlikowski
Przewodniczący KMiS O/Wr SEP

Ośrodek Rzeczoznawstwa
Stowarzyszenia Elektryków Polskich

Wykonujemy usługi techniczne:

- ekspertyzy i opinie techniczne z wszelkich zagadnień związanych z prądem elektrycznym;
- instrukcje organizacji bezpiecznej pracy;
- instrukcje eksploatacji dla urządzeń elektrycznych i energetycznych;
- ocena prawidłowości wykonania projektów instalacji elektrycznych;
- ocena prawidłowości wykonania instalacji i urządzeń elektrycznych;
- wyceny urządzeń i instalacji elektrycznych;
- badania odbiorcze i eksploatacyjne instalacji elektrycznych;
- badania i pomiary okresowe instalacji odgromowych obiektów budowlanych;
- badania termowizyjne w energetyce i budownictwie;
- badania jakości energii elektrycznej;
- automatyka zabezpieczeniowa (EAZ).

Szczególnie polecamy dla Firm branży elektrycznej:

- Nadanie rekomendacji SEP na produkowane towary i świadczone usługi;
- Nadanie certyfikatu innowacyjności SEP.

Ośrodek Rzeczoznawstwa
Stowarzyszenia Elektryków Polskich
Oddział we Wrocławiu
tel./faks: 71 34 366 41, e-mail: irsep.wroc@post.pl

Zapraszamy do kontaktu
Odpowiemy na wszystkie zapytania

Ośrodek Rzeczoznawstwa Oddziału Wrocławskiego SEP
50-020 Wrocław, ul. Piłsudskiego 74 tel./fax 71 343 66 41, 71 78 18 502, email: sep.wroc@post.pl

Ośrodek Szkolenia
Oddziału Wrocławskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich
50-020 Wrocław,
ul. Marsz Józefa Piłsudskiego 74 (budynek NOT pok. 219)

Zapraszamy na:

Cykl szkoleń i instruktaży

przygotowujących do uzyskania uprawnień (świadectw kwalifikacyjnych) przyeksploatacji urządzeń, instalacji i sieci energetycznych w zakresie: obsługi, konserwacji, remontów, montażu, prac kontrolno - pomiarowych dla następujących grup urządzeń:

Grupa 1
Urządzenia, instalacje i sieci elektroenergetyczne wytwarzające, przetwarzające, przesyłające, zużywające, energię elektryczną.

Grupa 2
Urządzenia, wytwrzające, przetwarzające, zuzywające ciepło oraz inne urządzenia energetyczne.

Grupa 3
Urządzenia, instalacje i sieci gazowe wytwarzające, przetwarzające, przesyłające, magazynujące i zużywające paliwa gazowe.

Szkolenia prowadzone są dla osób zajmujących się eksploatacją i dozorem w/w. urządzeń, kończą się egzaminem kwalifikacyjnym przed komisją powołaną przez Urząd Regulacji Energetyki działającą przy Stowarzyszeniu Elektryków Polskich.

Szkolenia okresowe bhp

dla pracodawców i innych osób kierujących pracownikami, pracowników administracyjno-biurowych, inzynieryjno-technicznych, pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotoniczych. Szkolenia kończące się egzaminem kwalifikacyjnym i wydaniem zaświadczenia.

Szkolenia przygotowujące do uzyskania certfikatów 1-go, 2-go i 3-go stopnia, w zakresie pomiarów termowizyjnych w sektorze energetycznym.

Szkolenia odbywają się w grupach 12 osobowyc. Dla grup zorganizowanych istenieje możliwość przeprowadzenia szkoleń w systemie weekendowym. Szkolenia kończą się egzaminem kwalifikacyjnym i wydaniem certfikatu.

oraz wiele innych szkoleń zleconych przez zakład pracy

-Nasz Ośrodek posiada stosowne uprawnienia i Komisje do przeprowadzania egzaminów na uzyskanie uprawnień w zakresie prowadzonych szkoleń.
-Nasze usługi świadczone są przez wykwalifikowanych profesjonalistów z wieloletnim doświadczeniem zawodowym, któzy stosują nowoczesne metody szkoleniowe, a dzięki temu podniosą Państwo swoje kwalifikacje nie tylko na wielu płaszczyznach, ale w sposób szybki i skuteczny.

Ośrodek Szkolenia Oddziału Wrocławskiego SEP
50-020 Wrocław, ul. Piłsudskiego 74 tel./fax 71 343 66 41, 71 78 18 502, email: sep.wroc@post.pl